

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 95 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 14 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam pouč, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 6, in sicer uredništvo v I. nadstr., upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnistva telefon št. 85.

Romunike izvrševalnega odbora narodno-napredne stranke.

Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke je imel dne 18. t. m. sejo, da določi smer politiki narodno-napredne stranke. V tej seji je izvrševalni odbor vsled soglasnega sklepa proglašil, da narodno-napredna stranka načelno vstrajaj pri zahtevi, da se uvede za volitve v deželni zbor splošna in enaka volilna pravica s proporcionalnim sistemom. Ako pa bi to ne bilo v danih razmerah dosežno, dal je izvrševalni odbor narodno-naprednim poslancom v deželnem zboru kranjskem navodilo, pod katerimi pogoji bi se mogla vladna predloga o volilni preosnovi za ta deželni zbor sprejeti za podlago nadaljnim razpravam, pri čemur je izvrševalni odbor vsled soglasnega sklepa sprejel za načelo, da naj v novi splošni kuriji volijo le oni polnopravni državljani, ki sicer nimajo volilne pravice. Končno je izvrševalni odbor izrekel deželnim poslancom narodno-napredne stranke zahtevalo za njih odločni nastop v zadnjem deželnozbornem zasedanju ter jim izrekel svoje popolno zaupanje.

Shod v Novem mestu.

Dne 19. aprila je priredila narodno-napredna novomeška stranka volilni shod, pri katerem je deželni poslanec dr. Ivan Tavčar poročal o deželnozborni volilni reformi. Lahko trdimo, da Novo mesto še ni videlo takega shoda, in da se je tudi tu pokazalo, da vlada narodno-napredni stranki ni mogla izkazati večje usluge, kakor jo je izkazala s tem, da je predložila deželnemu zboru volilno preosnovo, s katero je nameravala

uničiti slovensko meščanstvo. Dosegla pa je nasproten uspeh, povsod se sedaj sklepajo vrste naše stranke, a v teh vrstah se zbuja novo navdušenje za načela, katera so stranko od nekdaj vodila. Tudi v Novem mestu je bilo tako, tudi tu je zavedno meščanstvo glasno in ogorčeno ugovarjalo proti krivičnim nakanam naše slavne, a tudi slabotne vlade.

Shod se je pričel točno ob napovedani uri. Udeležba je bila naravnost ogromna. Velika dvorana v „Narodnem domu“ je bila do zadnjega kotička zasedena in tudi sosedna soba je bila napolnena. Navzočih je bilo najmanj tristo volilcev, katere je vrli župan novomeški, g. pl. Sladovič toplo pozdravil. Ko je bil gospod župan z vzklikom izvoljen predsednikom, podelil je besedo dr. Tavčarju, kateremu so priredili volilce burno ovacijo. Na to je podal dr. Tavčar svojo poročilo, ki se je nekako takole glasilo:

Slavni shod!

Pri zadnjem kratkem zasedanju se je izvršil v deželni zbornici Kranjski korenit preobrat. Do sedaj so v zbornici obstruirali klerikalci, a v tem zasedanju posegli so poslanci naše stranke po tem izvenrednem parlamentarnem orožju. Naravno, da sem čutil dolžnost, sklicati svoje volilce, da kot vrhovna in edina inštanca, izrečete sodbo o postopanju svojih poslancev!

Zadnje zasedanje deželnega zbora pa je bilo vzlic obstrukciji silo važno, ker so poslanci „katoliške“ stranke prišli v neprijeten položaj, da so se morali razkrinkati pred slovensko javnostjo, da so se morali pokazati v pravi svoji podobi. In ta prava podoba je bila do pičice taka, kakor smo mi vedno trdili, da je!

Pokazalo se je, da je „katoliška“ stranka na eni strani nepopisno ošabna, na drugi strani pa do skrajne mere neodkritosrčnost in hinavska. Ošabnost se ni čuditi, ker šteje stranka v svojih vrstah obilo puhlih glav; a puhloglavost je

navadno dvojček smešni ošabnosti. (Smeš.)

Pa tudi hinavščini se ne čudim, ker je matematična resnica, da bi „katoličanstvo“ naših klerikalnih pravakov brez hinavščine sploh obstajati ne moglo. (Pritrjevanje.)

In sedaj se je predvsem pokazalo, da so naši klerikalni kričači posebno tudi pri vprašanju o splošni in enaki volilni pravici počenjali in uganjali največ hinavščino. Tulili so po splošni in enaki volilni pravici, v svojem srcu pa so bili, in so še najhujši sovražniki te pravice!

Takoj, ko je vlada predložila svoje načrte o volilni preosnovi tako v državnem, kakor v deželnem zboru, zagazili so naši katoliki v železno past, kakor zvita lisica, če je prela-komna in preveč požrešna. In v to past so zagazili naši klerikalci tako v državnem zboru, kakor v deželni zbornici!

Ni moj poklic, poročati vam o državnozborni volilni reformi, ker sem prepričan, da vam bode svoj čas prijatelj Plantan, ki je tudi člen dotičnega državnozbornega odseka, o tem obširno in temeljito poročal. Le mimogrede bodi torej omenjeno, da je Gautscheva volilna reforma za nas Slovence absolutno nesprejemljiva, ako naj se ž njo za večne čase vstanovi in zajamči ohola nemška nadvlada v Avstriji, in ako naj se ž njo poskuša vdušiti nas Slovence. (Pritrjevanje.) Že danes pa je gotovo, da ministrski predsednik s svojo volilno reformo sicer ne skuša Slovanstva zadaviti. Ali napravil je nemški ljudski stranki na ljubo do neba kričoč poskus, odsekati važen kos od telesa našega naroda. Odsekal je koroške Slovence, in ako se v tem pogledu vladna predloga ne spremeni, nas socialno demokratično kričanje, in naj je še tako hrupno, ne bode privedlo do tega, da bi glasovali za Gautschevo reformo. Veliko se govori

in piše sedaj o izdajalstvu. Na to polje se nočem podati. Gotovo pa je, da je Gautsch napravil svoj načrt, v kolikor se dotika slovenskih pokrajin, potem, koseje s svojim oboževalcem dr. Šusteršičem korenito posvetoval. Skoraj noč in dan je lazil ta katoliški advokat od Gautscha do Bylandta, in od Bylandta do Gautscha. Njegov klub pa se je bahal, da je Šusteršič — izvzemši dr. Adlerja — najvpljivnejši poslanec v ministrstvu in da je blagor štajerskih in koroških Slovencev v dobrih rokah, ker se za nje poteguje vsemogočni dr. Šusteršič! (Smeš.)

Sedaj je pa dvoje mogoče. Če je imel dr. Šusteršič v resnici tak vpliv, kakor se je že obilokrat sam baharil, potem je štajerske in koroške Slovence, če jih že ni izdal, pa vsaj tako grozovito zanemarjal, da mu služi to v največjo sramoto. Moje mnenje pa je, da bi tako zanemarjenje bilo podobno izdajalstvu, kakor je jajce jajcu podobno! (Burno pritjevanje.) Mogoče pa je tudi, da je Gautsch voditelja kranjskih katolikov le za nos vodil, da je tisti vpliv, o katerem „Slovenec“ sanjari, goli humbug, in da je bil dr. Šusteršič v ministrskih birojih samo miš, na katero so stopali široki podplati nemških ministrov! (Smeš.) Ali najverjetnejše ostane, da je zviti Nemec Gautsch našemu Šusteršiču prelinal pobožne njegove oči s tem, da mu je napolnil požrešni njegov želodec — tu govorim samo o politiki — s kranjsko kašo. (Smeš.) To se pravi, Kranjsko se je izročilo na milost in nemilost najčrnejšemu klerikalizmu, v zahvalo pa si je pustil dični naš Šusteršič prevleči oči, da na štajerskem in na Koroškem ni ničesar opazil. (Pritrjevanje.) Sramota mu! Z eno besedo, kranjski klerikalci so krošnjariji s splošno in enako volilno pravico; za njo so prodali štajerske

in koroške Slovence, a kupili so za njo tisti politični pamflet, ki ga je vlada deželnemu zboru predložila kot „volilno reformo za deželni zbor Kranjski“! A pri ti vladni predlogi zašli so naši klerikalci s svojim hodolom še v hujšo past, nego pri državnozborni volilni reformi.

Kar se tiče deželnega zbora, imeli so naši katoliki tisto, kar se nemško imenuje „gebundene Marschroute.“ V predzadnjem deželnem zboru bila je od obeh slovenskih strank sprejeta ponosna resolucija, s katero so klerikalci zahtevali splošno in enako volilno pravico za deželni zbor. S to resolucijo so morali klerikalci, ki so tolikokrat trdili, da žive in umro s splošno in enako volilno pravico, živeti ali umreti! Menili smo, da se bode v deželni zbornici vnel ljut boj med dr. Šusteršičem in Schwarzen, ki se je predzrnil v imenu vlade predložiti volilno preosnovo za deželni zbor, ki je prava satira na splošno in enako volilno pravico! Tresli smo se pred Janezom Evangelistom, da bode ob Schwarzu brisal svoje umazane škornje, kakor jih je nekdanj brisal ob baronu Heimu! Vladna predloga bila je takorekoč vdarec v obraz, kar se tiče klerikalnih zahtev in klerikalnih načel, na katere sta Šusteršič in Krek tako slovesno prisegala! Prejšnja krvoloka sta se v hipu spremenila v nedolžna koštrunčka, ki sta Schwarzu deteljico iz rok jemala, in ko jih je baron Schwegel samo malo ljubeznivo od strani pogledal, pa sta tudi njemu roke lizala, dresirana ta dva koštrunčka! (Smeš.) Ti kremeniti značaji, ti zastopniki slovenskega ljudstva, ti členi slovenskega kluba zatajili so splošno in enako volilno pravico, zatajili so samega sebe, ter postali prav politični skopljenci: postali so figa možje v pravem pomenu besede! (Pritrjevanje.)

Da je vse to istina oglejmo si samo obseg vladne deželnozbornske predloge!

LISTEK.

General Humbug.

„Izvolite malo šahirati?“ me je vprašal soparnega pomladanskega popoldne bledoličen marker priljubljene graške kavarne.

„S kom pa?“

„Z gospodom tamle!“

Pokazal mi je gosta, ki je stoje listkal v ilustriranem zvezku. Mož je bil srednje velikosti, močan in ves rdeč po obritem obrazu pa vratu. Lasje, goste obrvi in kratko pristriženi brki so mu bili že precej osiveli; krepki obraček je pričal o moški energiji.

„Generalmajor je, menim, gotovo pa ne vem tega,“ je dejal natakari. „Gospoda pa mu pravijo skrivoma le general „Humbug“, ker ima to besedo vedno na jeziku. Jako zanimiv in zabaven gospod je to; ne bo vam žal!“

Zunaj se je napovedovala huda ura. Šel sem torej in se predstavil ekscelenci. Bistro me je pogledal s svojimi malimi lokavimi očmi, zadovoljno zagrohal in me povabil, naj mu sedem nasproti.

„Halo, pikolo!“ je zapovedal z

gromkim glasom, ki je prihajal kakor iz velikanskega soda, „nama dvema par trabuk! Pa lepih! Le hitro, ti zamuda nemarna! Ti praviš, da si pikolo? Humbug! Marš!“

Bledični marker nama je prinesel šahovnico in jela sva postavljati in prodro potezati. Malič je pridrljal s prižganima smotkama; ne da bi pomišljaj kaj dolgo, si je vzel starec lepšo in jel kaditi kakor prekmorski parnik. Zunaj se je stemnilo in na visoko okno so padale prve težke kaplje.

V kratkem je bilo okoli naju polno živahnih in predrznih „kibicev“ ali vivkov. Nič kaj prijazno ni gledal generalmajor nepovabljenih zaplečevalcev in če se je kdo izmed njih osmelil in kritiziral katero najinih potez ali pa celo hotel komu pomagati z modrimi nasveti, je takoj zarlenčal: „Humbug! Ruhig, sonst kommt der Hausknecht!“

Zabliskalo se je, strela je udarila nekje v bližini, ulila se je ploha in grom je bučal s kratkimi presledki. „Kako to grmi danes!“ je dejal vztrajen zaplečevalec in se splošno ozrl proti oknu.

„Kaj bo to! Pri Sommacampagni, Custozzi, Novari, Magenti, pri Solferinu, ej, tam je grmelo in bobnelo še

vse drugače! Gospod, zavarujte si kraljico! Jaz vam jo že zabelinčim, jaz! Zakaj niste prej potegnili kmeta ondile? Tiho! Kiebitz, halt's Maul! Tako! Šah! Še šah! Pa še šah in amen!“

Izgubil sem že dvoje iger in general je žarel od zadovoljnosti.

„Dva kozarca malage!“ je naročil suholjnatemu natakariju. „Lej ga zlodja, to naj bo malaga?“ je godrnjal, ko je bil pokusil pijačo. „Malaga? I kaj pa še! Humbug! — Hm, prinesi mi ga še kozarček!“

Zunaj je lilo vedno huje pa huje in vedno več ljudi je prihajalo vedrit v suho zavetje. Med drugimi je prihitela tudi izžeta žoltolica gospa z vitko živooko gospodično v kavarno. Sedli sta k mizi ob steni.

„Oho, ali prav vidim?“ je rekel general nekoliko meče. „To je pa vendar čudno! Čakajte, poslušajte me!“

Odprl si je salonsko suknjo, si zamišljeno pogladil brke in začel: „Ko sem bil še lajtnant v Mariboru, takrat — e — slab pripovedovalec sem, veste . . . Pa kaj bi dolgo otepal okoli? Humbug! Kar kratko naj vam povem, da sem se tiste zlate čase donad preče zaljubil v lepo Neli. Doslej še nisem nikomur nič pravil o tem, no, pa danes je tako, — tako

čuden dan ali kako naj bi rekel, in nekoliko nalezel sem se ga že tudi . . . Saj vi ne boste zlorabljali moje odkritosrčnosti, kajne? — Prosim, pogledjte nepreočito tisto mlado damo tamle! Na vsem svetu cela Neli, pravim vam! Tiste modre, žive oči, tista usteca, tisti zlati lasi, tisti poredni izraz na kapricioznem obrazku, vse, vse čudovito podobno! — Seznanila sva se z Nelico na plesu in pozneje sem prihajal večkrat na teden šahirat k njenemu očetu. No — ni vam treba misliti, da mi je bilo res bogve kaj do te vsekakor imenitne igre! Hm, kadar je očka ves zamišljen strmel v figure, sva se lovila midva z Neli pridno z očmi in si namigavala — i, saj menda sami veste, kako se prede taka reč. Včasih je starel tudi izginil za nekaj trenutkov in prepustil igro nama. O, lepo sva igrala! Presveti Radecki, enkrat pa naju je zasačila Nelina mati, ko sva se pravkar hotela drug drugega pogjesti od same zveste ljubezni in se poljubljala in objemala, da že ni bilo več lepo! Skratka: razodel sem mami, da mi more moja teta Tilda pomagati s kavojjo, in se nemudoma zaročil z dražestnostasno Nelico. Ti humbug, ti!

Moja čudna teta Matilda je

imela res denarja najmanj za dve lajtnantski kavojji. Ker mi je bila neštetokrat naglašala, da bom kdaj njen edini dedič, sem o prvi ugodni priliki odpotoval k njej na Kranjsko. Prebivala je osamela na gorenski graščini. Bila je vedno višnjevo obležena, tega pa ne vem, zakaj. Živela je redno kakor ura. Razen koledarja ni brala ničesar in je krepko žaničevala puhli svet in vse novice. Cvetličnjak in par žoltookih mačk, to ji je bilo vse razvedrilo in veselje, humbug!

„Kaj? Ože — ože — oženiti se hočeš? A, a, a!“ se je začudila, ko sem ji razložil težnje svojega zaljubljenega srca.

„Zakaj pa ne? Ali mislite, da sem obljubil večno devišstvo, kakor vi, neumnica neumna?“ mi je bilo že na jeziku, pa sem se premagal v pravem času.

„Ljubi, ljubi nečak, le tega ne!“ je vzdihnila. Pogledala me je neizmerno žalostno, kakor žrtev, zapisano samemu satanu. Pobožno je sklenila roke in zmajala z glavo, da so ji višnjeve petlje in zanke mahale kakor tožne zastavice globokega sočutja okoli čela.

„Ah, tetka, ljuba tetka,“ sem jo jel prositi, „saj ne veste, kako se

O vladi sami nočem mnogo govoriti. Svoje predloge je predložila izvanredno površnostjo, a predložila jih je tudi v obliki, ki je bila skrajno žaljiva za dostojnost parlamentarne korporacije. Vlada se je izrekla, da se ima obdržati kurijalni sistem! Kakor hitro se je vlada tako izrekla, potem je morala biti poštena, poštena nasproti vsem kurijam, katere so dosedaj obstojale. Sedaj bomo pa videli, kako je izgledala vladna poštenost!

Izrekla se je predvsem za kurijo velikega posestva. Tistega velikega posestva, katero sta Šusteršič in Krek z bičem iz zbornice izganjala! Če se naj že ohranijo kurije, potem nimam nič proti temu, da se ohrani velikoposestniška kurija, ker upam, da jo bodo zastopali možje, ki bodo ostajali zvesti svobodomiselnim načelom, od katerih je odvisna zdrava bodočnost slovenskega naroda.

Če bi pa imeli to kurijo zastopati možje, ki bi ne imeli druge brige, nego brigo za svojo ljubo kožo, potem imamo proti taki kuriji velike pomisleke. Gotovo je, da ravno ta kurija najbolj izjavi javno kritiko, in gotovo je, da izmed vseh kurij ta kritiko najtežje prenaša! Da naj voli 90 ljudi, ki imajo svoja posestva vpisana v zaprašeni deželni deski, celih deset poslancev, to je nekaj gorostanskega, to je nekaj neopravičljivega. Posebno tedaj, če naj teh deset poslancev nima druge naloge v deželni zbornici, nego da hodi tja svoj leder strojit! (Smeh.) Mi hočemo videti v ti kuriji falango, ki naj se z vso vsmo oklepa napredne misli, ki bodi braniteljica in boriteljica svobodomiselnih načel. (Pritrjevanje.) Zategadelj moramo z vso silo zahtevati, da se pomnoži število volilcev v ti kuriji, da se odstrani kurija v deželni deski vpisanih velikoposestnikov ter se nadomesti s kurijo najvišjih davkoplačevalcev v deželi. (Burno pritrdjevanje.) Da nas v tem naši katoliki ne bodo podpirali, vemo naprej, ker ravno niso za pravično volilno reformo!

Vlada je obdržala kurijo kmet-skih občin. Po vsi pravici. Rad pripoznavam, da je kmet najvažnejši faktor v našem javnem življenju, in le obžalujem, da ga je dobila duhovščina v svoje kremplje. Boj se ne vodi proti kmetom, boj se vodi le v namen, da bi rešili kmeta iz omenjenih ostrih krempljev. Bodi torej kmetu obilo zastopstva! Mi pa zahtevamo, da se tukaj na umeten način ne ustanovi kaka večna domena na korist takozvani lažikatoliški stranki. Mi hočemo tudi na tem polju svobodno konkurenco, ker je mnenje, ki se zadnje čase posebno iz Trsta širi, da so naše kmetске občine povsod absolutno klerikalne, čisto nap-pačno! Dajte nam za kmetске občine

pošteno in pravično volilno preosnovo, pa bode videli, da bode moral dr. Šusteršič marsikje s prazno vrečico odriniti. Vlada pa je obdržala vse krivičnosti starega volilnega reda ter jih je — posebno pri razbitju velikega trebanjskega okraja — še pomnožila. Vlada vzdržuje umetno volilno geometrijo, in posamezne volilne okraje je zasnovala z očitno tendenco, te okraje za vedno zavarovati klerikalni stranki. V tem oziru obsega vladni načrt veliko falsifikacijo; okraji, v katerih se je le količak bati, da bi ne prodrla napredna večina, so se na kosce razbili, a ti kosci so se pridejali krajinam, ki so klerikalcem čisto gotove. Naj vlada ne misli, da nismo opazili te sleparske nakane pri razdelitvi kmet-skih okrajev! Mi hočemo, da naj tudi v kmet-ski kuriji dajo volitve pravo podobo dežele in oziroma razmer v deželi. Zatorej zahtevamo, da naj se dežela razdeli v šestnajst, kolikor mogoče enakih kmet-skih volilnih okrajev, in da naj vsak tak okraj voli enega samega poslanca. (Pritrjevanje.) Ta zahteva je brez dvojbe pravična in zatorej ni dobila milosti ne pri naši vladi, ne pri naših klerikalcih, ki pri volilni reformi samo tisto odobravajo, kar bi jim služilo v korist, z divjo besnostjo pa zavračajo vse tisto, kar bi jim bilo morda v škodo! (Pritrjevanje.)

Vlada je vpeljala novo kurijo, takozvano splošno kurijo, ter ji odkazala deset mandatov. Ali močno bi se motili, če bi mislili, da je to prava splošna kurija! Novo vpeljana kurija ni ničesar drugega, nego pomnožitev obstoječe kmet-ske kurije za deset novih mandatov. Da je vlada pošteno postopala, bi bila odkritosrčno povedala, da hoče dati kmet-skim občinam 26 zastopnikov, in njeno stališče bi bilo dosti lažje, kakor je sedaj! Ali naša nerodna vlada se je skrila za planke splošne kurije, in da je bil dosežen vrhunec šušmarstva, so se tudi tukaj volilni okraji partaično tako razdelili, da je narodno-napredno volilstvo povsod zadušeno po klerikalnih masah! Tega šušmarjenja udeležili so se tudi naši klerikalci, dasi ravno so v prejšnjih zasedanjih de-bele solze točili, da je delavec brez-praven, in da naj se splošna kurija zgolj zategadelj vpelje, da dobe te brezpravne mase primerno zastopstvo v deželni zbornici. Te solze pa so bile mačje solze in delavstvo se še ni nikdar tako nesramno za nos vodilo, kakor ga je pri ti priliki za nos vodila Šusteršičeva kompanija! (Pritrjevanje.) Dase je sprejel vladni načrt, preteklo bi petdeset in morda sto let, a delavstvo bi ne imelo nobenega zastopnika v deželnem zboru kranjskem! Kar se tiče naše stranke, ima tu lahko pot. Naj se vpelje splošna kurija,

a le pod pogojem, da smejo v nji voliti le oni, ki dosedaj nikake volilne pravice niso imeli. Le na ta način je nižjim slojem dana prilika, da si lahko pribore deželnozborsko zastopstvo; le na ta način bo mogoče doseči namen, katerega ima nova kurija!

In sedaj pristopimo k mestni kuriji. V tem pogledu je vladni načrt pravi škandal. Novotarije, ki so se tu skrpucale, so izvir površnosti, nevednosti, skrajne breznačelnosti, pa tudi skrajne hudobije. Vse pa je skupaj zverženo z neko bistroumnostjo, katere si je dobro v svesti, kaj hoče doseči s svojo breznačelnostjo in s svojo hudobijo. Skoraj bi stavil življenje, da tiči v tem bistroumnost starega političnega pušavnikarja, ki sedaj na našem Kamnu premišljava o večnem življenju po smrti in o večnem pomenu mladih slovenskih teologov! Posinovljencu, dr. Šusteršiču, katerega je naš pušavnikar vsled političnega konkubinata, kateremu se je vdal na stara leta, dobil v hišo, te bistroumnosti skoraj ne pripisujem. (Smeh.) Čista resnica je, da se kaže v vladnem načrtu neprikrita tendenca, oropati mesto volilne pravice ter postaviti meščanstvo na tisto brezpravno stališče, na katerem sedaj nahaja delavstvo. (Burno pritrdjevanje.) Vlada, ki se niti s prstom ni upala dotakniti se velikoposestniške kurije, ki je pri kmečki kuriji in pri splošni kuriji vestno pazila na to, da ostanejo interesi naše črne reakcije na prvem mestu intabulirani, ta vlada se je predrznila, s svojo pestjo vsekat po mestni kuriji, ter jo razdrobiti. Spremenila je mestno kurijo tako, da je ž njou ustanovila petnovih kmečkih okrajev, ter s tem pridobila klerikalcem pet novih mandatov.

Dosegla pa je to s prav priprostim sredstvom; kjer nam je hotela vzeti mestni okraj, tam je k temu okraju priklopila toliko kmečkih vasi, da bi kmečki volilci odločevali! To se imenuje pri nas pravično razširjenje volilne pravice! (Klici ogorčenja!)

Na to je govornik razkladal razloge, kateri so narodno-napredne poslance silili k obstrukciji. Govoril je o velikem pomenu meščanstva za gospodarstvo v deželi in pred vsem za slovensko narodnost, katere ima le tedaj srečno bodočnost, če smo pridobili meščanstvo za njo. Vladni naskok na meščanstvo je moral roditi najhujši odpor, ker slovenskega meščanstva zastopniki vendar niso smeli pripustiti, da se sekajo glave njihovim volilcem. Tudi je razburjalo postopanje vlade, ki se za narodno-napredno stranko nič brigala ni, ter jih je takorekoč iz zasede in zavratno napadla. Odgovor je bila obstrukcija, in govornik meni, da je bil to edino mogoče odgovor. (Hrupno pritrdjevanje.)

Govornik konča: Kaj sedaj? Odkritosrčno pripoznam, da nisem bil prijatelj splošne in enake volilne pravice. Politični ideal, ki ga niti za trenotek ne izpustim iz pogleda je: vničenje nenaravnega političnega upliva naše ošabne duhovščine. Dokler se ne doseže to vničenje, toliko časa so iluzorični naši narodno-napredni napor! Ako bi se bila uvedla splošna in enaka volilna pravica na tisti podlagi, na katero se je dosedaj opiralo deželnozborsko zastopstvo, potem bi bila splošna in enaka volilna pravica neizmerno povišala in pomnožila že sedaj neznosni politični upliv brezobzirne naše duhovščine! Le s strahom smo torej pričakovali vpeljavo splošne in enake volilne pravice! Moje mnenje se je sedaj korenito spremenilo. Za to gre zasluga naši slavni vladi. Kakor hitro se je ta odločila za 47 deželnozborskih zastopnikov, se splošne in enake volilne pravice ne bojimo, samo da se da vsakemu poslancu poseben okraj. V 47 majhnih okrajih se bo lahko vse drugače delalo in agitiralo, in prepričan sem, da bi bila splošna in enaka volilna pravica prav kmalo smrtni udarec, ki bo uničil oholost naše duhovščine. Zatorej zaključujem z vsklikom: Dajte nam splošno in enako volilno pravico!

Ko se je burno pritrdjevanje pogleglo, oglašil se je k besedi g. K. Rozman, ki je vprašal poslanca, če je istina, kar je pisal „Slovenec“, da je on, dr. Tavčar, velikoposestnikom vse tisto obljubil, kar so jim klerikalci obljubili.

Dr. Tavčar: Naša stranka v zadnjem zasedanju ni imela nikakega pogajanja z zastopniki velikega posestva. Ko se je takoj v prvi seji skazalo, da je dobila vlada pri svoji nakanami, nesrečno in za svobodoljubno meščanstvo naravnost katastrofalno volilno preosnovo pretepti skozi zbornico, vnetega zagovornika tako v dr. Šusteršiču, kakor v baronu Schweglu, bilo nam je takoj vse jasno, in vedeli smo, da smo zastopniki resničkoga napredka osamljeni. Pred prvo sejo ustavnega odseka, kateremu se je vladna predloga odkazala, vprašal sem barona Schwegla, kako hoče postopati njegova stranka; odgovoril mi je, da njegova stranka nima druge skrbi, nego samo skrb za svojo lastno kožo. Ko se je seja pričela, izjavil je baron Schwegel, da njegova stranka sprejme vladno predlogo, ako se ji koncedira, da se volilni zakon brez privoljenja nemške stranke v bodoče ne bode smel spremeniti. Dr. Šusteršič je na to izjavil, da je vsled zahtev barona Schwegla vsvarjen nov položaj, in da je zategadelj primoran posvetovati se s svojim klubom. Jaz pa sem takoj izjavil, da ne potrebujem nikakega posvetovanja s svojim klubom. Ker so se zastopniki velikega posestva v tem položaju,

ki je za slobodoljubje v deželi prekritečen, kakor želva zalezli v črepijo svoje ozkosrčnosti, bodo narodno-napredni odsekovi člani brezpogojno glasovali proti nemški zahtevi. Pri tem je ostalo! Če je „Slovenec“ kaj drugega pisal, je kakor navadno lagal (Pritrjevanje.)

Dr. Schegula je na to v daljšem govoru dokazoval, da je bilo postopanje narodno-naprednih poslancev v deželnem zboru povsem opravičeno, in da bi bili ti poslanci izdajalci, da so drugače postopali.

Predlaga, da naj se shod izreče za

resolucijo.

Volilci zbrani na današnjem shodu pritrdjujejo poročilu deželnega poslanca dr. Tavčarja, izrekajo, da je bila obstrukcija narodno-naprednih poslancev v zadnjem zasedanju deželnega zbora povsem opravičena.

Zbrani volilci izrekajo dalje, da naj narodno-napredni deželni poslanci glasujejo — posebno ako se obdrže volilne kurije, le za tako volilno preosnovo, s katero se slovenskemu meščanstvu zajamči primerno zastopstvo v deželnem zboru.

Zbrani shod izreka dalje, da naj se pri volilni reformi ozira posebno tudi na trgovske, obrtniške in delavske interese in se zategadelj izreka, če se že ne uvede splošna in enaka volilna pravica, za upeljavo splošne kurije, v kateri naj volijo samo tisti, kateri do sedaj niso imeli volilne pravice.

G. Rozman pritrdjuje resoluciji ter predlaga, da naj se o nji vrši dvojno glasovanje. Najprej naj glasujejo tisti, ki se z resolucijo strinjajo, potem pa oni, ki ji nasprotujejo. To vse pa samo zategadelj, da ne bo „Slovenec“ pozneje kaj čenčaril, da smo pri glasovanju sleparili.

Tudi župan pl. Sladovič je spregovoril nekaj navduševalnih besed ter naglašal, da je meščanstvo le za tako volilno preosnovo, ki se bode ozirala na interese trgovstva, obrtništva in delavstva. Obsojati pa se mora najstrožje tista sleparija, ki se je v deželni zbornici uganjala z našim delavstvom!

Odretil je nato predlagano glasovanje o resoluciji. Sprejela se je soglasno in med velikanskim ploskanjem nazočih volilcev. Pri nasprotnem glasovanju se ni dvignila niti ena roka. Končno predlaga še župan pl. Sladovič, da naj izreče shod deželnemu poslancu dr. Ivanu Tavčarju popolno zaupanje.

Tudi ta predlog se je soglasno sprejel, nakar je predsednik, zahvaljuje se g. volilcem za obilno udeležbo, shod zaključil.

Ta velepomembni shod je sevé bedel trn v peti „Slovenčevih“ gospodov. Včeraj zvečer so že bevskali ter priobčili vest, ki od laži kar mr-

Dalje v prilogi.

ljubiva Neli in jaz. To ni nobena navadna ljubezen! Oh, tetka, kaj pa je, če nama posodite kavcijo, saj obresti ostanajo vse vam!

„Ne, ne, predragi moj! Počakaj, da boš stotnik. Tudi tvoj oče se je oženil premlad in je bil vse žive dni nesrečen... Potem ti pa že dam kavcijo; saj si vendar moj edini dedič!“

Generalmajor je izpraznil svoj kozarec in nadaljeval: „Nevihita ponehava; rad bi se peljal na izprehod. Naj toraj kratko končam svoj romanček! Teta Tilda mi ni hotela dati niti beliča! Izprva sem nameraval, da se odpovem častniški službi in posvetim svoje skromne moči pošti. O tem pa zopet Neli ni hotela nič slišati. Zastonj sem jo prosil — razdrlo se je vse.“

Vzela je bogatega trgovca iz Trsta. Teden po njeni poroki je umrla — moja teta. Prej sem imel ljubico brez kavcije, zdaj pa kavcijo brez ljubice! Humbug, humbug!

In šel sem in v par urah zaigral v hazardni igri štiridesetstoč goldinarjev, skoraj polovico dediščine. Ali nisem bil osel, kaj pravite? No, pozneje sem se iztreznil; zdaj igram samo še šah in se ne menim resno za nič več, ker je vse na tem neumnem svetu sam humbug!“

Rado Murnik.

V hiši žalosti.

Povest iz tržaškega življenja; spisal Vinko Ruda.

(Dalje.)

X.

Pred hišo žalosti se je ustavil izvošček, kar je obudilo občno pozornost. Z voza je stopil slikar Karlo. Poklical je hišnika, mu pokazal dva elegantna kovčega, ki jih je bil izvošček postavil v vežo, in ukazal malomarno: „Prinesite mi to v stanovanje.“

Hišnik se je spoštljivo priklonil v znak, da to povelje nemudoma izvrši. Hišnik je zadnji čas Karla resnično spoštoval, tako, kakor vse ljudi, o katerih je vedel, da imajo denar in da dajejo napitnine.

Karlo je med tem pohitel v svoje stanovanje. Vračal se je s štirinajst dni trajajočega potovanja. Vzlic hitrim korakom se mu je zdelo, da je utrujen in izmučen; dasi se še ni pogledal v zrcalo, je bil vendar prepričan, da se je postal. Minila ga je skromnost nastopa, izgnila je bila sveža, mladostna elasticiteta. Težko je bilo, spoznati v tem elegantnem, parfumi-ranem z dragocenimi prstani in iglami okrašenem gospodu nekdanjega revnega slikarja.

Ko je Karlo stopil v svojo skro-

mno sobo, je legel na njegove ustne prezirljiv usmev. Hotel se je norčevati, ali ni mu bilo mogoče. V sobi je vladal vlažen hlad in čutil se je tisti zopni duh, ki se dobi v dlje časa zapuščenih stanovanjih. Prah je bil legel na vse pohištvo in je zatemnelo tudi zrcalo, ki je viselo nad starodavno zofo.

Karlo se je vrgel na bližnji stol. Koj za njim je prisopihal hišnik s kovčegoma v sobo.

„Dobro je... Kar tu pustite — in tu — vzemite.“

Karlo je vrgel možu srebrn gol-dinar, kar je moža tako prijetno iznenadilo, da je pri odhodu med zahvaljevanjem pozabil zapreti vrata.

Karlo se je z nejevoljnimi pogledi oziral po sobi. Poznal je že davno vsako najmanjšo stvarco v tej sobi, a vendar se mu je dozdevalo, kakor da mu je vse tuje. V tej sobi je preživel več let, bila so to leta resnega dela in težkega napora, leta krasnih sanj in smelih upanj, res, dostikrat je vladala v tej revni sobi beda, ali naj je bila še tako velika, veselja in humorja ni mogla pregnati iz mladega srca.

Komaj dober mesec je potekel od dneva, ko je baronica Gotaldi prvič prestopila prag te sobe — in že se je Karlu dozdevalo, kakor da so

potekla cela leta, kar je bil tu mlad in vesel, kar je tu delal in upal.

Kakor kaka čarovnica je ta postarana baronica prevrgla celo mlado življenje, z vsemi nameni in nadami vred...

Karlo je zapazil v kotu pri omari zadnjo sliko, ki jo je bil šele začel, potem pa opustil. Osnažil jo je prahu in pajčevin in jo nekaj časa ogledoval. Potem je rahlo nekako melanholično zmajal z glavo.

Čutil je, da je konec vsem umetniškim idealom in stremljenjem, konec volji in eneržiji za resno delo. Spoznal je, da je izgnila vsa, nekdanja tako velika njegova ambicija; da je srce mrtvo in glava prazna.

Ah — baronica je dobro opravila svoje delo. Morda se je zavedala, da je Karlo njena poslednja ljubezenska strast, da takega ljubimca ne dobi nikdar več — vsekako je znala Karla nase prikovati tako, da se je ne bo nikdar več iznebil.

Poznavajoč njegovo omahljivost, ga je nenadoma pograbila in takorekoč pobegnila z njim, daleč proč iz Trsta, proč od prijateljev, ki bi znali obuditi v njem kes, proč od vsega, kar bi znalo postati zanj izkušnjava, da si zaželi zopet neodvisnosti, poštenega dela in poštenega življenja.

Prepotovala sta Italijo, a nikjer se nista dlje mudila, kakor en sam dan, potem sta šla na Riviero in v Švico. Vse to veliko potovanje sta izvršila v štirinajstih dneh.

Ta čas je popolnoma zadostoval, da si je baronica Gotaldi popolnoma osvojila Karla, da ga je podjarmila in ga prikovala nase. Korumpirala ga je duševno in telesno; moč njenega bogastva je zlomila zadnje ostanke njegove volje in zadušila zadnje vzdihe njegovega moštva. Postal je njen suženj.

Podoba, ki jo je ogledoval, je zaničljivo vrgel iz rok in se zopet začel ozirati po svoji sobi.

Poslavljal se je od svojega stanovanja. Po volji baronice Gotaldi je moral zapustiti to obskurno stanovanje in čutil je, da poslavljač se od te sobe, se poslavlja tudi od svoje mladosti, od svojih umetniških stremljenj, od svoje neodvisnosti in od svojega moštva.

Studil se je pač sam sebi, toda rekel si je, da se je ta stud oglašil prepozno.

Za trenotek ga je obšla pač misel, da bi pobral svoje stvari in pobegnil iz Trsta, daleč proč, kjer bi ga baronica ne mogla najti in da bi tam začel novo življenje; ali tako je mislil samo trenotek.

geli. Ti blagoslovljeni ne smejo drugega nego lagati. Druge moči nimajo, v laži so pa Goljati, tako, da je sedaj v deželi lažnik in „Slovenčev“ duhovnik eno in isto. Na to so ti praznoglavi popi še ponosni: privoščimo jim ta ponos, v drugem pa se tolažimo, da ima laž povsod kratke noge. Enkrat bo tudi dr. Lampe s svojimi kraljicami lažni običal za plotom! Pa čisto gotovo!

Pismo iz Hrvatske.

(Borba v Budimpešti. — Razkol v vladni stranki. — Deželnozbornske volitve.)

V Zagrebu, 19. aprila.

Minil je že drugi teden, kar se v Budimpešti bore za to, kdo naj bo novi hrvatski minister. Srečna rešitev krize na Ogrskem ima za posledico krizo na Hrvatskem, a bil je že čas za to krizo, da nam očisti zrak, ker bi se sicer vsi v tem našem „miru“ in normalnem razvoju lahko zadušili. Naš stari režim je doživel težko krizo, ker mu izginja edina podlaga, na kateri je slonel, namreč zaupanje v Budimpešti. Kakor hitro je prišla magjarska opozicija do vlade, je izključila iz svoje sredine vse Fejervaryjeve in dunajske sluga, in tako je prišla vrsta tudi na našo vladno stranko.

Najprej so hoteli naši magjaroni svojega I. Kovačevića, ki je bil minister v Fejervaryjevem ministristvu, se nadalje na tem mestu. Ali nova vlada ga je odločno odbila, in tako je prišla vrsta na starega J. Josipovića, ki je znan kot tih Khuenov nasprotnik. Ban Pejačević je slednjič pristal, da se njega imenuje, da ne pride še večje zlo zanj, baron P. Rauch, ki je odkrit in aktiven njegov nasprotnik. A tedaj, ko se je že mislilo, da so naši magjaroni vsaj z Josipovićem prodrli, je nastopila nepričakovana nevarnost od strani Josipovića samega. Ta je namreč v tork pri konferenci vladne stranke predlagal, da stranka nastopi sedaj napram novi vladi na Ogrskem z novim programom, da zahteva saniranje kršenja pogodbe, da se v ta namen skliče regnikoralna deputacija. Zoper to je nastopil Tomašić in njegova garda, češ, da za to sedaj ni primeren čas itd.; seveda, kako naj bi oni že zdaj prišli s kakimi novimi zahtevami! Sedaj bodo služili brezpogojno novi vladi, samo da se obdrži na krmilu na Hrvatskem. Nato je izjavil Josipović, da ne more vzprejeti ministrskega mesta. Ban je takoj zopet odpotoval v Budimpešto in se še ni povrnil. Sedaj poročajo, da bo predlagal za hrv. ministra predsednika banskega stola (II. sodna instancija) Rakodeczaya. Tega sodnika ta splošno mrze, ker je za Khuenove vlade po njegovi komandi vodil vse politične procese. Pravijo pa, da je

Kdor hoče kaj takega storiti — si je rekel — ta mora imeti v srcu nekaj poguma in v žilah nekaj zdrave krvi.

In Karlo je vedel, da že davno nima več poguma in da se mu pretaka po žilah le še obledela kri. Baronica mu je vzela vse in izpila tudi njegovo dobro kri.

Počasi je vstal, da pobere svoje stvari, kar jih je hotel vzeti seboj na svoje novo stanovanje, katero mu je izbrala baronica. Z izbiranjem se je zamudil precej časa. Ko je bilo vse pospravljeno, je takorekoč pobegnil iz svojega stanovanja.

Na cesti je naletel na melanholičnega mesarja, ki je še vedno iskal svojo ženo.

„Dober večer prijatelj,“ je pozdravil Karlo in je ponudil mesarju reko, ki je pa mesar ni hotel videti.

„Ah, vi ste! Slišal sem, da ste na potovanju. Neka stara baba vas je najela za priležnika, kajne? Ali vas vsaj dobro plača.“

Karlo je zardel in je grozeče dvignil palico.

„Čujte, vi —“

„Fant — palico stran, drugače te raztrgam na kose,“ je zarjul mesar in se zapodil proti Karlu. „V mojih očeh si ti slabši človek kot največji lopov.“

Karlo je odskočil in potem kakor blazen stekel proti mestu. (Dalje prihr.)

Rakodeczay prijatelj ministra Polonyija, zato se Pejačević nada, da bo s to protekcijo prodrli. Res, konec je blizu, ko se mora vplivati že s takimi sredstvi, da se vsaj nekako reši reputacija stranke.

A ni dvojbe, da se v Budimpešti resno posvetujejo glede usode bana samega. Na Hrvatskem je izgubil vsako zaupanje, ki ga je še imel s početka svoje vlade za Khuenovim odhodom, ker je obetal liberalnejši režim, a se v resnici dal kot prosta lutka popolnoma v roke Tomašićevi klikli, ki vlada še slabše kakor za Khuen. Sedaj je torej treba samo, da izgubi zaupanje v Budimpešti.

Ko je nastopila nova vlada na Ogrskem, in se tako sramotno raztepla na vse strani sveta liberalna stranka, je obvel tudi naša magjaroni pantični strah in slutnja, da bi tudi nje s premembo sistema mogla doleteti ista usoda. A mnogim od njih, kakor tudi liberalcem, bi bila uničena vsa eksistenca. Vso odgovornost za tako težko situacijo zvrčajo sedaj na svojega vodja Tomašića, ki je ob času krize inavguriral avstrijsko politiko in napadal magjarsko koalicijo, ker se ni pokorila kroni. dočim se sedaj zopet hoče njej prihliniti, ko je dobila vladno v roke. Tomašić je po svoji naravi tiran, in razen dveh, treh njegovih najvernejših tovarišev ga nihče ne mara v stranki, ali se ga vsak boji. Sedaj mislijo, da je prišel čas, da se ga rešijo in s tem rešijo sebe. Niti eden magjaronski poslanec si ni priporil mandata s svojim delom, temveč samo po vladni milosti. Tu je sedaj revolta vrlo težka. Bili so posamezniki, ki so se malo uprli, ali ti so takoj leteli iz stranke, a s tem tudi iz zbornice. Zato je sedaj težko misliti na secesijo iz vladne stranke, nezadovoljneži bi raje imeli, da bi iztisnili iz stranke Tomašića in njegovo kliko, torej, da bi sčistili stranko in s tem zopet zadobili zaupanje nove vlade v Budimpešti. Ta napetost se je pokazala na strankini konferenci v tork. Tomaševići pristaši so imeli v žepu že pripravljeno zaupnico Tomašiću radi odbitih napadov od strani opozicijske stranke, ali so morali svoj predlog obdržati v žepu, ker bi z njim svečano propadli; takšna je bila situacija.

Na strani neke naše aristokracije, grofje Kulmer, Halper, ter nekih konservativnejših opozicijskecev, se namerava ustanoviti nova ustavna stranka. Pravijo, da bi se jim pridružili tudi neki aktivni magjaroni, ter bi tako nastal zmeren centrum, stranka, ki bi bila sposobna za vladno.

Že pri prvi deželno-zbornski seji, včeraj 18. t. m., so splošno pričakovali, da bode sabor razpuščen in razpisane nove volitve. A radi zapletene situacije v Budimpešti, in ker je ban moral takoj tja odpotovati, je bil deželni zbor odgojen. Nekateri pravijo, da bo v soboto razpuščen, a drugi ugibljejo zopet, da bodo magjaroni skušali odgoditi volitve do jeseni, ker je sedaj zanje situacija vrlo nepovoljna. Opozicijske frakcije že postavljajo svoje kandidate; borba bode huda kot še nikdar. △

Parlamentarni položaj.

Dunaj, 20. aprila. V dobro poučenih krogih smatrajo sedanji položaj za zboljšan. Baron Gautsch si sedaj prizadeva, ustvariti močno avstrijsko vladno in močan parlament. Zato si bo pri predstojajočih pogajanjih prizadeval, pridobiti velike stranke za vstop v ministrstvo. Ako se mu to posreči, mu je tudi zagotovljena večina za volilno reformo. Ta projekt je izvedljiv, ker poljski klub ni principialno proti parlamentarnemu ministristvu, ako jim vlada ugodno glede mandatov. Tudi Čehi so za parlamentarno ministristvo, le Nemci se še nekaj kujajo, a kakor hitro se volilna reforma „popravi“ v smislu njihovih zahtev, se bodo gotovo tudi vdali. Tudi konzervativno veleposestvo ni več tako neizprosno zoper vladno volilno reformo, kakor je bilo v pričetku.

Krakov, 20. aprila. „Nova Reforma“ piše: „Bati se je, da baron

Gautsch parlamentarizuje ministristvo le v ta namen, da si zagotovi državne potrebe. Pri sedanjem položaju pa mora vsak parlamentarec smatrati izvršitev volilne reforme za glavni predpogoj, da vstopi v ministristvo. Za zastopnika poljskega kluba ni zapreke, da bi ne mogel v takih razmerah se udeležiti vlade.

Dunaj, 20. aprila. Prihodnja seja odseka za volilno reformo bo v tork ob 5. popoldne. Pro-računski odsek ima sejo v sredo. Na dnevnem redu je predloga o zvišanju plač duhovnikom.

Pred otvoritvijo državnega zbora.

Dunaj, 20. aprila. Danes se vrši ministrski svet, ki bo razpravljal o dispozicijah za spomladansko zasedanje državnega zbora, ki se začne v tork, 24. t. m. Določijo se tudi stališča, ki ga zavzame baron Gautsch v poslanski zbornici glede preobrata na Ogrskem. Glavna težava za Gautscha obstoji v tem, da ima predpisano naročilo, da mora najprej doseči edinstvo v volilni reformi, potem šele se prične razprava o preobratu na Ogrskem.

Novi položaj na Ogrskem.

Budapešta, 20. aprila. Ministrski predsednik dr. Wekerle gre prihodnji teden s finančnim, poljedelskim in trgovinskim ministrom na Dunaj, da se začne pogajanja z avstrijsko vladno glede gospodarskih vprašanj. Danes je bil ministrski svet, ki je imenoval nove velike župane.

Pravosodni minister Polonyi je vsled kraljevega pooblastila ustavil vse politične pravde, ki so bile naperjene od 21. junija lani do 27. marca letos.

Kardinal Vassary je izdal okrožnico, v kateri opozarja, da v smislu Constitutio cum primum, ki jo je izdal papež Klemen XIII., ne sme noben duhovnik brez privoljenja svojega višjega pastirja sprejeti državnozbornske mandata.

Baron Fejervary prevzame zopet mesto kapitana pri ogrski telesni straži.

Ministrska kriza v Srbiji.

Belgrad, 20. aprila. Skupščina se po imenovanju novega ministristva odgodi. Danes pričakujejo v Belgradu prihod Pašića in dr. Vujića.

Strahovlada na Ruskem.

Odesa, 20. aprila. Prvič se je sedaj zgodilo, da so kozaki in policaji vdrl v avtonomno vseučilišče ter ga preiskali. Preiskali so vse dvorane in klinike ter celo stanovanja mnogih profesorjev. Iskali so orožje in bombe. Našli so le nekaj prepovedanih spisov. Profesorja Kasanetskega, katerega last so bili spisi, so zaprli.

Turške razmere.

Carigrad, 20. aprila. Zaradi umora carigradskega prefekta v Tripolis pregnani dvorjanik Abdur-Rezak, divizijski general Ali Šamil i. dr. so obdolženi, da so sporazumno z drugim prestolonaslednikom princem Jussuf Izzedinom nameravali umoriti nekatere ministre in odlične dvorjanike. Ali Šamil je zbiral okoli sebe kurdjske častnike ter jim obetal odlične službe, ako mu pomagajo izvršiti gotove načrte v Carigradu in Kurdistanu. V stanovanju Ali Šamila so našli človeško okostnico.

Skader, 20. aprila. Progani divizijski general Ali Šamil je bil vojni poveljnik v Skadru. Po njegovem odhodu so našli pod vojašnico Selimje skrivne ječe, ki so bile polne državnih ujetnikov in takih, ki jih je general zaprl vsled osebnega maščevanja. Ujetniki so bili v groznem stanju.

Odhod nemškega vojaštva iz Kitajske.

Berolin, 19. aprila. Nemčija je imela izza boksarskih nemirov dosedaj celo brigado vojaštva na Kitajskem. Šele sedaj se je odpeljala brigada, broječa 90 častnikov in 1756 vojakov iz Tsingtau na ladji „Nekar“ v domovino. Le v Čilu je ostal še oddelek nemškega vojaštva.

Obrtni vestnik.

Krošnjarstvo imenujemo prodajo blaga, ki se vrši od kraja do kraja ter od hiše do hiše brez stalnega obrtovališča. Krošnjarstvo je pridobitna stroka, za katero ne veljajo določbe obrtnega reda, izvemšile določbe o nedeljskem počitku, ki jih je navajati tudi na krošnjarje. Za oznako krošnjarstva je bistven moment, da se prodaja godi vedno brez stalnega bivališča. Posledica tega je, da krošnjarij celo na sejmih ne smejo prodajati enako sejmarjem na stojnicah ali štantih. Kdor je krošnjar, ne more hkratu izvrševati kake trgovine; tudi združitve krošnjarstva in sejmarstva po eni osebi po zakonu ni dopuščena. V lažjo izvršitev poslov ob prenašanju blaga more deželno politično oblastvo izjemno dovoliti posameznim krošnjarjem, da se poslužujejo uprežnega voza ali pa tovarnega živinčeta. Nedeljski počitek je za krošnjarstvo obvezen še le od leta 1895 dalje. Določbe, ki urejujejo krošnjarenje, navaja krošnjarski patent iz leta 1852 in pa nekaj poznejših ministrskih ukazov.

Kdo sme krošnjariti? Krošnjariti smejo edino osebe, ki so dobile krošnjarski list ali krošnjarsko knjižico. Mimo avstrijskih krošnjarjev imajo v Avstriji pravico krošnjariti tudi ogrski krošnjari, ta upravičenost izvira iz člena XV. carinske in trgovinske zveze med obema državnima polovicama. Obratno smejo na Ogrskem krošnjariti tudi avstrijski krošnjari. Za ene kakor druge je potreba, da si pri pristojnem oblastvu svoje domovine preskrbe krošnjarsko dovoljenje. Krošnjarske liste, tudi licence imenovane, so pri nas v Avstriji poklicana izdajati okrajna glavarstva. Krošnjarsko dovolilo velja le za osebo, kateri se je izdalo, in je neprenosno; izdajajo se dovolila le za dobo enega leta, in za vsako nadaljnjo leto treba novega dovoljenja. Dovoljenje velja le za kronovino, v kateri se je izdalo; v vsakem posameznem kraju, v katerem hoče krošnjar prodajati svoje blago, mora dati vidirati svoj krošnjarski list pri političnem oblastvu, odnosno pri županstvu. Ako hoče krošnjar v drugo kronovino, mora pri kakem okrajnem glavarstvu dotične kronovine predložiti svoje dovolilo v vidimiranje. Krošnjar mora opravljati svoj posel sam, brez pomoči kake druge osebe; le v izjemnem primeru, ako je kak krošnjar bolan in ne more sam nositi svojega blaga, mu sme pristojno oblastvo dovoliti, da si privzame pomočnika.

Ali sme krošnjar povsod krošnjariti? Krošnjarenje je dovoljeno po vseh krajih, v katerih ni izrecno prepovedano. Krošnjarski patent namreč daje trgovinskemu ministristvu pravico, da krošnjarenje v gotovih krajih prepove. Tako prepoved se le redko izdaja in sicer le tam, kjer govore javni ozirj za to, da se prepove krošnjarstvo. Navadno se izda prepoved krošnjariti v velikih mestih, letoviščih in zdraviliščih. Na Kranjskem je krošnjarenje prepovedano v Ljubljani ter na Bledu v poletnem času. V takih krajih tudi upravičeni krošnjari ne smejo krošnjariti. Le krošnjarjev iz nekaterih krajev, ki jih zakon izrecno navaja, taka prepoved ne zadene. Taki kraji so na primer Kočevje, Ribnica, Poljane. Pripomniti pa je, da smejo krošnjari iz teh krajev, ki uživajo posebne ugodnosti, prodajati le posebne vrste blaga.

Kakšno blago smejo prodajati krošnjari? Krošnjari smejo prodajati le tuzemsko blago. Prepovedano pa je prodajati krošnjarjem naslednje vrste blaga, čeprav je tuzemskega izvora: materijalno in specerijsko blago vseh vrst; prodaja jesiha je dovoljena le prebivalcem iz Malih in Velikih Munj in Zejan, ki pa morajo imeti potrđilo svoje domače občine; prepovedano je nadalje prodajati vse vrste pijač in sladčičarskega blaga; vse vrste zdravil, kovin in dragih kamenov; srečke, karte, knjige in umetnine; sol, smodnik, tabak, mineralno olje.

Prebivalci gotovih krajev uživajo posebno ugodnost glede krošnjarstva. To so ponajveč kraji, v katerih prebivalci ne najdejo dovolj zaslužka z obdelovanjem polja in so torej navezani iskati si zaslužka, prodajajoč po svetu ali blago, ki se izdeluje v njih domačiji v domači industriji ali pa tudi posebne vrste kupljenega blaga. Ugodnosti takih krajev temelje navadno na jako starih privilegijih. Najvažnejša ugodnost krošnjarjev iz takih krajev obstoji v tem, da smejo prodajati po celi monarhiji in zlasti tudi v krajih, v katerih je sicer krošnjarstvo iz javnih ozirov oblastveno zabranjeno. V krošnjarskem patentu so ti kraji imenoma navedeni, določeno je pa tudi v zakonu, kakšne vrste blaga smejo prodajati. Taki kraji so n. pr. puštriška dolina na Tirolskem, katere prebivalci smejo prodajati preproge; Kočevje, Ribnica,

Poljane na Kranjskem za blago, kakor pomaranče, datelji, lešniki, sardale, mandeljini. Tudi prebivalci teh ugodnosti uživajočih krajev si morajo za krošnjarstvo dobiti dovoljenja pristojnega okrajnega glavarstva; dovolila se pa smejo prebivalcem teh krajev dajati tudi osebam, ki sicer še niso izpolnile 30. leta, vendar pa dovršile 24. leto.

Pritožbe zoper krošnjarstvo. Umevno in naravno je, da nastanjeni trgovci in obrtniki ne gledajo radi krošnjarjev, ki prihajajo s svojo, prav pogosto manj vredno robo in jim jemljejo kupovalce v onem razpečevališču, katero po vsej pravici reklamujejo zase. Trgovci in obrtniki mora nositi lokalna bremena, ki se zvezana z oskrbovanjem občine, mimo tega se stavljajo nanj mnogotere zahteve za prostovoljne prispevke v blagotvorne namene; vrhu tega pa mora imeti dobro blago v zalogi, ako hoče, da si ohrani in obdrži svoje trajne odjemalce. Krošnjar pa pride s svojim blagom in odide zopet, ko je poskusil svojo srečo. Ta trgovski Ahasver nima niti onih dolžnosti niti one odgovornosti kakor nastanjeni trgovci in obrtniki. Le za momentanne kupčije mu je; kaj se zgodi po njegovem odhodu iz kraja, mu je več ali manj irrelevantno. Reči se mora brez pridržka, da v današnjih razmerah krošnjarstvo saj v tem obsegu, kakor je dovoljeno v naši državi, nikakor ni več potrebno in tudi ne opravičeno. Trgovina in obrt imata danes tudi v najbolj odmaknjenih vaseh in selih svoje zastopnike, ki skrbje za itak skromne potrebe takih krajev. Krošnjarstvo je bilo v časih, ko so bili trgovci in obrtniki redko sejani, pač potrebno, in krošnjari so tedaj izpolnjevali gospodarsko potrebne posle. Danes pa je za potrebo, da še obstoja krošnjarstvo, pač težko najti razlogov. Nekateri stroke velike industrije, katerim krošnjarij spravijo v denar mnogo manj vrednega blaga, zagovarjajo sicer krošnjarstvo, ali imajoč pred očmi interese splošnosti, se je težko izreči za potrebo in upravičenost krošnjarenja. Edino tam, kjer gre za razpečevanje specialnih izdelkov domače industrije in pa tam, kjer je krošnjarstvo edina prilika za zaslužek prebivalcem siromašnih in nerodovitnih krajev, je v današnjih prometnih razmerah krošnjarstvo še opravičeno. Izpremenjene pridobitne in prometne razmere ustvarjajo položaj, v katerem so za splošnost krošnjarij prav tako malo potrebni, kakor blagovni sejmi.

Poudarjati smo že, da je pri krošnjarstvu bistven moment, da se prodaja vrši brez stalnega obrtovališča od kraja do kraja ter od hiše do hiše. Kljub temu pa se dogaja, da krošnjari ostajajo neopravičeno dolgo v enem kraju, tako da prihajajo v bistvu do istega rezultata, kakor če bi imeli stalno obrtovališče, dasi se izognejo vsem posledicam. Krošnjarski zakon nikjer ne predpisuje, kako dolgo se sme muditi krošnjar v enem kraju; ker pa stoji, da krošnjari s tem, da čepo dolgo v enem kraju, narejajo domačim trgovcem in obrtnikom veliko škodo tembolj, ker si v takih slučajih uredi cele zaloge in pravcate prodaje, je umestno, da lokalna oblastva, katerim pripada vidimiranje krošnjarskih listov, v vseh onih primerih, v katerih zapažajo, da se posamezne krošnjari mudi neopravičeno dolgo v enem kraju, obveščajo okrajno glavarstvo, ki je podelilo krošnjarski list, o tej zlorabi krošnjarskega dovolila. Tako je okrajnemu glavarstvu dana prilika, da za prihodnje takim krošnjarjem odreče nadaljnjo dovolilo.

Obstoječi krošnjarski zakon je že v veljavi nad 50 let. Ponovno se je poudarjala potreba, da se ga nadomesti z novim primernejšim zakonom, Vlada je državnemu zboru tudi predložila načrt novega krošnjarskega zakona že večkrat, tako leta 1894, 1897, 1900, ali doslej se še v državnem zboru in gosposki zbornici niso mogli zediniti za tako obliko novega zakona, ki bi dobila večino in pa odobritev.

Glasovi z Jesenic.

Volitev jeseniškega župana bo vsled rešitve rekurzov s strani glavarstva glede virilnih glasov najbrže v začetku prihodnjega tedna.

Čudeže dela okrajno glavarstvo v Radovljici. Ko je klerikalna stranka rekurirala proti našim virilistom, je glavarstvo odredilo, da se volitev župana preloži na toliko časa, da ne bo zadeva končno veljavno rešena. Zdaj pa, ko je vlada neupravičeno zavrgla 6 naših virilistov, naenkrat zahteva tisto glavarstvo, da se volitev zaradi javnih ozirov nemudoma izvrši. Najprvo se torej volitev ustavi, potem pa se hipoma ravno nasprotno zahteva, dasi zadeva še ni končana, ker glavarstvo vendar ne smatra samo sebe za najvišjo in končno instanco. Kje je tu doslednost in kon-

sekvenca? Ali se gospodje pri glavarstvu sami iz sebe norčujejo? Gospodine Schitnik in konsortese, ali naj to imenujemo vladno nepri- stranost? Kaj pa če vam nekega dne te ljubeznosti pošteno po- plačamo.

— Učitelj Fabinc in to- varniški uradniki. Pod to kri- čečo marko je napadel sobotni „Slo- veneec“ na prav nesramen način učitelja Fabinca, kjer mu očita stvari, o katerih se njemu niti ne sanja. So- deč po skrupiranih stvarkih, je izšla notica najbrže iz rok fajmoštra Za- bukoveca ali pa k večjemu od kakega rapol izobraženega absolutna Mah- rove šole. Sicer ni g. Fabinc gotovo še nikdar o kakem tov. uradniku, za katere se sploh toliko briga kot za lanske sneg, kaj takega govoril, ven- dar smo prepričani, če bi že povsod dobil „brco“ kakor prerokuje duho- viti klerikalni prerok v „Slovene-“, ga še vedno lahko doleti „karijera“ tovarniškega „uradnika“ recte pisarja.

— Naša stranka bo glede izvolitve župana stala na stališču, da rabijo Jesenice mladege in nad strankami stoječega moža kot župana, ki se bo z veseljem poprijel občin- skega dela, ki ga je pri nas v vsa- kom oziru več kot odveč. Radovedni smo, kako stališče bo zavzela kleri- kalna stranka pri tej volitvi, kjer se bo pokazala; če ji je res kaj za ljudski blagor, o katerem vedno go- vori. Čuje se, da misli kandidirati tudi bivši župan g. Jožef Kliner. Naše odločno mnenje je, da se je mož za Jesenice preživel ter naj- bolje stori, če prostovoljno opusti misel na županovanje, ker drugače jo bo pač moral neprosto- voljno. Toliko se nam je zdelo vredno omeniti, da ne bo potem mogoče na kaki strani razočaranja.

— Razmerje strank v novem občinskem odboru na Jeseni- cih, ki šteje 32 odbornikov, je sle- deče: slovenska napredna stranka ima 15 odbornikov, klerikalna 6 in tovarniška 11. Najmočnejša je toraj slovenska napredna stranka, ki utegne imeti v kratkem nadpolovično večino celega odbora.

— Muza marš v špeh- kamro si je mislila na veliki pet- tek c. kr. okrajna sodnija v Kranjski gori ter obsodila proslulega posili — načelnika požarne brambe Fran- ceta Krivca na 10 dni zapora poostregega z dvema postoma ter v povrnitev sodnih stroškov, ki znašajo neznatno vsotico okroglih 100 K, kar je za Krivca seveda prava malenkost ker imajo v farovžu itak bogato po- sojilnico, ki sloni na ramenah obč. sluge, bogataša in Krivčevega prija- telja Jeklerja.

— S posebnim vlakom se popelje Zabukovec agitator Krivec v Kranjsko goro, da si potem za- pomni, da mora človek svoj jezik brzdati, če ima tako dolgega kakor naš Krivec, ki napada in sramoti poštene ljudi po trgovinah in gostil- nah! V Kranjski gori bo baje ta čedni Krivec masne bukke vezal. Če ostane tudi njegov prijatelj Zabuko- vec pri njem, da ga tolaži v ne- srečnih urah nam ni znano.

— Nepopisno veselje je zavladalo na Jesenicah, ko se je zvedelo, da bo moral Krivec za 10 dni v Kranjsko goro na rčet. Bo saj nekaj časa prenehalo gostilniško vpije in razgrajanje tega Zabukov- čevega petoliznika

— Pešizlet je napravil je- seniški „Sokol“ na velikonočni pone- deljek na Dovje in Mojstrano. Usta- vil se je pri „Železniku“ na Dovjem in pri Rabiču v Mojstrani. Izletnike je pozdravil znani narodnjak g. Ja- kob Janša. Pri tej priliki ne mo- remo kaj, da nebi omenili nekega smešnega dogodka. Gostilničar Janša vulgo Železnik se je tisto popoldne nekam odpeljal ter se takorekoč skril pred narodno družbo, ker se je menda bal tovarne na Mojstrani. To- liko nazadnje omenim slovenskim družbam, ki jih pot kedaj nanese na Dovje v gostilno pri „Železniku“, da bodo vedele, kak srakoper je go- stilničar Janša.

— V odbor klerikalne posojilnice v farovžu so bili izvoljeni grobokop Mežik, čevljar Črne, kaplan Prijatelj, obč. sluga Jekler ter neki Krivec. Kdor ima preveč denarja, pa bi se ga rad iznebil, naj ga nese v farov- ško posojilnico. Menda ne bo dolgo, ko bomo čuli o polomu te prelepe farovške „sparkase“!

Slovensko gledališče.

(Občni zbor „Dram. društva“.)

Snoči se je vršil v restavraciji „Narodnega doma“ redni letni občni zbor „Dramatičnega društva“, ki je bil mnogo boljše obiskan kot druga leta. Udeležilo se je zborovanja do 50 oseb, članov, najemnikov lož, abo- nentov in sploh prijateljev društva. Druga leta je bilo po 10—20 udelež- nikov.

Zborovanje je otvoril g. dr. Karel vitez Bleiweis Trsteniški, ki je izražal svoje veselje nad toliko ude-ležbo. Vsi čutimo, je rekel, da stojimo danes z našim gledališčem v krizi, o čemer bo mogoče danes prilika ob- širno govoriti. Vsi čutimo, da mora naše gledališče ostati na višini kot v zadnjih letih. Nemci hočejo s pomočjo kranjske hranilnice svojo gledališče dvigniti na višjo stopnjo in prirejati velike operne predstave. No, s tem bi mi ne bili še toliko oškodovani. Ker pa je med nami mnogo takih, ki hrepene po umetniškem glasbenem užitku, bi se lahko zgodilo, da bi zahajali v nemško gledališče, ako bi kriza v slovenskem onemogočila biti na tako visoki stopnji, kot bi bilo nemško. To krizo moramo prejadrti.

O delovanju društva je poročal gledališki intendant g. Fran Gové- kar, ki je obširno govoril o težkočah, ki jih ima „Dramatično društvo“ s slovenskim gledališčem in podal obič- ajno tajnikovo poročilo, kar oboje priobčimo prihodnji teden.

Blagajnik g. Rozman je poročal nato o denarnem stanju društvenem. V sled pomankanja prostora moramo to detajlirano poročilo odložiti na ponedeljek. Omenimo naj le, da iz- kazuje pretekla gledališka sezona 6929 K 40 v deficita, vsled česar si je odbor „Dramatičnega društva“ v svesti, da ne more iti več naprej. Zato blagajnik tudi ni sestavil pro- računa. Dež. zbor je obljubil običajno letno podporo, ki znaša v končnem znesku 10311 K, a je dež. odbor še ni izplačal, češ, da nima denarja.

O tem se je razvila burna debata. Prvi je govoril predsednik g. dr. Karel vitez Bleiweis, ki je dejal, da je pred 4 leti občinski svet ljub- ljanski dovolil izredno podporo mesto dežele, od katere smo mislili, da bomo kaj dobili, kar se pa ne zgodi. Tudi predjemne podpore nam niso obljubi- li. Danes stojimo pred dejstvom, da ne vemo, s katerimi podporami smemo računati. Obč. svet ljubljanski nam da redno podporo, a izredne ne. Vprašanje nastane, ali naj še obstoji slovensko gledališče v Ljubljani ali ne. V Zagrebu je vlada sama stopila v dogovor z različnimi merodajnimi faktorji, da bi se ondodno gledišče vzdržalo in da bi se prirejale operne predstave. Mi smo v tem oziru lahko ponosni, da vzdržujemo s tako malo podporo gledališče. Naj se tukaj sta- vijo nasveti, kaj naj se ukrene. Kriza je taka, da je treba dobrega premis- leka, predno stori odbor „Dramatič- nega društva“ nadaljne korake.

Železniški pristav g. Pahor je rekel: Blagajnik nam je v svojem poročilu podal zanimive podatke, vendar iz tega ni jasno, zakaj je slo- venško gledališče prišlo v tako akutno krizo. Iz števil je razvidno, da de- facto ni pravega deficita. Pravite, da znaša ta deficit 6929 K. Upoštevati je treba, da je za 1446 K prevedenih in prepisanih dram in oper, ki pri- dejo šele v prihodnje na vrsto, trije igralci so odnesli okoli 1500 K, ne- kemu nezasluznemu možu se je dalo 1000 K. To da 4000 K. Prvo je do- hodek za prihodnje leto, drugo in tretje se pa ne bo več pripetilo, če se premišljeno ravna. Ako dež. odbor še ni izplačal dovoljene podpore, je kljub temu nekaj že izplačal, ko je prepustil najemščino za lože. Deficita ni, gledališče se na tej podlagi lahko vzdrži. Naj se pa razvije debata, kako bi se razmere zboljšale.

Blagajnik g. Rozman: Predgo- vornik ima nejasne pojme. Igralci odneso vsako leto kaj. Kar je g. Pahor navedel, je vse že v računu, a vlic temu je tolik deficit. Lože smo dobili zastoj, to je res. Tudi v pri- hodnje jih bomo, a kljub temu je toliko deficita. Dež. odbor bi nam moral izplačati poleg brezplačne pre- pustitve najemščine lož 10311 K.

G. Pahor predlaga, da se otvori debata o zboljšanju in zdržanju gle- dališča. S predgovornikom, ki ni na- pravil proračuna, se ne strinja. Kar je navedel števil, so vse iz pretek- lega leta.

Župan g. Hribar: Nisem se doslej udeleževal zborovanj „Dram- atičnega društva“. Danes, ko sem tu- kaj, vidim, kako stoji vsa stvar. Ko je blagajnik hotel pobijati trditve g. Pahorja, mu je le pritrdjeval. Danes se gre le za podporo, ki jo je dež. zbor dovolil, in ki znaša 12000. K. Ne razumem, kako se bodoči obstoj slo- venskega gledališča spravlja v zvezo s podporo in praeterito. Mestna ob- čina je priskočila gledališču z izredno podporo, ker od dežele ni nič pričao- kovati. Povedala je pa občina izrecno, da bo moralo „Dramatično društvo“ povrniti to izredno podporo, kadar dobi izplačano podporo od dež. od- bora. Mislim pa, da mestna občina ne bo tako kruta, da bi zahtevala povr- nitev te izredne podpore. 26.000 K znaša zdaj skupna mestna podpora; z njo se mora gledišče vzdržati. Gro- žnja, da se bo gledališče zaprla, je frivolna. Take grožnje smo že večkrat slišali. Zagotovili ste, da boste z iz- redno podporo mesta shajali. Nalagale si sicer bremena. Pri igralcih ste

preveč popustljivi, disciplina mora biti. Neki igralec vas je obrnil za 2000 K, a še ste mu dali časten ve- čer. To ni prav! Gaže za dramsko, oboje so silno poskočile, a tako zelo bi ne smele. Marsikake moči so an- gažirane, ki bi jih lahko pogrešali. Ne grozite, da boste zaprli gledališče, ta grožnja je depasirana.

G. Govékar: Veseli nas, da nam g. župan daje pogum, vendar ni povedal, kam naj gremo, ko prihajajo igralci nad nas dannadan. 6 mesecev je še, da dobimo podporo od mesta, a nimamo nobenega denarja, igralcem pa naj izplačujemo 1/2 ali 1/3 njihove plače v počitnicah! Mi rabimo takoj. Kar se tiče častnega večera onega igralca, smo imeli kontrakt z njim tak, da smo mu ga morali dati, sicer bi nam bil v sredi sezone ušel, a drugega ne bi mogli dobiti. Seveda smo imeli člane angažovane, ki niso gaže zaslužili, a pomagati nismo mogli, ker ni bilo drugih dobiti, zdaj ne moremo nikogar angažovati.

G. obč. svetnik Lenč: Kako je bilo pa lani, kje ste dobili denar? G. Rozman: Pri Glavni sloven- ski hranilnici smo dobili posojilo na- menice, ko smo se osebno zavezali. Zdaj tega noče nihče več storiti.

G. prof. Kopal predlaga, naj se otvori debata, kje naj se dobi denar za bodoče vzdrževanje gledališča in kako naj bi se podpirali angažovanci.

G. dr. Novak: 10.000 K rabimo takoj. Dajte navodila, kje naj jih dobimo. Odbor ni mirno gledal ta žalostni položaj. Prosil smo neki kreditni zavod za posojilo 10.000 K in rekli, da mu cediramo dovoljeno podporo dež. zbora. Bil je s tem za- dovoljen, samo zahteval je pisмено obvestilo od dež. odbora, da se pod- pora gotovo izplača. Od dež. odbora pa nismo mogli dobiti takega obve- stila in zato nam tudi dotični denarni zavod ni dal posojila. Sami odborniki pa ne bodo več podpisovali menic. Naj podpišejo vsi člani „Dramatič- nega društva“ menice, ali pa recite, da naj da odbor vodstvo iz rok.

G. Kopal: Položaj je v istini kritičen. Vsak Slovenec mora nekaj dati za slovensko gledališče, zato naj bi odbor s cirkulandom pobiral prispevke. Ako pa se to ne zgodi, naj vsak član društva podpiše menico. Drug dohodek bi, bil, da bi bili prevodi zastoj. To zahteva direktni dramatični interes. Druga izhoda ni.

G. Pahor: Odbor je obvezan predložiti proračun. Ker tega ni storil, je izzval debato. Naj napravi proračun, da bomo mogli presoditi, če smo zmožni prevzeti nalogo, ki bi se stavljala na nas; da bi med ob- činstvom nabirali podpise, je prema- lenkost. Naj se vstopnine zvišajo za 10%, dokler dež. zbor ne bo de- loval. To krizo smo imeli vsako leto.

G. dr. Novak: Pahorjeva velika zmota me veseli. Dramatično društvo in vodstvo gledališča nista identična. Društvo ni zavezano voditi slovensko gledališče v Ljubljani. Zdaj se gre zato, ali naj vodi društvo gledišče ali ne. Vprašanje je, kaj naj storimo in tudi vi re nam naznanite, potem bo šele proračun mogoč.

G. Rozman: Ves proračun je sledeči: Članarina znaša 360 kron, to je vse!

G. Pahor: To je ironija, imate nas za norce, paglavce! Prometa ste imeli 4000 K, a ne 360 K.

G. Govékar: To je proračun Dramatičnega društva.

G. Pahor: Nismo tako neumni! G. Kopal: Dramatično društvo je imelo doslej moralno odgovornost za uspeh ali propad slovenskega gle- dališča. Naj se naprosi obč. svet ljubljanski, da garantira ali nakaže podporo, ki je Dramatičnemu društvu neobhodno potrebna. Odbor naj se s prošnjo obrne takoj na obč. svet, da priskoči na pomoč.

G. Pahor: Po pravilih ima Dramatično društvo namen prirejati slov. gledališke predstave. Občni zbor ima pravico zametavati ali odobriti proračun, ki ga predloži občni zbor.

Sodni pristav g. dr. Toplak: Proračun naj bi se prej objavil v časopisih, sicer ne pridemo do sklepa. 7000 K posojila bi dobili od kakega kreditnega zavoda pod pogojem, da mu vrnemo, ko dobimo od mesta to vsoto, ostalih 3000 K bi se dalo do- biti potem subskripcije.

G. Rozman: Proračuna ni mo- goče sestaviti, ker nimamo še sklen-jenih pogojev z igralci. Ponudbe so, a če bi jih sprejeli, znašale bi gaže 54.000 K. Kdaj rabimo 10.000 K od dež. odbora? Novembra pridemo v stiske, do takrat rabimo 6000 K za igralce. Predstave neso okoli 21.000 kron, kako naj plačamo s tem 54.000 kron? Sami smo vzeli na posodo 30.190 K, od katerih smo še zdaj dolžni 6500 K. Proračuna ni mogoče sestaviti.

G. Kopal: Občina da 26.000 K, dežela pa 12.000 K lože neso 9000 K, ali bi 3000 K ne mogli pokriti dohodki?

G. Rozman: Sestavl sem zdaj približen proračun. Skupnih dohodkov je 58.260 K, stroškov pa 68.000 K.

G. Kopal: Če bi dežela nič ne dala, bilo bi difference le 3000 K.

G. Pahor: Stvar izgleda ugodno, dasiravno nimate tukaj denarja.

G. dr. Ivan Jenko: Stavim formalen predlog: Predsednik in še kak drug odbornik naj gresta k dež. glavarju, da da obvestilo, da bo dal podporo. Ako se to ne posreči, potem od dež. zbora dovoljena podpora nima nobene vrednosti, ni treba na- njo nič računati. Potem pa naj obč. svet ljubljanski posodi in pomaga in prevzame riziko.

Gosp. dr. Karel vitez Blei- weis: Naj se voli nov odbor, da bo prevzel to akcijo.

G. dr. Ivan Jenko: Ta volitev naj se odgodi do prihodnjega izred- nega občnega zbora.

G. Senčar: Po pravilih se voli odbor vsaka 3 leta, vsako leto pa dopolnilne volitve treh članov.

G. Kopal: Nepotrebno je voliti nov odbor. Dobi naj se modus vi- vendi pro futuro. K dež. glavarju ni treba hoditi, saj bi bil tako negativen odgovor. Izgovarjali se bodo zopet na obstrukcijo. Naprosimo občinski svet ljubljanski. Dež. odbor pa naj stori svojo dolžnost.

G. dr. Ivan Jenko: Če se do- klade izplačujoče učiteljem, uradnikom, „Glasbeni Matici“, ali je potem za dež. odbor 10.000 K taka vsota, da se je ne more izplačati? Tu se gre za obstanek slovenskega gledališča. To jim povejmo, potem bodo že dali. Prosit moramo iti k dež. glavarju, da si napram občinstvu zavarujemo hrbet.

Gosp. notar Hudovernik: Ta podpora se mora izplačati. Dovolili so jo, zato jo morajo dati. Da gremo še enkrat melodovat za njo, je poni- ževalno za nas, a bodimo le še enkrat ponižni. Ako ne bo nič, je vseeno, ali nam dež. zbor sploh kaj dovoli ali pa ne.

Gosp. dr. Karel vitez Blei- weis: Obč. svet naj se naprosi, da na podlagi predjemnega dovolila deželnega zbora izplača potrebno vsoto.

G. Gustav Pirc: Pri dež. gla- varju je vse zastoj, on nima nič od- ločevati, ampak le derimirati. Od mestnega sveta pa ne smemo več za- htevat, ko nam že zdaj tako veliko da, če odložimo občni zbor, bo še slabše. Deficit ni bil pravičen. Pokrit je z deželno podporo, ki jo bomo en- krat dobili, pa magari v 10 letih. Vo- limo le nov odbor, kateremu naj se da na razpolago denar. Letošnji zi- stem je bil slab. Lani smo proroko- vali dolg in res ga imamo letos. Za- pravljalo se je.

G. predsednik je dal na gla- sovanje dva predloga: 1. Da se gre prosit k dež. glavarju in 2. da se mestni občinski svet naprosi, da na podlagi predjemnega dovolila dež. zbora izplača potrebno vsoto. Oba predloga sta bila odklonjena.

Gosp. urednik Rasto Pusto- slemšek: Brezuspšno smo debati- rali. Odbor naj bi bil prišel s kon- kretnimi predlogi. Ker tega ni storil, nismo mogli nič skleniti. Naj se občni zbor odloži in v naj- krajšem času skliče nov občni zbor, do takas pa naj sestavi odbor natančen proračun. Predlog je bil soglasno spre- jet, nakar je bilo zborovanje odloženo.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 21. aprila.

— Izid občinskih volitev v I. razredu. Danes so bile občinske volitve v I. razred in so zmagali na celi črti narodno-napredni kandidatje brez vsakega boja. Oddanih je bilo 173 veljavnih glasov in je dobil g. Ivan Knež vseh 173 glasov, ostali 3 gospodje dr. Ivan Oražen, Ivan Plantan in Ivan Velko- vrh pa po 168 glasov. Ti so izvo- ljeni za dobo 3 let. Gg. profesor Štritof in nadinženir Žužek sta dobila po 1 glas.

— Štajerski Slovenci imajo besedo! O krivici, ki jo namerava

zadati vlada štajerskim Slovincem s svojo volilno reformo, smo v našem listu že obširno razpravljali in doka- zovali, da se je ta krivica mogla iz- vršiti samo zbog tega, ker so go- tovi izvenštajerski poslanci prodali narodne interese šta- jerskih Slovencev vladi in Nemcem proti temu, da se je kleri- kalni stranki zagotovila neomejena premoč na Kranjskem. Za nas je ta fakt dokazana stvar! Vendar pa mislimo, da je ta zadeva v splošno narodnem oziru tolike važnosti, da je nujno potreba, da se javno do- ženo in se eruirajo krivci, ki so zagrešili, da so se štajerski Slovenci kratkim potom oro-

pali kar za trimandate. Jutri, v nedeljo, priredi slovensko politično društvo „Naprej“ v Celju za vse spodnještajerske Slovence javen shod, na katerem se bo v prvi vrsti raz- pravljalo o volilni reformi. Dolž- nost štajerskih Slovencev je, da spravijo pri tej priliki v razpravo tudi gori omenjene zadeve in zahtevajo katego- rično od svojih poslancev, da jim natočijo glede komične, določitve števila slovenskih mandatov na štajerskem čis- tega vina! Štajerski slovenski po- slanci naj jasno, odkrito in brez ovinkov povedo, če je resnična vest, da je minister Bylandt Rheidt snedel svojo dano be- sedu glede že dovoljenega 7 slovenskega mandata na šta- jerskem v tistem hipu, ko je končno z njim konferiral dr. Šusteršič? Pričakujemo in se na- dejamo, da zavedni štajerski Slovenci ne bodo zanemarili svoje narodne dolžnosti in da bodo storili vse, da se ta pereča zadeva, ki je za vse slovenstvo splošno važnosti in izrednega po- mena, temeljito in vsestran- sko pojasni! Zato kličemo vse- vič: Štajerski Slovenci, zavedajte se svoje narodne dolžnosti, jutri imate Vi besedo!

— Klerikalno-nemška zveza.

Da so se klerikalci zvezali z Nemci v deželnem zboru kranjskem, o tem že čvčkajo zdaj vabci po strehah. Klerikalci trde seveda, da to ni res, a kakor se nam poroča od dobro po- učene strani, so klerikalci prišli do prepričanja, da jim nobeno skrivanje tega dejanja nič ne pomaga, saj je preočito in prejasno. Nemcem je všeč ta zveza in že so priznali, da obstoji. „Alldeutsches Tagblatt“ je dobil iz Ljubljane dopis, v katerem slove: „Ne bo nobena nesreča, če pojdemo katerikrat s klerikalci skupaj, če se gre zato, da se zagotovi nemška posest, akoravno Šu- steršičevi ljudje prav gotovo niso simpatični. Omenimo le en primer! Klerikalci zahtevajo zdaj po- državljenje ljubljanske mestne po- licije; to je zahteva, ki jo Nemci že leta goje, ker se je policija doslej še vedno pri vsakem hujškanju proti Nemcem v Ljubljani po- kazala odvisno od svojega kruhoda- jalca, magistrata (nesramna laž!). Vsled sporazumljenja s klerikalci, katero sporazumljenje se najbrže v kratkem izvrši, bi mogla stvar v par- lamentu priti do uresničitve.“ Spora- zumljenje Nemcev s klerikalci je ta- rej gotova stvar in zveza je seveda že tu. Ta zveza pa ima glavni in edini namen, da se Nemcem zagotovi njihova posest, te je 10 njihovih mandatov v de- želnem zboru. Nemcem kleri- kalci niso simpatični, a ko se se jim ti ponudili, da jim pri- dejo na pomoč za obdržanje njihovih mandatov, zato pa jim Nemci pomagajo ubiti slovensko meščanstvo, bili sta obe stranki zadovoljni in zveza je bila faktično skle- njena. Nas veseli, da so Nemci te- liko odkritosrčni, da so jasno pove- dali vse. Kar se pa tiče ljubljanske policije, naj bodo klerikalci in Nemci le brez vsake skrbi, da se ta njihova želja ne bo nikoli uresničila, ker ni nobenega vzroka zato.

— Brezuspšen trud. Klerikalci divjajo kakor polblazni derviši, od- kar jim je narodno-napredna stranka prepredila famozni njihov načrt, do- biti v svoje roke popolno oblast v deželi in zadušiti svobodomiselno me- ščanstvo. Psujejo kakor pijani žga- njar, ki so ga vrgli iz krčme in za- bavljajo, kakor tolovaj, ki se mu je v zadnjem času ponesrečil lopovski njegov načrt. S tem svojim postopa- njem menijo, da bodo preslepili jav- nost in ji natvezili, da ni boljših slo- venskih narodnjakov pod božjim sol- cem nego so klerikalci in da se klerikalni poslanci storili bogu do- padljivo in narodno velezaslužno delo s tem, da so se zvezali z Nem- ci, da bi z združenimi močmi in s pomočjo vlade zadali smrtni udarec

Dalje v prilogi.

narodno-napredni stranki. Toda s prostaskim psovanjem in podlimi insulti poštenih ljudi se jim ne bo posrečilo spraviti s sveta dejstva: da je pri preteklem deželnozborskem zasedanju prišla na dan resnica, da so klerikalci podle narodne izdajice, ki so iz samopašnega namena, da si sagotove v deželi neomejeno gospodstvo, izročili in prodali Nemcem ne le slovenske narodno-napredne stranke, marveč tudi koroške in štajerske Slovence. Da se je izkazala istina, da je prišlo na dan njih podlo početje, to peče in grize klerikalce kakor živ ogenj in se trudijo na vse načine, da bi nametali javnosti peska v oči, da so pravzaprav nedolžni kakor novorojeno dete. Zlasti jim ne gre v račun to, da se je pokazala v najsvetlejši luči in evidentno, da se ne da več utajiti — njihova zveza v Nemci. To zvezo skušajo utajiti ne morda z argumenti in dokazi, ker teh nimajo, marveč s pogrevanjem že zdavna zastarele in opetovano ovržene fraze o „zvezi“ narodno-napredne stranke z nemškimi veleposelniki in z očitanjem, da še ta „zveza“ vedno obstoji. Ne prihaja nam na misel, da bi pobijali te klerikalne insinacije, konstatovati samo hočemo pred slovensko javnostjo, da se „Slovenec“ in njegova banda lažeta, ako zatrjuje, da se med klerikalci in Nemci prizadnjem deželnozborskem zasedanju ni sklenila nobena pogodba, oziroma zveza. Da med Nemci in klerikalci obstoji fakično neka tajna pogodba, jasno izpričujejo te besede nekoga voditelja nemškega veleposesta, ki jih je rabil napram dvema tovarišema v buffetu: „Meine Herren, das geht doch nicht, Sie müssen in den Sitzungssaal, wir müssen doch den Vertrag einhalten!“ Ali niso te besede dovolj jasne dokaz za to, da veže Nemce sklerikalci posebno pogodbo? Kako bi sicer mogel dotični nemški veleposelnik rabiti izraz „Vertrag“, ako bi ne bilo grešnega razmerja med Nemci in klerikalci? Glede na naše očitjanje, da so koroški in štajerski Slovenci postali žrtve klerikalnega izdajstva, je „Slovenec“ odgovoril s psovskami in neslanimi dovtipi, dasi smo mi navedli konkretne slučaje, ki so podpirali naše sumnje, in že a priori zahtevali, naj se nam odgovori z argumenti in dokazi. Ali je s tem „Slovenec“ ovrzel naša očitjanja? Vsa slovenska javnost ve, da se glasilo klerikalne stranke kakor mačka vrela kaše izogiba točno in jasno odgovoriti na naša očitjanja, kar izpričuje jasno, da ima klerikalna banda na vesti tisti grdi narodni greh, ki se imenuje izdajstvo. Naj se klerikalni brezdomovinci še tako trudijo, da bi se umili in oprali pred slovenskim svetom, to je gotovo, da jim ostane za večne čase užgan v čelo sramoten pečat narodnega efaltstva in da se bo vsak pošten Slovenec v bodoče s studom in gnusom obračal od bande, ki je v svoji samopašnosti in brezvestnosti prodala slovenski narod!

— **Dr. Ignacij Žitnik** je še vedno odgovorni urednik revolverskega „Slovenca“, dasi je pred leti slovesno obljubil, da odloži odgovorno uredništvo „Slovenca“ takoj, čim ne bo „Slovenski Narod“ čveč pod zaščito poslanske imunite. Dr. Tavčar že dlje nego en mesec ni več odgovorni urednik našega lista, a dr. Žitnik še vedno ni izpolnil svoje dane obljube in „Slovenec“ se še vedno solnči pod njegovo poslansko imunite! Možbeseda dr. Žitnik, kje si? In vi, „Slovenčevi“ junaki, ali vas ni sram, da se sedaj, ko smo vam mi z odkritim vizirjem stopili nasproti, strahopetno skrivate za Žitnikov hrbet?! Klavni junaki to, ki čepe sedaj bolj varno kakor kdaj preje, za platom poslanske nedotakljivosti, da iz zasede kakor tolovaji napadajo dostojne ljudi in jim ne kaznovano kradejo čast in poštenje! Ako je vaša borba pošena in pravična, ako pišete zgolj čisto resnico, ako res nikdar lopovski, podlo in infamno ne napadate poštenih ljudi, čemu se potem bojite, prevzeti odgovornost za

svoja dejanja tudi pred javnostjo, pred sodiščem?!

— **Občinski odbor postojnski** je sklenil v svoji seji dne 19. t. m. soglasno nastopno resolucijo: 1.) Občinski odbor postojnski izreka poslancem narodno-napredne stranke, ki so v zadnjem deželnozborskem zasedanju s svojim odločnim in opravičnim nastopom preprečili krivično volilno predlogo, svoje popolno zaupanje in pripoznanje. 2.) Občinski odbor priznava, da so se nahajali narodno-napredni poslanci v silobranu in da je bila v tako kritičnem položaju hrupna obstrukcija edino sredstvo preprečiti pretečo krivico.

— **Nekoliko prepozno!** Zadnji „Domoljub“ piše: „Ljubljanski volilci III. razreda, ki niso zadovoljni s sedanjim gospodarstvom na magistratu, so postavili za občinske volitve svoje može, katere priporočajo in za katere pojdejo na dan volitve v boj. To so gg. Fran Vrhovec, kovač v Udmatu; Oražen Ivan, uradnik c. kr. kmetijske družbe; Milavec Jakob, železniški poduradnik v pokoji in posestnik in Lampret Martin, gostilničar in posestnik. Liberalci so vsi z begani raditeh kandidatur. Silno se boje opozicije na rotovžu.“ Da ne bo kakega nespোরazumljenja, bodi povedano, da je „Domoljub“ prinesel to znamenito vest 19. aprila, dočim so se občinske volitve ljubljanske v III. razredu izvršile že 17. aprila. Ker „Domoljub“ pripoveduje, da pojdejo (torej v prihodnosti) volilci v boj za imenovane kandidate in da so liberalci vsi z begani radi teh kandidatur, nam zdrava pamet veli, da se klerikalci pripravljajo že za občinske volitve ljubljanske, ki se bodo vršile prihodnje leto. Najbrž se jim je zdelo, da so le vsled preslabe agitacije in prekratke agitacije propadli 17. aprila 1906, zato so se začeli takoj po groznem porazu pripravljati za drugo leto. Liberalci so vsi z begani radi teh kandidatur! Kako se to lepo slisi; še lepše bi se pa, če bi klerikalci verjeli tem besedam! Zaupno povemo klerikalcem na uho, da je med nami silen strah zaradi teh kandidatur in da je največja nevarnost, da bomo pred temi kandidati prihodnje leto vrgli puško v koruzo. Pa prav gotovo!

— **Dve duši v enem telesu.** Gosp. Dragotin Hribar je nam poslal ta-le popravek: „Z ozirom na notico „Dve duši v enem telesu“ v 86. šte. Vašega lista z dne 14. aprila t. l. prosim, sklicuj se na § 19. tisk. zak., da priobčite naslednji popravek: Ni res, da bi tiskarna Dragotina Hribarja tiskala nesramni volilni pamflet, v katerem se sedanjemu obč. svetu, tistemu, ki je Hribarjevi tiskarni izročil vsa mestna tiskarska dela, očita nepoštenost in nepravilnost, terorizem, obrekovanje in nedostojno delovanje. Res pa je, da v volilnem oklicu meščanskih kandidatov, kateri se je tiskal v Dragotin Hribarjevi tiskarni, niti z eno besedo omenjeno, še manj pa grajano dosejanje delovanje občinskega sveta. V Ljubljani, 20. dan aprila 1906. — K temu popravku pripomnimo, da svojo trditve glede volilnega oklica takozvanih „neodvisnih kandidatov“ v vsem obsegu vzdržujemo. Ali se ne pravi indirektno grajati obč. sveta ljubljanskega, ki je izročil vsa magistratna tiskarska dela Hribarjevi tiskarni, ako v dotičnem oklicu pravijo kandidatje, da se bodo zavzemali za poštenost, da bo njihovo delovanje dostojno in da bodo šli v boj proti terorizmu in obrekovanju? Ali ne tiči v teh besedah očitjanje, da v sedanjem obč. svetu ne vlada poštenost in pravičnost, da je delovanje sedanjih občinskih svetnikov nedostojno in da se šopiri v krogih obč. sveta terorizem in obrekovanje? Ako bi volilni oklic tega ne supeniral dosejanju obč. svetu, kakor se naj potem razume zatrnilo „neodvisnih kandidatov“, da se bodo borili v mestni zbornici proti terorizmu in obrekovanju?! Vsak razsoden človek, ki je čital dotični volilni oklic, tiskani v Hribarjevi tiskarni, mora priznati, da je v njem zapopadena, da se milo izrazimo, vsaj ostra kritika delovanja narodno-napredne obč. sveta ljub-

ljanskega in da je z ozirom na to tiskarna, ki ji je prav tisti občinski svet izročil vsa občinskatiskarska dela zagrešila najmanj grdo netaktnost, da je sprejela v natis dotični sramotilni volilni oklic! Tako je in nič drugače in tega ne spravi s sveta niti sto popravkov! Gospodu Dragotinu Hribarju pa bodi povedano, da bi bilo bolj v njegovem interesu, ako bi nam bil poslal vljudno pisano pojasnilo, ki bi ga bili radevolje lojalno priobčili, kakor da je nam dal vročiti popravek po pristnem vzorcu Lampetovega „popravarskega društva.“

— **Krščansko-socialni „radovedneži“.** Shod narodno-napredne stranke v Šiški so imeli klerikalci posebno veselje razbiti. Kakor znano, se jim je ta namen tako grdo ponesrečil, da je marsikdo izmed njih odnesel bridke „spomine“ po vsem telesu s tega shoda. „Slovenec“ je v svoji težki jezi nad neprekosljivo blamažo govoril, da so prišli le radovednost past v Šiško v Sokolovo telovadnico in nič drugega, liberalci so pa te „radovedneže“ samo zaradi njih radovednosti pometali skozi vrata. No, mi smo že povedali, da so bili tisti „radovedneži“ od klerikalcev najeti in imenitno plačani zato. Da so bili plačani, povedala sta zadnji dva voznika v Šiški, eden iz Rudnika, drugi iz Štepanje vasi, da namreč več zaslužita, če naredita tak sprehod v Šiške, kakor pa če „furata“. Da so pa klerikalci res najeli ljudi, ki so jih potem prekrstili v nedolžne radovedneže, je razvidno iz skrivnostnega vabila, ki ga je dobilo kakih 100 oseb in ki se glasi: „Pridite gotovo na velikonočni ponedeljek točno ob 9. uri dopoldne v prostore „Slovenske krščansko-socialne zveze na velevažni in nujni pogovor. Pripeljite kaj znanecv seboj! Na svidenje! Sklicatelj! Vabljenici so se temu vabilu točno odzvali — kolikor se jih je sploh odzvalo — ker so morali slutiti, da se gre za velevažno in nujno stvar, kajti že četr ure pozneje jih je pripeljal slavni kuštavi Orehek v Šiško. Mi bi pri vsem tem le radi vedeli, kdo je pravzaprav za temi „sklicatelji“, ali sta samo Štefe in Orehek, ali je tudi kak mazeljena glava. Klerikalce je tako dobro uspeši shod narodno-napredne stranke precej stal, ker so šarili z denarjem, le da bi ga tem gotovejše razbili. Izkazalo se pa tu tudi kavalirje. Eden izmed od njih plačanih „radovednežev“ je nekemu Šiškarju v trenutku, ko je sfrčal skozi vsata, hlastnil po klobuku in ga odnesel seboj. Ko smo rekli v našem listu, da je bil dotičnik že od klerikalcev dovolj plačan in ni bilo treba, da bi si še vzel kak klobuk za plačilo, prišel je takoj drugi dan k Šiškarju, kateremu je bil odnešen klobuk, elegantno oblečen gospod, ki je plačal 7 K, kolikor so mu rekli, da je klobuk stal. To je res kavalirski! Sploh so se katoliški „radovedneži“ jako fino obnašali, posebno pa neki Ivan Žnidaršič, ki se naj rajši bolj briga za ureditev svojih družinskih razmer, nego da hodi na klerikalno komando v ogenj po kostanj, a si pri tem tako roke osmudi, da niti enega kostanja ne dobi.

— **„Slovenski učitelj“** je listič, ki dela sramoto svojemu imenu in podobi, ki jo nosi na čelu. List bi se moral imenovati „Rimsko-katoliški katehet“ z Mahničovo sliko, katerega program zastopa v njem najslabši pedagog med kranjskim učiteljstvom, dobropoljski Jaklič. Ker pa je mož že slab v svojem stanovskem poklicu, pričakovati bi bilo, da je vsaj kaj vreden politik. Toda iz skrupala, ki ga je obelodanil v zadnji svoji številki pod naslovom „Po zadnjih dogodkih“ pa smo se prepirali, da rabi stranka Jakliča za navadnega političnega priganjača, da je med klerikalnimi poslanci to, kar je „Avgust“ v cirkusu. S svojim nerodnim klicanjem bo stranki več radovednežev odgnal, kakor pa privabil. To, kar je doživela klerikalna stranka v zadnjem deželnozborskem zasedanju imenuje naivni „Slomškar“ Jaklič „veliki moraličen

uspeh“. Ako je Jakliču tak koreniti poraz moraličen uspeh, ponašati se sme tudi s svojim zasluženim preteriranjem kot z „moralčnim uspehom“, po katerem pa ga je bolela glava in možnja. Napredni stranki prorokuje, da bo pokopana, ko se snide zopet deželni zbor. Ako komu prorokuje smrt tako nezanesljiv mrtvaški ptič, kakor je Jaklič, bo še gotovo dolgo živel. Nadalje se jezi, ker je „kranjsko učiteljstvo“ še večinoma v njenih rokah. To boli klerikalnega priganjača, ki v svoji Slomškariji nima niti toliko članov, da bi si sestavili odbor. Najhujše hinavstvo pa je, kar piše Jaklič v naslednjem: „Učitelji potrebujemo regulacije plač. Res je, da nam liberalna stranka ni hotela dati tega, kar je zaslužil.“ Jaklič menda sodi po kratki pameti svojih redkih pristašev in pristašic vse kranjsko učiteljstvo, sicer bi se ne bil upal zapisati tako gorostasne nerresnice. Da učitelji potrebujejo regulacije plač, je izprevidel Jaklič šele sedaj, ko ima svojih 25% zboljšanje na stroške neozženih učiteljev in učiteljic, sicer pa je bil vedno enih misli z dr. Šusteršičem, da je bolje razbiti deželni zbor, kakor zvišati učiteljstvu plače. Pomagal je hrupno obstruirati, da se ni sprejel predlog napredne stranke za zvišanje učiteljskih plač. Tolike hinavščine je sposoben le klerikalec iz propadle Slomškarije! Ko je obljubljal napredno stranko in socialne demokrate, češ, da pri nobeni ni učiteljstvu iskati zaslonbe, tedaj pa začne milo žvižgati, kakor najspretnější Krakovčan zaljubljenim cipam: „Pri nas ima bodočnost samo stranka, ki ima program Slovenske Ljudske Stranke pa naj se imenuje potem kakor hoče. Ne varajmo se! (To preskrbi že dr. Šusteršič!) Vsaka volivna reforma bo pomnožila moč Slovenske Ljudske Stranke. (Ako se bo sploh kedaj dosegla!) Že sedaj se proti njeni volji ni moglo nič uspešnega storiti. (To je pravo priznanje!) Napredna stranka je hotela marsikaj uspešnega za deželo in njene stanove storiti, a je vse preprečila klerikalna obstrukcija. Naprednjaki pa so pokazali, da proti njihovi volji se tudi klerikalno-nemška lumparija ne bo posrečila! In jasno je, da se bo učiteljstvo moralo sprijazniti s to stranko, ako bo hotelo imeti poštene plače.“ — To je že vrhunec nesramnosti! Ali mar dobiva učiteljstvo plačo za politično delovanje v kaki stranki? Se pač vidi, da Slomškarija še vedno živi v časih mežnarje, ko je bil vsak približek učitelja odvisen od tega, kako je bila osnažena župnikova suknja in kako so se svetili župnikovi čevlji. Ako je Jakliču prirojeno farsko petolizanje, značajno učiteljstvo bi gotovo rajši poginilo lakote, kakor se vdinjalo za taka hlapčevska dela. Ako pa se najdejo med učiteljstvom cipe, ki bodo na Jakličevo piskanje telele na lim, pa jih tudi ne bo škoda.

— **Iz deželne bolnice.** Gotovo ni naš namen, da bi napadali zavod, ki je eminentno koristen. Naša deželna bolnica je velika dobrotnica, to smo radi pripoznavali, in še danes to radi pripoznavamo! Vzlic temu pa se mora tudi tak zavod postaviti pod javno kontrolo, katera je vsekdar dobro sredstvo za red, posebno v tati napravah, kakor so javne bolnice. Bolniki nam časih kaj pišejo; če dotične dopise objavljamo, naj se nam ne podtika hudoben namen. S priobčevanjem hočemo, da se pritožbe preiščejo, in da se ukrene, kar je potrebno, če se je dognalo, da so pritožbe utemeljene. Ako pa niso utemeljene, smo takoj pripravljeni, objaviti potrebna pojasnila. S temi pridržki objavljamo dopis bolnika, ki smo ga ravnokar prejeli. Ta dopis slove: Kako naj prenaša bolniški želodec hrano, ki jo kažejo jedilni listi v deželni bolnici, ne vem; saj tako izbranih gotovo ni kmalu kje najti. Dovolite g. urednik samo par primerov. K ajmohtu — seveda posebno izborne vrste — kaže jedilni list kisló zelje tudi v oddelkih, kjer bi se kisle jedi sploh ne smele uživati. Včasih pa se pobere star kruh in žemlje po vseh kotih, to se popari in servira — s kisló repo. Se Vam že kaj cedijo sline, g. urednik? Naj še omenim, da

se v tej delikatesni hrani najde za približek kak las ali pa še kaj okusnejšega — saj tudi košček gnile metle napravi dober okus. Kako to pride, seveda nam ni znano. Ravno v bolnišnici bi se moralo najbolj gledati na snago, katero zahtevajo povsod higijenični prepisi. Zakaj se ne? Vprašamo tem potom slavno oskrbníštvo deželne bolnice, ali bi se ne moglo bolnikom za denar postreči malo bolj pošteno? Upamo, da se bodo te besede uvaževale in nam bi bilo ljubo, če bi se ne slišalo pozneje več takih pritožb.

— **Brežiški Sokol** razvije o Binkošti svojo zastavo. Ob tej priliki zboruje v Brežicah tudi Slovenska Sokolska Zveza. Okrajno glavarstvo brežiško (znani Vistarini) pa je prepovedalo javne sprejeme od kolodvora v Narodni dom in nazaj ter od Narodnega doma na slavnostni prostor in nazaj v kroju in z zastavami. Hkratu je prepovedalo vporabo projektovanega prostora v mestnem okolišu. Kot vzrok prepovedi se navaja, da so Nemci za isti čas — sicer cela dva meseca kasneje nego Slovenci — naznanili „Nachfeier der Eröffnung des deutschen Heims“. Da je ta „Nachfeier“ velik humbug, je očitno ravno tako, kakor je jasno, da so si brežiški nemškutarji neko slavnost morali naravnost izmisliti v ta namen, da so priskočili vladi na pomoč. Vlada je morala najti kak vzrok za prepoved, zato je naročila „Nachfeier“ otvoritve bankrotne nemškega doma v Brežicah. Radovedni smo, bo li namestništvo odnosno ministrstvo podpiralo ta humbug.

— **Za „Narodni sklad“** daroval je župan Hribar 40 K mesto venca na krsto gospe Marijane Zorčeve, blagopokojne sestre dr. Ivana Tavčarja.

— **„Osa“.** 4. april t. l. je za našo deželo zgodovinsko pomemben. „Osa“ prinaša izborni pogojen prizor iz deželnega zbora. Župan Hribar muzicira na harmoniko, dr. Majaron tolče na veliki boben, dr. Tavčar na čimle itd. Razen njih so videti na izvrstno reproducirani podobi deželni glavar Detela, Šuklje, dr. Šusteršič in baron Schwegel. Poleg tega prinaša „Osa“ dve manjši podobi. Izmed vsebine nam najbolj ugaja „Nova noša“ in „Čmokavzarjeva oporoča“ in pesmi „Grofu Anastaziju Zelencu“, „Glosa“ in „Koristen ljubček“.

— **Iz politične službe.** Deželno vladni konceptni praktikant Rajmund Svetek je premeščen od okr. glavarstva v Kranju k deželni vladi v Ljubljano in deželni vladni konceptni praktikant dr. Bogumil Senekovič od dež. vlade k okrajnemu glavarstvu v Ljubljani.

— **Pošne vesti.** Poštni asistent Franc Virant pride iz Trsta v Judenburg. Poštni kontrolor Artur Ludvig v Trstu, in poduradnika Florijan Juvan v Ljubljani in Josip Simčič v Trstu so šli v pokoj.

— **Novi šef generalnega štaba.** Namestnikom šefa generalnega štaba 3. kora polkovnika Friderika Eckardt - Francesconija pl. Tiefenfelda, ki je postal poveljnik brigade, je določen polkovnik kora generalnega štaba Karel Scotti, ki je pridelen pešpolku št. 17.

— **Vpokojen** je stražmešter c. kr. žandarmerijskega poveljstva novomeškega G. Josip Jedliczka.

— **Šolska vest.** Nadučitelj g. Josip Trampuš v Kostanjevici na Gorškem je stopil v trajen pokoj.

— **Pesnik Ant. Aškerc med Čehi.** „Slovansky Přehled“ priobčuje v svoji najnovejši številki iz peresa O. Wagnerja navdušeno pisan članek o pesniku Aškercu pod naslovom „Pěvci-buditeli. K 50. narozeninám A. Aškerce“ Spis krasni po fotografiji izdelana pesnikova slika. Ta slika se nahaja tudi v studiji, ki jo je poljski napisal o A. Aškercu Tadeusz St. Grahowski in ki je izšla kot ponatisk iz „Świata Słowiańskiego“ v Krakovu. Torej Čehi in Poljaki imajo že sliko slovenskega pesnika Aškercu, mi Slovenci sami je pa še nimamo! O. Wagner končuje svoj spis o Aškercu tako-le: „Ta jubilej bi tudi ostalim Slovanom

lahko znatno koristil, ako bi se preskrbel prevod njegovih del na druge jezike slovanske, da bi tudi naš narod spoznal naprednega dejatelja bratskega naroda, da bi se seznanil z bojevnikom za vznešene ideje, za katere je še vedno treba lomiti kopje. To bi bila najlepša proslava pevca-huditelja, kateremu želi vsak pošten Slovan še mnogo let uspešnega delovanja na polju pesništva. — Kakor piše Wagner, izda v kratkem slavni češki pesnik Jaroslav Vrchlický prevod najboljših in najlepših Askerevih epskih in lirskih poezij.

Gledališke vesti. Gospa Marija Skalova, primadona naše opere, je gostovala v ponedeljek v družbi g. St. Orželskega v karlovškem gledališču v Planquettovih „Zvonovih korneviljskih“, kjer vodita stagiono gg. režiserja Lier in Dragutinovič. Gospa Skalova je bila sprejeta z viharim navdušenjem ter jej je bil izročen krasen šopek s trobojnic. Vso predstavo in po predstavi je bila predmet ovacijam publike. Danes zvečer ima gospa Skalova koncert v Zagrebu v družbi treh čeških virtuozov. — Praška „Politik“ je poročala tede dni, da je gospa Skalova že angažirana za zagrebško opero. Vest je prenašljiva, ker se angažirani v Zagrebu sploh še ne sklepajo. — Gosp. Jan Ouředník je sodeloval v sredo v varaždinskem gledališču pri koncertu, ki ga je priredila gospa Skalova s češkim trio. Pel je odlomke iz raznih oper, deloma tudi v dvospevu z gospo Skalovo. — Gledališka družba Danilova je še vedno v Požegi. Nameravala je pač gostovati tudi v Belemgradu, kar pa je izključeno, ker stoji ondodna intendantna stališča, da more prirediti gostovanje le intendantna slovenskega gledališča z vsem ensemblom (predvsem opernim), ne pa posamezen igralec, v čigar družbi sta le še dva igralca in dve igralci, vsi ostali pa začetniki diletantje. Vodstvo tukajšnjega gledališča ni torej z Danilovo družbo v nikaki zvezi ter ne prevzame seveda zanj nobene odgovornosti. — Gosp. Adolf Dobrovolski, ki je dosegel kot grof Trast v Sudermannovi „Časti“ najlepši umetniški uspeh, je v dogovoru zaradi angažmana pri hrvaškem deželnem gledališču. — Gospa Štef. Dragutinovičeva gostuje danes zvečer v hrvaškem dež. gledališču na angažmā v Tolstega drami „Moč temē“ kot Martjona.

Društvo hišnih posestnikov v Ljubljani je vzelo v smislu sklepa zadnjega občnega zbora v najem poseben lokal za pisarno. Nastavilo je tudi svojega uradnika. Pisarna je na Kongresnem trgu v Tamborinovi hiši. Uradne ure so vsak delavnik od 6—7 zvečer. Člani dobe tam vsa pojasnila, tika-joča se realnega posestva, vse tiskovine, hišni red, stanarinske knjižice itd. Tudi se sprejemajo naznanila za oddajo stanovanj. S tem se je gotovo ustreglo hišnim posestnikom in je sedaj le od njih odvisno, v kaki meri se oni zanimajo za društvo in kako bodo podpirali intencije odbora. Pokazali se bodo umevno tudi nedostatk, ki se pa takoj odpravijo. Člani naj jih le naznanijo direktno odboru ali pa v pisarni. Ker so predpriprave za redno poslovanje društva končane, se prične tudi v prihodnjih dneh pobiranje članarine za leto 1906.

Zadruga gostilničarjev, kavararjev i. t. d. v Ljubljani priredi svoj letošnji občni zbor v četrtek, dne 26. aprila v „Mestnem domu“ ob dveh popoldne s tem-le dnevnim redom: 1. Nagovor in poročilo zadrugnega načelnstva; 2. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora; 3. poročilo blagajnika; 4. poročilo računskih preglednikov; 5. volitve; 6. poročilo II. državnega kongresa gostilničarjev na Dunaju (poročila g. Avg. Zajec); 7. določitev zadrugne doklade za leto 1906; 8. določitev nagrade načelniku; 9. razno-terosti. Častite zadrugne g. člane se opozarja na § 20. zadrugnih pravil, da se občnega zbora zanesljivo udeležijo, ker drugače se nenavzoče člane kaznuje do 20 K. Člani, katerim se vsled tehtnega vzroka ni moglo občnega zbora udeležiti, naj pošljejo do 25. aprila svojo izjavo.

Most pod Smarno goro. Piše se nam: Na velikonočni ponedeljek se je s prvim vlakom pripeljalo toliko občinstva, ki je bilo namenjeno na Smarno goro, da je bil most v Tacnu natlačeno poln. Poleg izletnikov je stal na mostu tudi poreden konj, ki je bil z nogami in otepaval z glavo, da so bili ljudje v pravi nevarnosti. Tamošnji čuvaj je izpuščaj pri izhodih le po dve in tri osebe, kar je vzbudilo med občinstvom silno nevoljo. Ker je bil most, za katerega se ne ve, če prenese toliko teže, tako nabito poln, so izletniki zahtevali, da se odpre cela prečnica in se jih pusti čakati na planem poleg čuvajnice, in ker tega čuvaj ni hotel storiti, so jo s silo odprli in vdrlji z mosta. Sedaj bi bila skoraj nastala kmalu cela panika. Vse je drlo z mosta, ženske so kričale, otroci se od staršev poizgu-

bili, moški se jezili, a vsakdo se je bal za lastno življenje. Proti temu so vsi izletniki odločno protestovali, kajti kolikrat se je že pripetila v takih slučajih nesreča, da se je udril kje most, ali pa da se je odrgala ograja in ljudje so pri tem našli vsled zani-karnosti gotovih oseb — smrt. Se-li ne more kupiti še par vrvi in pustiti izletnike, kadar jih je toliko, čakati na suhem, ne pa na mostu. V takih slučajih naj se najme potem tudi več pobiralecve denarja, ne pa samo ču-vaj in njegovo ženo. Zato naj bi prihodnjič skrbeli poklicani faktorji, kajti ako bi se imela vsled tega kdaj zgoditi kakšna nesreča, je bolj, da vrag odnese tacenski privatni most v Črno morje, ljudje pa bodo hodili brez vsake nevarnosti na Smarno goro skozi Gameljne. Udeleženci.

Iz Medvoda se nam piše: V četrtek se je izvršila, kakor ste že poro-čali volitev župana v medvodski občini. Izvoljen je g. Jožef Šušteršič, posest-nik in vinotrčar v Seničici. Iz strahu pred ljudstvom se je volitev izvršila tako, ker drugače je Pomaran-čarju ljubši dosedajni župan — Smovec. Mi smo s to izvolitvijo prav zado-voljni, ker je novoizvoljeni župan v poštenosti angelj proti Smovcu. Pri tej volitvi ni dobil Smovec nobenega glasu, čeprav je tako „milo“ gledal, da bi se ga kdo usmilil in mu dal kakšen glas. Stolček je izpodnešen Smovcu in to je uspeh našega dela. Če bi se nas naprednih vo-lilcev ne zbal klerikalci, volili bi še Smovca. Z novim županom upamo, da se bode povrnilo vsaj nekoliko miru v občino. Dosedaj je bil župan prava „šiba božja“ za vse poštene ljudi, zato pa so sedaj zavrgli to „šibo“ in je v občini veliko veselja nad tem. Iz tega se lahko izprevidi, s kakšnim terorizmom je vladal za-vrženi župan. Ta poštenjak je za-krivil celo vrsto obrekovanj, tožb, denunciranja itd. Njegovo delo in delo okr. glavarja Crona je, da so bili pred pol letom žalostni dogodki v Sori. Sedaj vidi Cron, kakšnemu člo-veku je dal asistenco. Danes so vrgli vso njegovo veljavo in moč v staro šaro. Žabe so pele smrtno pesem Smovcu. Njegovih pregreh nečemo še enkrat ponavljati, ker jih vsa Kranjska pozna. Za nas je igra s Smovcem pri kraju. Odžupanil je za vselej in sedaj lahko zopet vzame sekiro in gre sekati smreke in krompir ponujat. Od naše občine je padla ve-lika mora. In to nas veseli. Pravica le še včasih pogleda iz groba, kamor so jo pokopali klerikalci.

Ribniška šola in birokratizem. Ribniška šola se zida, kakor babilonski stolp. Na krajni šolski svet se je mnogo let pritiskalo od zgoraj, da se odloči za zidanje nove ali pre-zidanje stare šole, o kateri se je še ranjki dr. Keesbacher izrazil, da bi se morala že iz zdravstvenih ozirov zapreti. Tudi njegov naslednik je tega mnenja. A kaj pomaga vse prizade-vanje, ako šolski referent pri deželni vladi zavira z vsemi štirimi, da ne pride stvar naprej. Kakor se nam poroča, se je po mnogih obravnavah meseca julija 1905. l. posrečilo zedi-niti veliko večino prizadetih občin-skih zastopov za zgradbo nove deške šole. Koncem avgusta se je pričelo zidati. Proti temu so se vložile ne-osnovane pritožbe, katere je deželni šolski svet rešil z nepostavnim birokratskim „schleiferjem“, da se mora delo iz formalnih ozirov ustaviti. Zato se je potrebovalo celih sedem me-secev priskrajno nujni zadevi! Za škodo, ki je vsled te malomarnosti neizogibna, pa naj bodo člani kraj-nega šolskega sveta osebno odgovorni. Ako bode reševati vprašanje zaradi odškodnine, se bode pač moralo do-gnati, koga zadene večja krivda, ali krajni šolski svet, ki je storil le to, kar je pri danih razmerah in zaradi nujnosti stvari moral in bil opravičen storiti, ali pa tiste, ki stvar zavleču-jejo, bodisi iz nebrzičnosti ali pa iz uslužnosti gotovim strankam. Ako se bode postopalo tako, potem naj se vlada ne čudi, ako se širi mnenje, da prehajamo v dobo brezpravnosti in da se pri nas bližajo hrvatske raz-mere. Tolaži nas še to, da se vsaj sodišča ne bodo dala substituirati čez noč za strankarske namene. Zato bode treba vsaj še ene generacije.

Piruhi poštarni oficijanti-njam! Poštarni oficijanti nam piše: Kar se vem spominjati, še se ni pisalo o naših razmerah, ali pa vsaj mnogo ne, radi tega menim, da ne bode škodilo, ako svet zve, kako se z nami postopa. — Pred dobrimi štirimi leti eksistirale smo pod imenom poštne odpravi-teljice. Plačane smo bile od poštar-jev kot kake boljše služkinje. Dajala se nam je navadna hrana, stanovanje in še približno od 10—12 gld. tudi več, kar se je cenilo po delu, kakor je bila dotična uslužbena pri večjem ali manjšem uradu. Tako sem imela n. pr. 40 gld. = 80 kron in še prosto stanovanje, ker sem bila nameščena pri večjem uradu v kraju, kjer je pa bila tudi poštena draginja. To mi je zadostovalo, da sem vsaj letajala. Oj, to so bili pač zlati časi! Leta 1902.

nas je prevzela država in razdelila v 3 razrede s 3 stopnjami ter nas ime-novala poštarni pomožni urad-nicam. Že to je bil udarec za vse! Naj govorim o sebi. — Ker se je kot povsod plača razdelila po službenih letih, dejali so tudi mene po 3½ let-nem službovanju v 3 razred 2 stop-njo z letno 875 kronami, torej mi je pripadlo mesečno 72 K 91 v ter se mi s tem zmanjšala plača mesečno za 7 K 09 v. Razen tega sem morala za stanovanje sama skrbeti. Ker že ome-njam draginjo, naj povem, da imam le podstrašno sobo tako nizko, da se s prsti dotaknem stropa, ter plačujem za njo 16 kron. Sramotno ni pove-dati, da mi plača ne zadošča ter da sem mnogokrat primorana zateči se k staršem. A kaj je v drugih slučajih, ko koleginja staršev nima, dolgov pa delati ne more. Ali se ji naj zameri, ako pogleda malo pregloboko v lastno blagajno ter si tako uniči eksistenco? Takih in enakih slučajev je vse polno, mnogo pa še neugodnejših. Poznam kolegince, ki služijo že 7—8 let, ki pa ob času reorganizacije niso imele sreče služiti pri poštarnih uradih, kjer so sistemizirane službe poštarnih pom. uradnikov. Tedaj so bile prezrte in pošiljajo jih še danes od urada do urada v lastnosti poštarnih aspirantov z dnevnim plačo od 2-20 do 2-60 K. Tako poznam kolegince, ki je bila v enem letu uporabljena pri osemih uradih ter so se ji baje le v dveh slu-čajih povrnila potni stroški, v drugih slučajih jih je pa morala sama trpeti. Kje jemati, ne vpraša nihče; v neka-terih slučajih trpi že staršev, v drugi-h pa — Bog zna —! Največje pre-senečenje pa so nam prinesli veliko-nočni prazniki, baje smo to zaslužile za piruhe! Pisalo se je mnogo o po-višanju plač in delale smo si tudi me upe, ko smo čule o 17%, dokladah. A ko so nam došli dekreti, zadela nas je njihova vsebina kot blisk z jasnega neba. Imenovane smo torej poštarni oficijantinjām in za ta naslov moramo plačati še za koleke eno krono, drugače pa se glasi v mojem dekretu, da mi ostane dosedanja letna plača od 950 K. Torej povišana je v resnici plača poštarni ofici-jantom — in privoščimo jim — a največje hudo pri tem je, da je v istini nam plača znižana. Kakor se razvidi iz našega uradnega lista (V. Bl. Nr. 39 ex 1906), razdelili so nas v 11 službenih razredov, dočim so oficijantom pustili kot preje 3 raz-rede s 3 stopnjami. Nadalje nam je bilo preje možno postati v osemih letih definitivnim, kar je oficijantom še sedaj dopuščeno, dočim me sedaj še-le v devetih letih postanemo definitivne ter se sedaj le v slučaju dobre klasifikacije, ali pa, kakor izraža naš uradni list v § 29. „hat die Vor-rückung in die III. Dienstaltersclasse zu erfolgen und ist da die Voraus-setzung einer befriedigenden Dienst-leistung geknüpft.“ Ker se nam je že v X. razredu znižala plača letno za 35 kron in v IX. razredu letno za 50 kron, odtrga se nam torej že v 9 letih 430 kron! Preje nam je bilo mogoče priti v I. razred 1 stopnjo — torej do najvišje stopnje, katere je znašala letno 1600 kron — v 29 letih, a sedaj nam pripada po 29 letih letna plača 1400 kron ter bi šele v 38 služ-bnem letu zamogle doseči I. razred z letnimi 1700 kronami. Torej bi po stari regulaciji dobile v 38 službenih letih 1530 kron več kot sedaj. Enako so črtali tudi poštarni aspirantinjām njih dnevno plačo od 2 K 40 v na 2 K 30 v in od 2 K 60 na 2 K 40 v, dočim so aspirantom vsaj tukaj njih bori groš pustili. Kakor že omenjeno, privoščimo svojim kolegom, poštarni oficijantom, da se jim je njih gmotno stanje vsaj malo zboljšalo — konsta-tiram tu le — da je skrajno podlo, da se je vzelo očitvidno nam to, kar se je onim pridelalo. Pustili bi nam bili vsaj one bore solde. Ne namera-vam hujskati, saj itak vem, da so nam vezane roke, a obračam se na Vas, državni poslanci. Storit kaj za nas! Imamo celo kolego med vami, g. Pogačnika, ki pa baje še nikdar ni govoril za nas. Obrachamo se do vas s prošnjo, ker so Vam najbolj znane naše razmere, uporabite svojo besedo v tozadavnih krogih, in zagotavljam vas hvalečnosti nas vseh.

Ena v smislu mnogih. — **Vzglede duhovnik** je bo-štanski župnik A. Kocijančič, ki je pred nekaj časom še po Mirni uga-njal stvari, da so bili vsi ljudje zoper njega. V terek je bila ta blagoslov-ljena duhovna posoda v Krškem, a kakšna? Kocijančič je bil pijan, da se je valil po mestu. Ker ni imel de-narja, da bi si še nadalje kupoval vina, zahteval je na upanje in denar za cigare. Tudi okoli žensk se je ne-kaj lizal. Ko ga je voznik pripeljal domov, izvalil se je božji namestnik kot snežena kepa iz voza. Revežu-kocijažjo so pa utrgali eno krono pri voznju. Priporočamo škofu Tonetu Kocijančiču, da mu da boljše farno, ker boštanska mu gotovo ne nese dovolj, da mora jemati po gostilnah na upanje in utrjavati vozniku na voznju.

Kdo je dekan? Najnovejša žrtev maščevalnosti dekana Žlogarja v Smartnem pri Litiji je ondodni cerkvenik. Mož službuje že 17 let v fari, je delaven in pri faranih priljubljen, a fanatičen klerikalci. O tem pričajo volitve v državne in deželne zbore, kjer je bil za vnetega priganjača, kakor tudi znani Schweitzerjev ob-strukcijski shod, kjer je napredne kmetovalce v družbi več fanatikov pobijal na tla. Vedel se je torej zelo pohvalno in tudi sam škof bi smel imeti dopadaje na njim. Tudi dekanu Žlogarju se je njegovo početje dopadlo — saj mu je preskrbel za zagovornika dr. Schweitzerja, da bi se prikril pobijalski čin, katerega je dekan povzročil s prireditvijo shoda, a mu je malo koristilo — toliko časa, dokler ni padel v nemilost pri kuha-rici Meti. Žlobudrava žena mežnarja je namreč o slednji govorila, da ne postopa s svojimi deklaracijami posebno kavalirsko. Da je mogla mežnarica za to jezikavost pihati 7 dni ričet, je že znano. Pa ta kazen se je zdeli dekanu še premala in hoče spoditi moža, ki je vse svoje moči in zdravje tukaj izgubil, s pomilovanja vrednim hromim otrokom po svetu. Farani, zgrajajoč se nad tako brezsrčnostjo, so se zbrali v ponedeljek, dne 16. t. m., po prvi maši v farovžu, da pro-sijo za žrtev, zahtevajoč, da se jim povedo vzroki za tako postopanje. A kake vzroke jim navede Žlogar: Dva dekana ne moreva biti v fari. Jaz sem dekan in mežnar je dekan! (Torej kdo je dekan?) Hudo-mušneži pravijo, da ne mežnar, ne Žlogar, ampak — kuharica Meta!

Od Sv. Križa pri Kostonje-vici se nam piše: Na občni zbor ga-silnega društva sta pobožni župan Janez Kerin in župnik Kozma Pavlič prignala množico svojih podrepanikov. Lepi Francel je agitiral na vse kriplje. Vsi poštenti ljudje so se s studom obračali od te surovine. Pri volitvi so izleteli iz odbora župan Kerin, njega lepi sin Francel in Kozma Pavlič. To vam je dična trojica. Kle-rikalni petolizci so se tako nesramno in izizvajajoče obnašali, da je gostilničar prepovedal vsako pijačo. Osra-močeni so odkorakali vsi hinavski pobožnjaki. Na čelu sta jim stopala v bratski slogi Kozma Pavlič in Janez Kerin. Imela bi rada na glavi svile čelade, pa sta odnesla le dolge nosove. Dne 16. t. m. se je konsti-tuiral odbor in je bil g. Ivan Ruper enoglasno izvoljen načelnikom, njega namestnikom g. Josip Kodrič, blagaj-nikom g. Andrej Štritar, tajnikom g. Ivan Malnerič, odbornikom Janez Burja in Josip Kuntarič in namestni-kom Franc Križanič in Franc Baško-vič. Pred občinskimi volitvami je ka-planček Vilfan vedno kričal, da mora županstvo iz gostilne ter v tej zadevi konferiral vsak dan s prejšnjim slugo Golobičem. Ko je pa zvedel za volilni načrt, je začel agitirati za očeta Ke-rina, akoravno je trdil, da ne bo šel v nobeno hišo zaradi volitve. Ko je pa prišel pravi čas, je letal od hiše do hiše, da ga frak ni mogel doha-jati. V boj je poslal tudi svojo sestro, Marijino devico, ter vse farovške babe in hlapce. Kak kaplan bi pa bil to, ako bi ne znal tako agitirati. S svo-jim hinavskim in zahrbtnim delom je pa le pripomogel, da je sedel na žu-panov stolec mož, ki si je z ljudsko krvjo napolnil hram. In tako je prav. Vilfan bo zapisan pri škofu v zlate bukve, župan bo pa še nadalje gos-podaril kot župan v svoji oštariji. Kmet plačaj, moli Boga in trpi! Do-brote tega sveta so za nas, ti glodaj suhe skorje, saj te čaka rajsko veselje na onem svetu. Prihodnjič si ogle-damo nekdanjega kavalirja župnika Kozma Pavliča.

Odbor logaške moške po-družnice Ciril in Metodove družbe priredi v nedeljo, dne 22. aprila t. l., v prostorih hotela „Kramar“ v Dol. Logatcu veselico, pri kateri iz pri-jaznosti sodeluje pevski kvartet Ma-tijan — Svetek — Završan — Šebe-nik iz Ljubljane in dolenjelogaško tamburaško društvo „Sloga“. Začetek ob osmih zvečer. Vstopnina za osebo 1 krona.

Iz Idrije. „Slovenec“ je v nekoliko noticah prinesel nekaj odgo-vora na moje stvarne članke o čipkarstvu, ovrpel pa ni niti ene trditve stvarno, ampak po stari navadi vse nekoliko zasakal, zabelil z nekaj neslanimi dovtipi in misli, da me je pobil. V svoji velikonočni številki po-daja sicer precej točno moj životopis, pa tudi tukaj ne brez laži, kajti za farški stan se nisem nikdar namenjal, popolnoma trdovratno pa molči, ko-liko je izkupil Vogelnikov tast za prodane cunje, ki jih je c. kr. čipkar-ska šola podarila marljivim delavkam za novoletna darila. Koliko je bilo na primer vredno tisto darilo, katero je neka delavka poslala c. kr. naučnemu ministrstvu na ogled, da se prepriča, kako velikodušen je gospod kurator, kadar se kupujejo darila za delavke pri tastu? No, pa o tem ne bodem več pisal na tem mestu, dobila se je že prilika v pravi luči pokazati plo-donošno delovanje gospoda kuratorja

na tistem mestu, ki je sklicalo enketo avstrijskih trgovcev za čipkarstvo, in tam bode imel gospod Vogelnik pri-liko, dokazati neresničnost mojih tr-ditev, ako bo mogel. Na svidenje!

Dragotin Lapajne. — **Agitator v cerkvi.** Iz Ustja na Vipavskem se nam poroča: Naš g. kurat je v zadnjem cerkvenem govoru prav gorostasno ščuval zoper plesno veselico, katero prirede naš mladenič prihodnjo nedeljo, dne 22. t. m. Pozivljal je dekleta, naj se od-tegnejo temu pogubnemu veselju, po-zivljaj je županstvo ter obljubljaj, da plača on v svrhu prepovedi veselice običajno takso v občinsko blagajno. Nad takim zlorabljanjem cerkve je bilo ljudstvo zelo ogorčeno. — Zares, potrebno bi bilo, da bi prišel zopet Krist na ta svet in izgnal z bičem take „barantarje“ iz svojih hramov kot nekjad. Ali ne ve g. kurat, da smatra kat. cerkev ples za nekaj nepristranskega in ne kot on za nekaj podlega in dušnemu blagru nevar-nega, a mi ga smatramo za nedolžno, bednemu zemljanu včasih potrebno veselje. Dalje naj si enkrat za vselej zapomni, da mi ne prodajamo svo-jega prepričanja kakor izvestni krogi v njegovi stranki. Slednjič mu pa svetujemo, naj raje obrne oni čas, katerega porabi z napačnim razmo-trivanjem o plesu, podučevanju petja Marijinih devic, kajti odkar te pojejo, je postala naša cerkev kraj smeha in dovtipov. Od naših deklet in slavnega županstva pa pričakujemo, da se ne bodo dali begati s takimi neumnostmi.

Samomor slaboumnega. 41-letni slaboumni Krizostom Žagar iz Doljnega Vrha pri Prečni pri Novem mestu se je ustrelil s puško v trebuh. V groznih bolečinah je umrl šele četr dni.

Izsedili so 16letnega Jer-neja Novaka iz Breze pri Trebnjem; o njem smo poročali, da je ušel staršem, da bi šel v Ameriko. Našli so ga zdaj kot voznika v Bazovici pri Trstu in ga prisilno odvedo domov.

Ogenj. Veliko soboto je po-gorela hiša z gospodarskim poslopjem posestniku Ignaciju Strusu v Ščitu pri Trebnjem. Škode je 4000 K, zavarovalnina znaša le 900 K. Ogenj je nastal najbrž vsled goreče gobe, ki so jo kot „žegan ogenj“ prinesli domov. — V Lasenu pri Zlatem polju, politični okraj Kamnik, sta pogoreli dve hiši, hlev in kozolec posestnika Josipa Koncilje. Neka ženska se je nevarno opekla. Ogenj so zanetli majhni otroci, ki so se igrali z už-galicami. Škode je 7400 K, zavarovalnina pa 2200 K.

Oddaja sadnih dreves in ameriških okorenjenih trt. Kmetijska podružnica v Kosani (Notranjsko) ima naprodaj še 2000 lepih, visokodebelnih, že izkopanih sadnih dreves vrste kanadskega renetā, ananas, viržinski rožnik, knežak, zlata zarja i. dr., ter še 10.000 lepih, okorenjenih ameriških trt riparije portalis. Kranjski odjemalci dobe drevesa po skrajno nizki ceni, namreč po 30 in 40 v konad, in trte po 25 K 1000 komadov. Izvenkranjski odjemalci pa po dogovoru. Oboje se lahko še cel ta mesec in prvo polovico maja z uspehom sadi.

Vodovod za Jasen in Vrbovo pri Ilirski Bistrici je zagotovljen. Stroški so proračunani na 34.290 K, polovico podpre da država. Delo se v kratkem razpiše.

Požar. Veliki četrtek so go-reli pašniki nad Knežakom. Pogorelo je tudi okoli 2 ha desetletnih borovcev.

Električno razsvetljavo namerava vpeljati v Ajdovščini in Sturijah tovarnar Jochmann v Ajdovščini, samo če se oglasi zadostno število odjemalcev.

Streljanje o Veliki noči. V Bohinju, v Sredni vasi in na Bistrici okraja radovljanskega so o Veliki noči streljali fantje s topiči. Neko kaplane pravi v „Domoljubu“, da ga je kar prevzelo, ko je slišal zopet slovesni gromoviti glas topičev. Nam se pa tako streljanje nič kaj pametno n-zdi. Koliko smrtnih nesreč se je že zgodilo ravno pri takem streljanju! Zakaj pa je v tolikih krajih prepovedano streljati ob cerkvenem „žeganju“, ko se je preje smelo! Okr. glavarstva bi morala vedeti, da pre-poved kake reči potem, ko se je zgo-dila nesreča, ni nobena pametna od-redba, pač pa, če je izdana pred ne-srečo!

Mrtvega so našli v Savi pri Zagorju 25letnega rudarja Josipa Stanteta iz Ljubecna pri Teharjih na Stajerskem. Stante je bil že dva meseca v vodi in je sam v neprevidnosti skočil vanjo.

Strela je zažgala na veliko-nočno nedeljo v Mestinjah pri Šmarju na Stajerskem poslopje Antona Kosa. Vse je pogorelo. — V ponedeljek je pa Francu Zdolšku v Št. Jurju ob južni železnici pogorel kozolec, da je 3000 K škoda.

Nune ali menihe dobe znova v Gorico. Zidajo jim velikansko stavbo. Kmalu bodo slovenske de-žele polne samih samostanov.

na tistem mestu, ki je sklicalo enketo avstrijskih trgovcev za čipkarstvo, in tam bode imel gospod Vogelnik pri-liko, dokazati neresničnost mojih tr-ditev, ako bo mogel. Na svidenje!

Dragotin Lapajne. — **Agitator v cerkvi.** Iz Ustja na Vipavskem se nam poroča: Naš g. kurat je v zadnjem cerkvenem govoru prav gorostasno ščuval zoper plesno veselico, katero prirede naš mladenič prihodnjo nedeljo, dne 22. t. m. Pozivljal je dekleta, naj se od-tegnejo temu pogubnemu veselju, po-zivljaj je županstvo ter obljubljaj, da plača on v svrhu prepovedi veselice običajno takso v občinsko blagajno. Nad takim zlorabljanjem cerkve je bilo ljudstvo zelo ogorčeno. — Zares, potrebno bi bilo, da bi prišel zopet Krist na ta svet in izgnal z bičem take „barantarje“ iz svojih hramov kot nekjad. Ali ne ve g. kurat, da smatra kat. cerkev ples za nekaj nepristranskega in ne kot on za nekaj podlega in dušnemu blagru nevar-nega, a mi ga smatramo za nedolžno, bednemu zemljanu včasih potrebno veselje. Dalje naj si enkrat za vselej zapomni, da mi ne prodajamo svo-jega prepričanja kakor izvestni krogi v njegovi stranki. Slednjič mu pa svetujemo, naj raje obrne oni čas, katerega porabi z napačnim razmo-trivanjem o plesu, podučevanju petja Marijinih devic, kajti odkar te pojejo, je postala naša cerkev kraj smeha in dovtipov. Od naših deklet in slavnega županstva pa pričakujemo, da se ne bodo dali begati s takimi neumnostmi.

Samomor slaboumnega. 41-letni slaboumni Krizostom Žagar iz Doljnega Vrha pri Prečni pri Novem mestu se je ustrelil s puško v trebuh. V groznih bolečinah je umrl šele četr dni.

Izsedili so 16letnega Jer-neja Novaka iz Breze pri Trebnjem; o njem smo poročali, da je ušel staršem, da bi šel v Ameriko. Našli so ga zdaj kot voznika v Bazovici pri Trstu in ga prisilno odvedo domov.

Ogenj. Veliko soboto je po-gorela hiša z gospodarskim poslopjem posestniku Ignaciju Strusu v Ščitu pri Trebnjem. Škode je 4000 K, zavarovalnina znaša le 900 K. Ogenj je nastal najbrž vsled goreče gobe, ki so jo kot „žegan ogenj“ prinesli domov. — V Lasenu pri Zlatem polju, politični okraj Kamnik, sta pogoreli dve hiši, hlev in kozolec posestnika Josipa Koncilje. Neka ženska se je nevarno opekla. Ogenj so zanetli majhni otroci, ki so se igrali z už-galicami. Škode je 7400 K, zavarovalnina pa 2200 K.

Oddaja sadnih dreves in ameriških okorenjenih trt. Kmetijska podružnica v Kosani (Notranjsko) ima naprodaj še 2000 lepih, visokodebelnih, že izkopanih sadnih dreves vrste kanadskega renetā, ananas, viržinski rožnik, knežak, zlata zarja i. dr., ter še 10.000 lepih, okorenjenih ameriških trt riparije portalis. Kranjski odjemalci dobe drevesa po skrajno nizki ceni, namreč po 30 in 40 v konad, in trte po 25 K 1000 komadov. Izvenkranjski odjemalci pa po dogovoru. Oboje se lahko še cel ta mesec in prvo polovico maja z uspehom sadi.

Vodovod za Jasen in Vrbovo pri Ilirski Bistrici je zagotovljen. Stroški so proračunani na 34.290 K, polovico podpre da država. Delo se v kratkem razpiše.

Požar. Veliki četrtek so go-reli pašniki nad Knežakom. Pogorelo je tudi okoli 2 ha desetletnih borovcev.

Električno razsvetljavo namerava vpeljati v Ajdovščini in Sturijah tovarnar Jochmann v Ajdovščini, samo če se oglasi zadostno število odjemalcev.

Streljanje o Veliki noči. V Bohinju, v Sredni vasi in na Bistrici okraja radovljanskega so o Veliki noči streljali fantje s topiči. Neko kaplane pravi v „Domoljubu“, da ga je kar prevzelo, ko je slišal zopet slovesni gromoviti glas topičev. Nam se pa tako streljanje nič kaj pametno n-zdi. Koliko smrtnih nesreč se je že zgodilo ravno pri takem streljanju! Zakaj pa je v tolikih krajih prepovedano streljati ob cerkvenem „žeganju“, ko se je preje smelo! Okr. glavarstva bi morala vedeti, da pre-poved kake reči potem, ko se je zgo-dila nesreča, ni nobena pametna od-redba, pač pa, če je izdana pred ne-srečo!

Mrtvega so našli v Savi pri Zagorju 25letnega rudarja Josipa Stanteta iz Ljubecna pri Teharjih na Stajerskem. Stante je bil že dva meseca v vodi in je sam v neprevidnosti skočil vanjo.

Strela je zažgala na veliko-nočno nedeljo v Mestinjah pri Šmarju na Stajerskem poslopje Antona Kosa. Vse je pogorelo. — V ponedeljek je pa Francu Zdolšku v Št. Jurju ob južni železnici pogorel kozolec, da je 3000 K škoda.

Nune ali menihe dobe znova v Gorico. Zidajo jim velikansko stavbo. Kmalu bodo slovenske de-žele polne samih samostanov.

— **Otrpnenje tilnika.** V Trstu je prinesla k nekemu zdravniku neka mati svojo petletno hčerko. Zdravnik je konstatiral, da ima otrok hudo otrpnenje tilnika. Odredili so vse potrebno.

— **Ustrelil se je v Trstu 18letni** Bruno Rinaldi strojni asistent pri Lloyd dvakrat s samokresom v prsi. Prvikrat se ni zadel, drugič pa naravnost v srce. Vzrok samomoru neozdravljiva bolezen.

— **Priklopljenje sodnega okraja Buzet k gozdarskemu okraju Trst.** Poljedelsko ministrstvo je odredilo, da se sodni okraj Buzet izloči od gozdnega okraja Pazin in se priklopi gozdnemu okraju Trst.

— **Navihan gluhonemec.** Mestna policija je prišla včeraj nekega neznanega, dozdnevno gluhonemega človeka, srednje starosti, bolj majhne postave in plavih brk, ki je beračil po mestu in ponujal pri vsaki stranki lepo se bliščeč prstan in kazal s prstom, da zahteva zanj 1 gld. Pri osebnih raziskavih so našli 8 prstanov, ki pa niso bili zlati, ampak medeni. Poleg prstanov so našli pri aretovancu tudi skatljico čistilne paste, s katero je navihane, predno je šel v kako hišo, prstan tako zlikal, da je bilo na prvi pogled soditi, da je zlat. Nekatere stranke so se dale na ta način ujeti in so res kupile od navihane prstane. Ker je njegova identiteta neznana, se sumi, da navedene gluhonemost simulira, so ga dali fotografirati in bode razstavljena njegova slika na policijskih oglasih. Ogljufane stranke naj se zgledajo pri policiji.

— **24 kolesarjev** je danes dopoldne policija ustavila v Laternanovem drevoredu. Ker so se vedno množile pritožbe, da se kolesarji vozijo po drevoredu, kjer vsakdo ve, da je to prepovedano, je mestni magistrat dal nabit svarilne napise, ki pa tudi niso nič izdali. Da se pa pride temu v okoliščini, da se zakon ni naravnost zasmehoval, so bili danes odrejeni v civilni obleki oblečeni stražniki, ki so imeli izdaten uspeh in zasuli kar 24 prestopnikov zakona. Ker je za sprehajalce tam vožnja nevarna, se prosi občinstvo, da naznani vsakega, ki se vozi s kolesom po za vožnjo prepovedanih potih. Vse ovadne bode zadela zaslužena kazen in se bode še bolj skrbelo, da se to ne bode dogajalo dalje.

— **Sraka.** Predvčerajšnjim je bila aretovana zaradi suma tatvine 44 let stara služkinja Marija Jeralova iz Horjela, ki je služila pri ge. Ani Kregarji na Poljanski cesti št. 69. Aretovanje je ukradla vse, kar ji je prišlo pod roko. Prišlo ji je prav milo, "Zacherlin", čaj, kava, nogavice, žepni ur, itd. Ves ta zaklad je nanesla v podstrešje, kjer so ga pri preiskavi našli. Dolgoprstnico so oddali c. kr. deželni sodišču.

— **Tatvina.** Nekemu gospodu je bila na Bleiweisovi cesti št. 20 ukradena palica s srebrnim držajem in monogramom J. P., vredna 34 K.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj se je skozi Ljubljano odpeljalo na Prusko 150 Hrvatov, v Pasavo jih je šlo 38, v Scheibbs 12, v Bolcan 24, v Beljak pa 11. 18 Slovencev je šlo v Linc. 300 laških zidarjev je šlo na Dunaj in v Budimpešto.

— **Izgubljene in najdene reči.** Ognjičar g. Arnold Herdiczka je izgubil pretečni teden zlat prstan, vreden 50 K. — Šolski učenec Jožef Čarman je našel srebrno uro z verigico, četovodja 27. pešpolka Hugon Lakner pa mošnjiček s srednjo vsoto denarja. — Služkinja Elizabeta Krivčeva je izgubila zavitek blaga, vrednega 16 K. — Zasebnica ga. Pavlina Mikuseva je izgubila črno denarnico s 50 K.

— **"Ljubljanska društvena godba"** priredi danes zvečer koncert v "Narodni kavarni" (Gosposke ulice). Začetek ob 9. uri. Vstop prost. — Jutri dopoldne je v hotelu "Lloyd" završil koncert. Začetek ob 10. uri. Vstopnina prosta. — Jutri zvečer se vrši v "Narodnem domu" društveni koncert za člane. Začetek ob 8. uri. Vstopnina za člane prosta, nečlani plačajo 40 vin.

— **Jugoslovanske vesti.** — Svobodne volitve na Hrvaškem? "Pokretu" poročajo iz Budimpešte: Ogrska vlada zahteva, da se izvrše na Hrvaškem volitve brez vsakega pritiska. Zajedniški uradniki bodo dobili povelje, da ne smejo vplivati na volilce in da sami lahko popolnoma svobodno glasujejo. Ako bi se pa vkljub temu hotelo od katerekoli strani pritiškati, imajo pravico, da se brzojavno pritožijo na vlado v Pešti.

— **Zmaga opozicije v Koprivnici.** Včeraj so se pričele v Koprivnici mestne volitve. Volil je prvi razred, ki ima izbrati 12 odbornikov. Doslej je bil ta razred v rokah madžaronov. Včeraj je pa opozicija po hudi borbi odvzela madžaronom štiri mandate; ker se je nadejati, da opozicija zmaga tudi v II. in III. razredu, preide mestna uprava prav gotovo v opozicijske roke. V

tem slučaju bodo imeli opozicijskinci v mestnem občinskem svetu dvotretjinsko večino. Med opozicijskimi kandidati, izvoljenimi v I. razredu je tudi predsednik "Hrv. stranke prava" "Stjepan Zagorac."

— **"Izdajice" zasledujejo.** Srbski polkovnik v pokoji Damjan Damjanović se je na potu v Dubrovnik mudil tudi v Spljetu, kjer je posetil tudi svojega prijatelja dr. Smodlaka, urednika "Slobode". Ko se je vrnil s poseta v svoj hotel, ga je sprejel policijski komisar, ki je od njega zahteval, naj se legitimira. Ker je imel potne listine v redu, ga je policist pustil v miru. Dr. Smodlaka je na sumu, ker navdušeno zagovarja slovo med Hrvati in Srbi, da stoji v službi — Srbije. Ker ga je obiskal srbski polkovnik, je avstrijska policija mislila, da bo Smodlako zasačila "in flagranti". Ali so naivni ti avstrijski državniki!

— **Najnovejša novice.** — Skoraj celo mesto pogorelo. Mesto Sniatyn v Galiciji je skoraj popolnoma pogorelo. Zgorelo je 150 hiš in 180 gospodarskih poslopj, 1500 ljudi je brez strehe. Škoda znaša blizu milijon kron.

— **Štrajk poštnih uslužbencev** na Francoskem je končan.

— **Kaplan — poverljivec.** Pri posojilnici v Beutelsbachu pri Pasavi je kaplan poveril 30.000 mark. Poverjenje se je razkrilo šele po kaplanovi smrti.

— **200 ruskih dijakov** in dijakinj je nemška vlada izgnala iz Berolina.

— **Pater Stojalowski** tepen. Na kolodvoru v Saybušu so socialni demokrati napadli bivšega poslanca patra Stojalowskega ter ga s palicami strahovito pretepli.

— **Loterija za ogrevane sobe.** Zrebanje te s 1500 dobitki, med tem tudi taki v vrednosti (30.000, 5000, 1000 kron) bo že nepreklicno 5. maja t. l. in stane ena srečka samo 1 krono.

— **O Vezuvu.** Stari ljudje, so do leta 63 pred Kristom smatrali Vezuva za popolnoma ugasnen ognjenik, dokler ni meseca februarja istega leta deloma zasul Herkulanjum in Pompeji. Leta 64. je zadela nesreča Neapelj, a meseca avgusta 79 je bil izbruh tako silovit, da je omenjeni dve mesti popolnoma podsl. Hudi izbruhi so še bili leta 203., 472., 512., 685., 902., 1036., 1139. Potem je bil daljši presek. Koncem leta 1631. je bil zopet strahovit izbruh, ki je uničil 3000 ljudi. Od tega leta je bil izbruh skoraj vsakihi deset let. Leta 1794. je bil Torre del Greco popolnoma razjdan. V 19. stoletju je bil najhujši izbruh leta 1872. Na severni strani Vezuva je prodrlo novo žrelo, iz katerega je letelo kamenje, lava in pepel 1300 m visoko. Lava je popolnoma zalila Torre della Betrana. V 13 urah je lava prevladala 5 km ter poplavlila skupno nad dva milijona m². Bruhanje je bilo nato l. 1895. in 1903.

— **Najvišji "nebotičnik" v Novem Jorku.** V deželi "nebotičnikov" bo, čim bo dograjeno novo Singerjevo poslopje, ki ga da graditi Singer Manufacturing Company v Novem Jorku, samo še eden "nebotičnik" in ta bo ravno to poslopje. Dosedanji nebotičniki Novega Jorka bodo nasproti temu tako majhni, da bodo komaj še zaslužili to ime. Novo poslopje Singer Manufacturing Company, katere izvršni originalni Singerjevi šivalni stroji se dobivajo tudi na tukajšnjem trgu, bo visoko 594 črvljev in bo doslej najvišje poslopje Park Row presegało za 212 črvljev. Spodnji del novega Singerjevega poslopja bo imel 15 nadstropj, nato pa se bo vzdigoval še stolp s 45 nadstropji. Izvemši Eifflov stolp bo Singerjevo poslopje najvišje na svetu. Gradnja bo stala okoli 1 1/2 milijona dolarjev. Poslopje bo zgotovljeno v dveh letih.

Strahovit potres v San Franciscu.

Požar se grozno širi.

Nikakega upanja ni več, da bi se sploh kateri del mesta rešil plamenom.

Polovica mesta med trgovsko cesto in morjem je popolnoma izginila s površja. Ponoči je plamen dosegel takozvani Nob-Hill, kjer so razkošne vile raznih milijonarjev. Dosedaj so že popolnoma pogorele z dragimi slikami in umetninami napolnjene vile milijonarjev: Makay, Feir, Standfort, Crocker in Hopkins. Zgorel je tudi umetniški muzej, bogati arhivi in sloveča biblioteka kalifornijske družbe. Dosedaj pogorelo najmanj 30.000 hiš. Popolnoma sta pogorela kitajski in japonski del mesta.

Pod razvalinami pokopani mrtlič.

Koliko je mrtvih pokopanih pod razvalinami, še vedno ni mogoče dognati. Splošno se sodi, da je ponesrečilo najmanj 5000 oseb, po drugih

virih pa celo 10.000. Zrušeni Palast-hotel s svojimi tisoč sobami, je bil popolnoma natlačen. Pod razvalinami hotela "Valencia", v katerem so bili skoraj sami Nemci, leži najmanj 100 mrtličev. Ljudsko prenočišče na sedmi cesti se je pri zrušenju užgalo ter je zgorelo 75 oseb. Vojašnica na deveti cesti se je vsled eksplozije razletela ter je bilo ubitih 80 oseb. Jezuitska cerkev s slovečim Ignacijevim zavodom vred, kateri stavi stave ljalji 8 milijonov, sta se tudi zrušili. Pokopanih je 260 Poljakov, ki so bili pri maši v cerkvi. V zaslini mrtvašnici leži 500 mrtličev. Ker jih ni mogoče pokopati, spustijo jih v morje. V neki veliki hotel so znosili težko ranjene, a hotel se je tako naglo užgal, da niso mogli niti desetine ranjenih rešiti. V kitajskem mestu je pod razvalinami več sto živih pokopanih.

Novi potres.

Včeraj zjutraj so se pojavili močni potresni sunki in bati se je nove, strahovite katastrofe.

Draginja, lakota.

V mestu je le še za dva dni živil. Nastala je strahovita draginja. Kozarec vode velja en dolar, vozniški pa izpod 50 dolarjev sploh nočejo nikamor voziti. Iz Washingtona se je brzojavno naročilo, da morajo vsi peki in trgovci jestvin dati svojo zalogo na razpolago, ki se razdeli pod vojaško kontrolo. Ker primanjkuje pitne vode, se je bati epidemije. Pet vladnih ladij ima naročilo, da dovažajo živila iz Oaklanda in Seatla.

Državna pomoč.

Reprezentacijska zbornica je dovolila 1 milijon dolarjev, državni zakladničar pa je brzojavno nakazal iz New-Yorka za San Francisko 10 milijonov dolarjev. Županstva vseh ameriških mest z naglico nabirajo milodare. Roosevelt je naročil kongresu, naj dovoli 100 milijonov dolarjev.

Koliko je škode, koliko ljudi brez strehe.

Po najnovejši cenitvi znaša škoda 2 1/2 milijardi dolarjev. Brez strehe je nad 300.000 oseb. Ljudje, ki so bili pred par dnevi še milijonarji, so sedaj brez strehe in brez živil. Zavarovalnice za San Francisko mora plačati 108 zavarovalnic v znesku 300 milijonov dolarjev. Neka nemška zavarovalna družba je prizadeta s pet milijoni.

Hrib se je zrušil.

Pri Salinas se je zrušil hrib na velikansko Spröckelsovo sladkornico ter podsl vse delavce.

Za San Francisko ni rešitve.

Poveljnik požarne brambe v San Franciscu je izjavil, da bo najpozneje do nedelje celo orjaško mesto velikanski kup pepela, ker ni v človeških močeh, rešiti kateri del mesta.

Nevarnost za morsko nabrežje.

Zemlja blizu morskega brega je večinoma izpodjedena ter kaže nove velikanske razpoke. Bati se je, da se celo nabrežje poruši v morje ter potem tudi z morske strani ne bo mogoče priti do mesta.

Književnost.

— **"Učiteljski Tovariš".** Št. 16. Vsebine: Razmere v Trstu. — Naš denarni zavod. — Draginska doklada in oženjenci. — Štaterska kmetijska družba. — Ljudski učitelj in kmetijstvc. — Iz naše organizacije. — Književnost in umetnost. — Vestnik. — Listnica uredništva. — Uradni razpisi učiteljskih služb. — Inserati.

— **Venus victrix.** Komedija u jednom činu. Napisao Milan Begović. Spljet 1906. Spljetska društvena štamparija. — Znani hrvatski mojni pisatelj Milan Begović je izdal svoje delo "Venus victrix", ki se je z lepim uspehom vprizorilo lani v Zagrebu, a letos tudi v Ljubljani v posebni knjigi. O dramoletu samem smo govorili že ob priliki njegove uprizoritve na slovenskem odru, da bi bilo torej odveč, ga znova ocenjevati in govoriti o njegovih vrlinah.

Izpred sodišča.

Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

Povožen hlapec. Janez Žetko, hlapec v Senožečah, je dne 5. sušca t. l. zvečer s svojim dvovrešenim tovornim vozom tako neprevidno vozil na okrajni cesti v Gaberčah, da je povozil posestnika Andreja Sturmja, ki je istočasno vozil še z dvema drugima voznikoma premog za pivovarno v Senožečah. Notranje poškodbe Sturmovo so bile tako nevarne, da je ta dne 7. sušca umrl. Nesrečo je povzročil nekoliko vinjeni Janez Žetko na ta način, da je od Klineve gostilne na vozu sedeč zdrljal po ne posebno strmem klancu in pri ovinku dohitel ponesrečenega, katerega so njegovi konji podrl na tla, nakar je šla težka vprega čez njega. Žetko je bil obsojen na 3 mesece strogega zapora.

Letnico prenarodil. Jakob Kuret, delavec v Narinu, se je bal, da bi ga orožniki zaradi vlačugarstva ne prijeli. Zato je v svoji delavski knjižici spremenil letnico 1904 v 1905. Te prekanjenosti se Kuret ni dolgo veselil. Orožniki so ga na Vrhnikih ustavili in takoj opazili goljufijo. Obsojen je bil na 3 mesece ječe.

Sam se je izdal. Jakob Ferlič, hlapec pri posestniku Štefanu Kovačiču pri Sv. Trojici, je s sohlapecem Francetom Anzelicom neki dan pred hišo gnoj pospravljaj med tem, ko so bili domači odsotni. To priliko je porabil Ferlič, smuknil v hišo in izmaknil 11 K. Drugi dan je nagovarjal sohlapeca k igri in mu pokazal petkronski tolar. Hlapcu Francetu Korošču se je zdela vsa stvar sumljiva in je o tem obvestil gospodarja, ki je našel pri njem izmaknjeni denar. Obsojen je bil na 2 mesece.

Telefonska in brzojavna poročila.

Ribnica 21. aprila. Občinski odbor je soglasno sklenil resolucijo, da naj se volilni red za dež. zbor spremeni tako, da se sprejme v mestno skupino tudi trg Sodražica, da pri veleposestvu voli vsak, kdor plačuje 200 kron realnega davka, ako tudi ni vpisan v dež. desko in da voli vsak volilni okraj zunaj Ljubljane samo po enega poslanca.

Dunaj 21. aprila. Danes popoldne je imel ministrski svet po predledku 3 tednov zopet svojo sejo, na kateri je sklepal o dispozijah za bodoče državnozbornsko zasedanje.

Dunaj 21. aprila. Ministrski predsednik baron Gautsch je včeraj konferiral z dr. Grossom, jutri bo konferiral z dr. pl. Derschatto, v ponedeljek pa z voditelji mladočeskega kluba dr. Pačkom, dr. Krámařem in dr. Stranskim.

Varšava 21. aprila. V Javornicah so roparji napadli neko graščino, ubili graščaka in uplenili 200.300 rubljev. Policija je že prišla enega izmed roparjev.

Zagreb 21. aprila. Danes je bil razpuščen hrvatski sabor.

Budimpešta 21. aprila. Glede na pastirsko pismo primasa Vasaryja, v katerem prepoveduje duhovnikom, kandidirati za drž. zbor, pravi "Alkotmany", da so dali temu pismu povod nekateri duhovniki, ki so nameravali v slovaških volilnih okrajih kandidirati na slovaški narodni podlagi.

San Francisko 21. aprila. Brez strehe je sedaj v mestu nad 200.000 ljudi. Vojaštvo koplje jame in meče noter mrtlice. Vojaštvo sili tudi civiliste, da pomagajo kopati jame.

San Francisko 21. aprila. Ves notranji del mesta je do tal pogorel. Požar še vedno razsaja na vseh koncih in krajih, vendar je pa opaziti, da ogenj že pojema in da bo v kratkem sam ponehal.

Washington 21. aprila. V vplivnih krogih se je pričelo z akcijo, da se znova zgradi San Francisko.

Washington 21. aprila. Milijonar Gröger je izjavil, da bo San Francisko vstal iz razvalin v 5 letih lepši, kakor kdaj preje. Posestniki zlatih rudnikov v Kaliforniji bodo žrtvovali za San Francisko, kolikor jim bo mogoče.

Washington 21. aprila. Predsednik Roosevelt je daroval iz svojih privatnih sredstev za ponesrečence v San Francisku 1000 dolarjev. Znani milijonar Carnegie pa 100.000 dolarjev.

New York 21. aprila. Na ulicah San Franciska leži še na stotine nepokopanih mrtvecev; silen smrad se širi povsodi, da se je bati kake kužne bolezni. Dasi se je popravl vodovod, vendar že primanjkuje vode. Tudi živila so že popolnoma pošla, da je splošna lakota neizogibna.

Washington 21. aprila. Amerikanski listi pišejo, da za San Francisko ni potreba nabirati v inozemstvu darov, ker imajo Zedinjene države do olj denarnih

sredstev, da pomorejo nesrečnemu mestu.

London 21. aprila. Oblasti v San Francisku so v zadnjih dneh izvršile skoro nadčloveška dela. Vodovod se je zopet za silo popravil in na tisoče mrtvecev se je pokopalo. Koliko je vobče mrtvih, se še ne da konstatirati; najbrže jih je mnogo več kakor 5000.

Gospodarstvo.

Tržno poročilo.

Ima pač svoje posebne težkoče žitni trg, v kolikor ureja in prilagoduje cene posameznim pridelkom. Poročila o stanju rastlin so izšla za Cislitvanijo in Translitvanijo; obe poročili zadostno ugodni, povsod pa spojeni z bojaznimi, da se rastline vendarle ne bodo razvijale tako, kakor bi pri idealno ugodnem vremenu pričakovali. Čisto naravno! Lepo je solčno in gorko vreme, delo dobro napreduje, vendar pa predolgo solnce rastlini lahko škoduje. Prva polovica aprila je zbudila to bojazen — cene so se jele dvigati. V drugi polovici se je zblažilo, strah pred uničujočo sušo je stopil v ozadje, tendenca je postala mehkejša, volnejša; oferti pogostejši, animo za nakup manjši — dežja je bilo ponekod manj, ponekod več — povsod pa premalo — tendenca je postala neomahljivejša, semtertja trdnjša — v vseh slučajih pa je bila fluktuacija le malenkostna. Nižja, vsaj znatno nižja cena že biti ne more, kvišku pa jo lahko vsak kolikorkoli moment tira — teh pa v pomladanskem času ne nedostaja. Če abstrahiramo vreme, ki v tem času igra nekam največji vlogi, je uvaževati to, da se konsum v tem času množi, nakupi morejo ob sebi postati obsežnejši, liferantje seveda pa trdnjeji v vseh zahtevkih — potem nam za prihodnji čas ni pričakovati drugega, nego, da obstanemo na današnjih nizkih cenah, ali pa krenemo od teh nekoliko višje — nižje je domalega izključeno, ker je v sedanjih cenah najugodnejše vreme že popolnoma eskomptirano.

Pšenica se v tekočem tednu ni ganila na nobeno stran tako, da bi bilo vredno uvaževanja. Konsum je še vedno v rezervi in uplenil, silen pa tudi ni trgovec in producent, kar vzdržuje ravnotežje v ceni. Lahke mehke pšenice prihajajo v večjih množinah na trg, občutno pa pogrešamo lepih, težkih, trdih pšenice, za katere moramo plačevati nerazmerno visoke cene. Aprilov kurz se je vrtil med 16.40 in 16.60, oktobrov pa je prekosil višino aprilovega kurza, čeprav je bil doslej vedno nižji.

Koruza se ne gane nikamor. Konsum je ravno tolik, da prehaja blago po malem, po vzdržno iz trga po vedno enakih cenah.

Oves se giblje vzporedno s koruzo in notira tekoči teden nespremenjene cene. Dosegel je namreč višino, nad katero mu že domalega ni več mogoče — nižje pa ne gre, ker je blaga res malo in se plačuje po polnih zahtevanih cenah.

Sladkor ima za surovino in rafinado cene enake onim prejšnjega tedna. Kupčija je zelo malo obsežna, ker vsi jemljejo od sklepov, novi nakupi za točni odjem so zato le slučajni.

Spirit ima skoraj prav tiste cene, kakor pretekli teden.

Kava nima ničesar posebnega poročati, ker ni domalega nikake kupčije. Cene so nespremenjene.

Petrolej. Za sredi tega meseca je bilo pričakovati zopetne nižje cene, kar pa se ni zgodilo. Bržčas dobimo to, ako sploh dobimo, šele s 1. majem t. l., ker se vrše seje navadno sredi ali konec vsakega meseca.

Vžgalice so ceno dvignile, ker so dvignili cene lesnim žicam in je le-te težko dobiti. Nadejati se je še nadaljnega povška vžgalic v kratkem, na kar opozarjamo zainteresente — švedske v skatljicah so pa že itak zelo drage.

— **Računski zaključek Mestne hranilnice ljubljanske** za XVI. upravo leto 1905. Denarnega prometa je bilo 29.631.001 K 49 vin., torej za 1.521.310 K 22 vin. več nego leta 1904. Hranilne vloge so koncem leta z obrestmi vred znašale 21.798.202 kron 28 vin. in so bile razdeljene na 19.641 vložnih knjižic. Posojil se je izplačalo 2.352.134 K 46 vin., tako da znašajo koncem leta skupna posojila 13.262.928 K 43 vin. Občinska posojila so koncem leta znašala 3.967.981 kron 73 vin. Aktivna hranilnice koncem leta znašajo 22.760.859 K 21 vin., pasipa pa 21.994.172 K 24 vin. Čisto hranilni lastno premoženje znaša 766.686 K 97 vin. Skupni čisti dobiček vsega hranilničnega poslovanja zadnje poslovne dobe znaša 78.848 K 87 vin. Čisti hranilnični dobiček je razdeljen: splošnemu rezervnemu zakladu pripada 673.268 K 88 vin., glavnica I. in II. posebne kurzne rezerve znaša 84.338 K 96 vin., posebnemu hipoteknemu zakladu pripada 5000 K, pokojninskemu pa 4079 K 13 vin.

Listnica uredništva.

Gosp. Viktorju Grčarju, učitelju v Kovoru pri Trzinu. Potujemo Vam, da niste identični z učiteljem G. v notici „Ali živimo v časih sv. inkvizicije?“

Gosp. dopisniku v Trojanah. Dotičnega dopisa ne moremo priobčiti, ker bi si nakopali na glavo tožbo. Morali bi imeti najprvo dokaze v rokah!

Narodovo zdravilo. Kako so sine imeli vat bolnici utešujoče, misle in živce krepčujoče, kot mazno dobro znano „Mollovo francosko žganje in sol“, katero se splošno in uspešno porablja pri trganju po udih in pri drugih naslednjih prehlajenja. Cena steklenici K 1-90. Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJU, Tuchauberg 9. V zalozhah po deželi je izrečno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varstveno znamko in podpisom 231-6

Slovite preiskave so jasno dokazale, da je v ustih na mirjale mikroorganizmov, ki utegnejo ob ugodnih okoliščinah prav nevarno vplivati na splošno zdravje človeka. Samo s skrbnim, rednim mehanskim čiščenjem zob z dobro zobno ščetko je mogoče odstraniti škodljivi vpliv teh najmanjših bitij in tako do visoke starosti ohraniti in jčiti zdravje. Vsem zahtevam moderne gojitve zob ustrezajoče čistilo za zobe Kalodont je kot osvežujoče antiseptično čistilo in ohranjevalno sredstvo za zobe priporočati najtopleje.

Doktor L. Guillermin, medicinske dentiste iz Zeneve je na tretjem mednarodnem kongresu zobozdravnikov v Parizu leta 1900 povdarjal potrebo gojenja zob pri otrocih v starosti od 8 do 18 let in je v svojih znanimih predavanjih navajal, da 90% otrok, ki so se v solah preiskali, ni vedelo za snazanje zob z zobno ščetko. Zanimanje ust povzroči mnogo boleznih, ki jih pa moramo preprečiti s čistilom za zobe, ki emalja ne poškoduje, kakor je n. pr. splošno znani „Sargov kalodont“.

Največje skrbi povzroča gospodinjstvenica nadlega. Pogosto se misli o stenah, da se jih ne more iztebiti, ker se vrinejo vsled ploščatosti svojega telesa v najmanjše špranje in se jako hitro razširijo. „Ting-Ting“ je tako tenka tekočina, da prodre v najmanjše luknjice in tako uspešno, da uniči v njih vse stene z zalego vred popolnoma. „Ting-Ting“ nima nobenega duha in desinficira vse. — Glej današnji inšertat.

Naravnost nespametno bi bilo, če bi s Somatose hoteli koga preživljati. Šele s tem, da že majhni delci Somatose slast zbujajo, da celo napravljajo pravo lakoto, postanejo posredno živilo, ker bolnika postavijo v stanje, da uživa poleg tega tudi drugo hrano in tako organizmu dovajajo moči. Glavna vrednost Somatose je torej v nje slast zbujajočem učinku, ki ga je ceniti tembolj, ker so skoro vse bolezni, n. pr. bledičnost, malokrvnost, jetika, želodčne in živčne bolezni splošno s pomanjkanjem slasti. Poizkusite tekočo Somatose, trpko ali sladko, kakršna ima kdo okus.

Industrij 1272 2
potiskane papirja in pločevine
Dunaj, XIX 2, Bachofengasse 8
izdeluje kot specialiteto
pločevinaste in papirne plakate,
vse litograf, tiskovine, privlačne pločevinaste
napisne table. Na zahtevo oferte in vzorce.

Kdor ljubi kakao in čokolado, temu bodi priporočen:
Ivana Hoffa
Kandol-Kakao
ki ima najmanj tlače v sebi, je torej najlažje prebaven, ne povzroča nikoli zaprtosti in je ob najboljšem okusu izredno poceni.
Pristen samo z imenom **Ivan Hoff** in z levo varstveno znamko.
Zavoji po 1/4 kg 90 vinarjev Dobiva se povsod.
1/2 kg 180 vinarjev

Zahtevajte
ilustrovan cenik
podjetja za žarnice
„Ideal“
Hugo Pollak
DUNAJ, VI., Wallgasse 34.
Cena lepa svetloba brez instalacije in nevarnosti. Poraba 1/4 kr. na uro. 2252 41

Proti zobobolu in gnilebi zob
Izborbo deluje dobro znana
antiseptična
Melusine ustna in
zobna voda
ki utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust.
1 steklenica z navodom 1 K.
Blagorodnemu gospodu M. Levstiku,
lekarnarju v Ljubljani.
Vaša izborna Melusine ustna in zobna
voda je najboljšo sredstvo zoper zobobol,
odstranjuje neprijetno sapo iz ust in je
neprekosljiv pripomoček proti gnilebi
zob, zato jo vsakemu najtopleje priporo-
čam. Obenem pa prosim, pošljite še
3 steklenice Melus. ustne in zobne vode.
Dovolim, da to javno oznamim, ker
je res hvala vredno.
Leopold Gangl, mestni tajnik.
Metlika, 24. aprila 1906.
Dež. lekarna Mil. Leusteka
v Ljubljani; Rosljova cesta št. 1
poleg novozgrajenega Fran Jožefovega
jubil. mostu. 48-16

Postavno varovano.
Vsako ponarejanje in po-
natiskovanje kaznivo.
Edino pristan je Thierryjev
balzam
le s seleno znamko „redovnica“
Staroslovno, neprekosljivo
proti vsem boleznem, ki jih
zelo, koliki, kašelj, astma, prauin
bolanizim, influenca itd. itd.
Cena 12 majhnih ali 6 dvojnih
steklenic ali 1 velika specialna
steklenica s patent. zamaškom
K 6- franko.
Thierryjev centifolijski mazilo,
povsod znano kot non plus ultra
proti vsem se tako starim ranam vnetjem, rautvam, ab-
scessom in oteklina vseh vrst. Cena: 3 lončka K 3-60
se pošlje le proti povzetju ali denar naprej.
Lekarnar A. Thierry v Pragrahi pri Rogaski Slatini.
Brošura s tisoč originalnih zahvalnih pism gratis in franko
V zalozhah v skoraj vseh večjih lekarnah in medicinskih
drogerijah. 4050-18

Darila.

Upravništvu našega lista so poslali:
Za „Učiteljski konvik“: Gospa Ivanka
Mayer, učiteljica v D. M. v Polju 4 K mesto
venca na krsto gospe Wigele. Lepa hvala! —
Svoto smo izročili g. J. Dimniku.

Umrli so v Ljubljani.

Dne 16. aprila. Helena Marinčič, delav-
čeva žena, 36 let, Radekega cesta 11. Sekun-
darna bebost.
Dne 17. aprila. Marija Tušar, delavčeva
žena, 50 let, Radekega cesta 11. Dementia
paralitica. — Ivan Verhovnik, posestnik, 86 let,
Stara pot 5. Carinoma ventriculi.
Dne 18. aprila. Adelajda Černe, tapetarjeva
žena, 35 let, Verhovčeve ulice 9. Puerpera. —
Pavla Funtek, profesorjeva žena, 45 let, Rimska
cesta 9. Jetika.
Dne 19. aprila. Marijana Zorc, posestnica,
43 let, Florjanske ulice 26. Morbus. — Mihael
Sastoper, gostič, 24 let, Radekega cesta 11.
Sekundarna bebost. — Artur Schuller, gostič,
53 let, Radekega cesta 11. Sekundarna bebost.
Dne 20. aprila. Franja Hoffmann, blagajni-
kova vdova, 87 let, Pred škofijo 7, ostarelost.

Borzna poročila.

Ljubljanska
„Kreditna banka v Ljubljani“.
Uradni kurzi dun. borze 19. aprila 1906.

Maločasni papirji.	Denar	Blago
4 1/2% majska renta	99.70	99.90
4 1/2% srebrna renta	99.55	99.75
4% avstr. krona renta	99.60	99.80
4% zлата	117.95	118.15
4% ogrska krona renta	95.85	96.05
4% zлата	114.70	114.90
4% posojilo dež. Kranjske	99.50	101.00
4% posojilo mesta Sljeto	100.50	101.50
4% posojilo mesta Zadar	100.00	100.00
4% bos.-herc. železniško	100.55	101.50
4% posojilo 1902	99.85	100.15
4% češka dež. banka k. o.	100.05	100.40
4% z. o.		
4% zast. pisma gal. dež.	100.35	101.35
4% hipotekne banke		
4% pešt. kom. k. o. z	105.80	106.80
4% 10% pr.		
4% zast. pisma innerst.	100.50	101.50
4% hranilnice		
4% zast. pisma ogr. centr.	100.00	100.70
4% hranilnice	100.00	100.90
4% z. pis. ogr. hip. ban.		
4% obl. ogr. lokalnih železn. d. dr.	99.50	100.50
4% obl. češke ind. banke	100.50	101.50
4% prior. lok. želez. Trst-Poreč	99.90	
4% prior. dolžinskih žel.	99.50	100.00
4% prior. juž. žel. kul. 1/2%	314.00	316.00
4% avstr. pos. za žel. p. o.	100.60	101.60
Srečke		
4% srečke od l. 1860%	195.00	197.00
4% od l. 1864	285.00	287.00
4% tizske	159.50	161.50
4% zem. kred. I. omisije	298.00	304.75
4% II.	299.00	308.00
4% ogrske hip. banke	264.00	272.00
4% srbske a frs. 100%	101.00	109.50
4% turške	152.15	153.15
Basilika	24.10	26.10
Kreditne	472.50	482.50
komoške	78.00	84.00
Krakovske	91.00	97.00
Ljubljanske	59.00	65.50
Avstr. rdeč. križa	50.50	52.50
Ogr	31.50	33.50
Rudolfove	59.00	65.00
Salcburške	71.00	76.00
Dunajske kom.	522.00	532.00
Deizine		
južne železnice	124.40	125.40
Državne železnice	684.00	685.00
Avstr.-ogrske bančne deln.	1645.00	1655.00
Avstr. kreditne banke	685.50	686.50
Ogrske	816.00	818.00
Zivnostenske	243.00	243.50
Premogokop v Mostu (Brux)	658.00	660.00
Alpinske montan	571.75	572.75
Praške žel. ind. dr.	2723.00	2733.00
Rima-Muranyi	572.90	573.90
Trboveljske prem. družbe	280.00	283.00
Avstr. orožne tovr. družbe	597.00	602.00
Češke sladkorne družbe	151.00	152.50
Valute		
C. kr cekim	11.34	11.38
20 franki	19.14	19.17
20 marke	23.44	23.52
Sovereigns	23.98	24.06
Marke	117.27	117.50
Laški bankovci	95.80	96.00
Rubliji	252.75	253.50
Dolarji	4.84	5.00

Žitne cene v Budimpešti.
Dne 20. aprila 1906.
Termin.
Pšenica za april za 100 kg K 16.56
RŽ „ „ „ 100 „ 16.66
RŽ „ „ „ 100 „ 13.56
Koruzna „ „ „ 100 „ 13.68
Koruzna „ „ „ 100 „ 13.50
Oves „ „ „ 100 „ 13.74
Oves „ „ „ 100 „ 15.80
„ „ „ 100 „ 12.70

Efektiv.
Zelo zdržno.
Meteorološko poročilo.
Višina nad morjem 806.2. Srednji zračni tlak 756.0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
20. 9. zv.	737.0	11.0	sl. jz. zahod	pol. oblak.
21. 7. zv.	739.9	8.1	brezvetrno	oblačno
2. 2. pop.	740.0	13.6	sl. sv. zahod	oblačno

Srednja večerajšnja temperatura: 13.2°, normale: 10.6°. — Padavina v mm 0.0.

+
Rihard Terpin naznanja v svojem imenu in v imenu svojih nedostajal otrok **Riharda, Srečkota in Anice** vsem ostalim sorodnikom, prijateljem in znancom prežalostno vest, da je njegova iskreno ljubljena soproga, oziroma mati, hči, sestra, teta in sestrična, gospa

Ana Terpin roj. Cerar
danes ob 4. uri zjutraj po dolgem in mučnem trpljenju, previdena s tolažili sv. vere v njenem 28. letu življenja blaženo zaspala v Gospodu.
Truplo drge rajnice se blagoslovi v nedeljo, dne 22. aprila, ob 5. uri popoldne v hiši žalosti, Japljeve ulice št. 4, se nato prepelje na pokopališče k Sv. Krištofu ter položi v hladno zemljico k večnemu počitku. 1456
Sveta maša zadušnica se boče darovala v župni cerkvi pri Sv. Petru.
V Ljubljani, 21. aprila 1906.

Zahvala.
Za mnogoštevilne izraze tolažilnega sožalja, ki so mi jih poslali dragi prijatelji in znanci ob hudi boleznini moje soproge, gospe
Pavle Funtkove
izreklam zase in v imenu vseh sorodnikov nepozabne rajnice najskrenejšo zahvalo.
Prav tako se za častno poslednje spremstvo najtopleje zahvaljujem gospodom zastopnikom deželne šolske oblasti, duhovščine, uradništva gospodom ravnateljem in gospodom zastopnikom učitelstva srednjih in ljudskih šol, zlasti tudi učiteljskima zboroma c. kr. moškega in c. kr. ženskega učiteljskega, odposlanstvu prostovoljnega reševalnega in gasilnega društva in sploh vsem, ki so mi lojlo pokojnico spremlili na njenem zadnjem potu. Gospodom gojncem c. kr. moškega učiteljskega se še posebej zahvaljujem za genljivo petje in gospodincam gojncem c. kr. ženskega učiteljskega iz vsega srca za darovane prekrasne vence.
V Ljubljani, dne 21. aprila 1906.
1462 **Anton Funtek.**

MATTONI
Priporoča se, paziti na to znamenje, užgano v probek, in na etiketo z rudečim orlom, ker se jako pogostoma prodajajo ponaredbe **Mattoni-eve Giesshübler** slatine.
V Ljubljani se dobiva pri Mihaelu Kastnerju in Petru Lasnik-u in v vseh lekarnah, večjih spicerijah, vinskih in delikatesnih trgovinah
Mladenich
iz boljše hiše se sprejme takoj
kot vajeneo
pri zobozdravniku dr. E. Brodlu v Ljubljani, Francovo nabrežje št. 1. 1466

Službe išče!
Absolvent c. kr. umetno-obrtné šole za stavbne obrtnike v Ljubljani, z dobrim odhodnim izpričevalom in večletno prakso ter slovenskega in nemškega jezika več želi takoj nastopiti v službo pri kakih stavbnih trdkah ali zidariskem mojstru za stavbne delovodjo ali za risarja. — Kdo, pove upravništvu „Slov. Naroda“. 1448-1

V Ljubljani, na Kongresnem trgu št. 6
(nekadaj Tambornino)
se prodaja **zlato** in srebrno blago.
Sprejemajo se popravila in nova dela.
Urarji popust. 1459-1
Z odličnim spoštovanjem
Ign. Radoš, zlatar.

Pravým pokladem
pro všechny, kdo pohloubením v mládí onemocněli, jest výtečné dílo:
Dra Retau-a Sebeochrana.
České vydání po 80-ém vydání německém. S 87 vyzobrazeními. Cena 4 Kor. Čti je každý, kdo věří dílu tomu své nepravosti trpí, na tisíc lidí nakladatelské firmy „Verlag-Magazin R. P. Beyer, Leipzig, Neumarkt No. 21“, jakož i v každém knihkupectví.
1443-1

Mednarodna panorama.
Ljubljana, Pogačarjev trg.
Razstavljeno od 22. aprila do 28. aprila 1906: 1433 1
Zelo zanimivo potovanje po **Španiji.**
P. n. odjemalcem!
Podpisani društvi javljati, da g. **Franc Ogrizek** iz Spodnje Šiške hiš. št. 125, bivši zastopnik podpisanih društev, ni več njihov zastopnik (agent).
Vinarsko in sadjarsko društvo za Brdo s sedežem v Gorici vpisano društvo z omejeno zavezo.
Goriško vinarsko društvo vpisano zadruga z omejeno zavezo s sedežem v Gorici. 1455
Zahvala.
Moj pokojni soprog gosp. **Juan Bizjak**, pek v Ljubljani, ki je bil pri banki „Slaviji“ zavarovan za slučaj doživeti in smrti, mi je takoj po smrti rajnega točno izplačala zavarovalnino.
Za ta hitri čin ji javno izreklam tem potom najskrenejšo zahvalo ter uskomur, ki želi zavarovati sebe ali svojo obitelj, najtopleje priporočam banko „Slavijo“, ki je z gori omenjenim činom pokazala svojo najodličnejšo kulanco. 1442
Ljubljana, dne 20. aprila 1906.
Terezija Bizjak
vdova.

Meblovana soba
v bližini Mostnega trga se išče za 1. maj.
Ponudbe na upravništvu „Slovenskega Naroda“. 1458-1
Gostilna
z nekoliko zemljiščem na primerenem kraju, ne predaleč od železniške postaje, se takoj kupi ali vzame v najem. Ponudbe s ceno naj se pošiljajo na **Gasperja Drnovšek, Babno pri Celju št. 15.** 1467-1

Fotografični aparat
dobro ohranjen, se kupi.
Ponudbe pod „S. 6“ na upravo. „Slov. Naroda“. 1451-1

V gostilni „pri vitezu“
na Rinski cesti št. 5
bode danes v soboto 1464
godba in ples
vso noč.

Spretna delavke
za pletenje nogavic se sprejmejo. Po dogovoru se dajo tudi stroji in delo na dom. 1447-1
M. Franzl, Privoz št. 10.

Uradno dovoljena
še 15 let obstojča
najstarejša ljubljanska
posredovalnica stanovanj in služeb
G. FLUX
Gosposke ulice št. 6 1461
priporoča in namešča le boljše
službe iskajoče vsake vrste
za Ljubljano in drugod. Potnina tukaj. — Natančneje v pisarni. — Vestna in kolikor možno hitra postrežba zagotovljena.
Zunanji dopisom se priložiti znamko za odgovor.

Mednarodna panorama.
Ljubljana, Pogačarjev trg.
Razstavljeno od 22. aprila do 28. aprila 1906: 1433 1
Zelo zanimivo potovanje po **Španiji.**
P. n. odjemalcem!
Podpisani društvi javljati, da g. **Franc Ogrizek** iz Spodnje Šiške hiš. št. 125, bivši zastopnik podpisanih društev, ni več njihov zastopnik (agent).
Vinarsko in sadjarsko društvo za Brdo s sedežem v Gorici vpisano društvo z omejeno zavezo.
Goriško vinarsko društvo vpisano zadruga z omejeno zavezo s sedežem v Gorici. 1455

Zahvala.
Moj pokojni soprog gosp. **Juan Bizjak**, pek v Ljubljani, ki je bil pri banki „Slaviji“ zavarovan za slučaj doživeti in smrti, mi je takoj po smrti rajnega točno izplačala zavarovalnino.
Za ta hitri čin ji javno izreklam tem potom najskrenejšo zahvalo ter uskomur, ki želi zavarovati sebe ali svojo obitelj, najtopleje priporočam banko „Slavijo“, ki je z gori omenjenim činom pokazala svojo najodličnejšo kulanco. 1442
Ljubljana, dne 20. aprila 1906.
Terezija Bizjak
vdova.

Pravi, 9 tednov star bernhardinec
s pasmo se prodaja v Kolodvorskih ulicah št. 7. 1449
Ponujam svoja prirodna vina
od Biatnega jezera, letnik 1901:
Belo vino a K 32.— do K 40.—
Rdeče vino „ „ 34.— za 100 litrov
loko klet od 10 hektolitrov naprej.
Na željo pošljem vzorce.
Več pri Juriju Zekoli, Kesztey ob Biatnem jezera na Ogrskem. 1465-1

Trgovski prostori
z opravo za trgovino z mešanim blagom se oddajo takoj pod jako ugodnimi pogoji za več let v najem.
Kje pove upravništvu „Slovenskega Naroda“. 1454-1

Ura z verižico
za samo K 2.—
Zaradi nakupa velike množine ur razpošila šlezjska razpošiljalnica: prekrasno pozlačeno 36-urno precizijsko uro ankerico z lepo verižico za samo K 2.— kakor tudi 3letno garancijo. — Po povzetju razpošila
Prusko-slezjska razpošiljalnica
F. WINDISCH v Krakovu U/38.
NB. Za neugajajoče denar nazaj. 1452

Posestvo naprodaj!
V prav lepem kraju na Gorenjskem, blizu kolodvora, dobro uro od Ljubljane
se poceni prodaja
manjše posestvo, obstoječe iz majhne hišice z dvema sobama, kuhinjo, kletjo, majhnim blevom in drvarnico; okrog hiše je prav lep z najzlahtnejšim drevjem zasajen sadni vrt. Posebej sta še 2 veliki njivi za 12 mernikov posetve.
Pripravno je posebno za letovišcarje, penzioniste, ker teče prav mimo reka Sava, tudi se lahko porabi za vsako obrt, ker je pri cesti. 1443-1
Natančno se izve v restavraciji **Kolenc pri „Jubilejnom mostu“** v Ljubljani.

Naznanilo.
Pri Majarončku
v Vodmatu
se zopet začno
KONCERTI
ki bodo
vsako nedeljo,
od nedelje, 22. aprila t. l. naprej
Na razpolago je posebna soba in velik senčnat vrt in se točijo različna pristna, od vinorejcev naravnost kupljena vina in Kozlerjevo najboljšo pivo, na razpolago je pa vedno dobra domača gnjat in salame ter druga gorka in mrzla jedila, vse po prav nizki ceni.
Obilnega obiska prosi
Jernej Jelenič
posestnik, gostilničar in trgovec z vinom. 1460

Ravnotam se odda še za majnik
veliko lepo stanovanje
Natančneje se poizve in stanovanje ogleda pri „Majarončku“, Stara pot

ZENITEV.
Trgovec [z dobro vpe-
ljano trgovino, 26 let
star, stanujoč v Trstu,
želi dobiti v zakon go-
spico ali vdovo slov.
narodnosti. Biti mora
izobražena in imeti
nekaj dote. Pismene
ponudbe s slikami naj
se pošiljajo pod naslov
Trgovec 26, Trst,
poste restante.
Tajnost zjamčena,
slike se takoj vrnejo.

Zahvala.
Moj pokojni soprog gosp. **Juan Bizjak**, pek v Ljubljani, ki je bil pri banki „Slaviji“ zavarovan za slučaj doživeti in smrti, mi je takoj po smrti rajnega točno izplačala zavarovalnino.
Za ta hitri čin ji javno izreklam tem potom najskrenejšo zahvalo ter uskomur, ki želi zavarovati sebe ali svojo obitelj, najtopleje priporočam banko „Slavijo“, ki je z gori omenjenim činom pokazala svojo najodličnejšo kulanco. 1442
Ljubljana, dne 20. aprila 1906.
Terezija Bizjak
vdova.

Kuhinja in soba

z vso opravo
poda samostojni kuharici Florijan
Tiskarica, gostilničar v Spodnji Šiški
št. 35. 1457-1

Stanovanje

v Knafljevih ulicah št. 5 („Narodna
Tiskarna“) v II. nadstropju s 3 sobami,
kuhinja in pripadki se odda za avgust
ali pa tudi že za julij.
Več se izve v upravn. „Narodne
Tiskarne“.

Panorama-kosmorama

Dvorski trg št. 3
pod „Narodno kavarno“.
Od 22. aprila do
28. aprila 1906:

Grad Schönbrunn
s krasnim zverinjakom.

Le malo časa!
v Ljubljani v Latterman-
novem drevoredu

v lastni nalašč v ta namen konstruirani
projekcijski lopi z vzvišeni sedeži, in
sicer s prvimi prostori zadaj.
Nikakršna pretirana reklama, prepriča naj
se vsakdo sam. — Ne zamenjajte ga s kine-
matografi, ki ste jih videli.

Velika predstava slovečega
elektro-bioskopa

Tehnično najpopolnejše gledališče za žive
senzacijske predstave z električnim mo-
tornim obratom.

Ravnatelj in lastnik Karel F. Liffka.
Prvo in najznamenitejše podjetje te vrste, v
taterem je investirana glavica 70.000 K. —
Dolej največja prevozna električna razsvet-
jevalna naprava za kinematografske pred-
stave. — Parni obrat s 40 konjskimi silami.
Lastni posnetki.

II. spored
od sobote dne 21. aprila do vstete
srede dne 25. aprila.

1-3. Prizori iz vojaške šole v Saumuru
(Francija). a) Spiralna ježa; b) vetrnice
vetrnega mlina; c) naskok francoske ko-
njice na artiljerijo.

4. Učinek dinje (velekomično).
5. Potovanje skozi Alpe med Lucernom in
Bernom (posneto z vlakom). Lastni posnetek.
6-10. Radovedna hlinica ali pogled v
vsako nadstropje ob 10. uri zvečer.

1. nadstropje: Ljubzen; 2. nadstropje:
Večerna molitev; 3. nadstropje: Skopost;
4. nadstropje: Ljubosumnost; 5. nad-
stropje: Obiteljska idila.

11-14. Pregarjanje kristjanov za cesarja
Nerona I. 66. p. Kr.
1. Krotilec levov z levi; 2. Prihod li-
ktorjev, legionarjev in gladiatorjev; 3. Kri-
žanje mladega kristjana; 4. Levi v cirkusu.

15-16. Čudoviti čebeljak (v barvah).
17-28. Od socializma do nihilizma na Ru-
skem. Velikostepen igrokaz v 12. slikah.
1. Tajna tiskarna. 2. Nje odkritje. Ni-
hiliste, med njimi plemenito damo Nadjio,
odvedo v zapor. 3. V kabinetu guverner-
jevem. 4. Starši Nadjie prosijo milosti.
5. Nadjio pošljejo v Sibirijo, odhod trans-
porta iz Moskve. 6. Transport se privrati
ustavi. 7. Nadjia umrje. 8. Oče Nadjie —
nihilist. 9. Plezanje do slavnostne dvo-
rane. 10. Ples pri namestniku. 11. Osveta
nihilista, bomba. 12. Razvaline gradu.

29. Carinski pregled (velekomično).

V četrtek, dne 26. aprila III. spored s po-
polnoma novimi podobami. — Vsak dan
velika predstava.

Ob nedeljah in praznikih ob pol 11. uri do-
poldne, popoldne ob 3., 4., 5., 6., 7., 8. in
9. uri; ob delavnikih ob pol 6., 7. in 8. uri
zvečer.

Vstopnina: I. prostor 40 kr., II. prostor 30 kr.,
III. prostor 20 kr., vojak (stojšča) 10 kr. —
Otroci do 10. leta v spremstvu odrasle osebe
I. prostor 20 kr., II. prostor 15 kr., III. pr. 10 kr.

Pse seboj jemati ter kaditi v gledališču je
policijsko prepovedano.

Z odličnim spoštovanjem
ravnateljstvo.

Ženitna
ponudba.

Višji državni uslužbenec v
najboljši dobi, s premoženjem
6000 K in letno plačo 2000 K, se
želi seznaniti v svrhu ženitve z
izobraženo, dobrodušno in pro-
možno gospico ali vdovo brez
otrok v starosti 24 do 35 let.

Le resne, ne anonimne po-
nudbe, ako mogoče s sliko, katera
se takoj vrne, je poslati na uprav-
ništvo „Slov. Nar.“ pod „Ideal“.

Sprejema zavarovanja človeškega živ-
ljenja po najraznovidnejših kombi-
nacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko
nobena druga zavarovalnica. Zlasti
je ugodno zavarovanje na doživetje
in smrt s smernimi pogoji se vpadi.

Vsak član ima po preteku petih let
pravo do dividende.

Stanovanje

v Knafljevih ulicah št. 5 v pritličju,
obstoječe iz 3 sob s pripadki, se odda
za majev ali avgustov termin.
Pojasnila daje upravništvo „Na-
rodne Tiskarne“ ravnotam.

Mesečna soba

za dva gospoda se takoj odda. Na željo
tudi s hrano. Soba leži sama zase in
ima poseben vhod. Cena nizka, hrana
dobra, domača.

Kje — pove upravništvo „Slov.
Naroda“.

Stenografa

izurjenega, če mogoče strojepisca,
sprejme takoj odvetniška pisarna
dr. Krisper & dr. Tomlinšek
v Ljubljani. 1410-3

Zanesljive zidarje

sprejme 1439-2
Ivan Plemelj
stavbeni podjetnik na Bledu.
Plača po dogovoru.

Vsled odpotovanja se ceno prodaja
salonska garnitura

(majbna zofa in štirje fotelji), umetna
palma s secesionističnim jako lepim
stojalom in še nekatere druge stvari.
Ogledati je dopoldne ali popoldne
na Rimski cesti št. 18, pritličje
na levo. 1434-2

Na revmatizmu

in protinu bolnim rada zastoj pismo
sporočim, kako sem mukepolnega, trdo-
vratnega trpljenja v kratkem času popol-
noma ozdravela. Brigita Stih, hiš. pos.
žena Monakovo (München) Linprunstr. 13.

Posojila, predujmi, kredit!

Veliki in mali zneski pod najugodnejšimi
pogoji. Preje nikakoli stroški! Nobena predzambal!
Hitra izvršitev ozir. takojšnji predjem a conto.
Primerna dolgoletna vračanja. Posebno ugodno
za častnike, uradnike vseh vrst, stanovske osebe,
penzioniste itd. Na dedščine, užitke, volila in
denarne zaloge najvišji zneski brez amortizacije
po 5%. (Znamka za odgovor. Nemški dopisi.)
Natančno opisane zahteve pod „Sekretär“ na
anončno ekspedico Edvard Braun, Dunaj I.
Rotenturmstrasse 9 1200-4

„SLAVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Rez. fond: 31,865.386-80 K. Izplačane odškodnine in kapitalje: 82,737.159-57 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
s vseski slovenske, narodne uprave.
Vsa pojasnila daje:
Generalni zastop v Ljubljani, šegar pisarne so v lastni bančni hiši
v Gospodskih ulicah št. 12.

Zastoj

in poštnine prosto pošiljam najnovejši
cenik, v kojem je velika izbira
šivalnih strojev in koles

najboljših in najnovejših po
jako nizkih cenah.
Lovrenc Rebolj v Kranju
v Kranju. 1440-1

Najboljši čas za sajenje do
srede maja.

Iglasta drevesa

v 100 najplemenitejših vrstah in
vseh velikostih. 1432-1

Rože

v najlepši izbiri priporočajo
drevesne šole
Adalberta Faragó

c. kr. dvornega dobavitelja v Zala-
gerszegu ob železnici Dunajsko
Novo mesto-Nova Kaniža.
Ilustrovani ceniki na razpolago.

Advertisement for Globin disinfectant, featuring a globe logo and text about its effectiveness against germs.

Meblovana soba

s predsobo (kuhinja) in sicer s hrano
ali brez hrane se odda takoj ali
pozneje.
Kje — pove upravništvo „Slov.
Naroda“.

V hiši na oglu Miklošičeve ceste in
Dalmatinovih ulic se odda za avgu-
stov termin t. l. še nekaj lepih

stanovanj

ter prostor v pritličju
za pisarne itd. — Več se izve v Sod-
niških ulicah št. 11, I. nadstr. 1427-2

Spretnega
akviziterja

išče pod ugodnimi pogoji na Kranjskem
že dolgo poslujoča zavarovalnica za
življenje in zoper nezgode.
Več pove upravništvo „Slovenskega
Naroda“.

17-32

Stari komisni čevlji

že predelani ali še nepredelani, kakor
tudi škornji se dobivajo en gros naj-
ceneje pri

1234-9
L. Pressburger & sin
na Dunaju XX. 1.

Avtom. pasti na veliko.

Za podgane fl. 2.—, za miši fl. 120.
Ujame se jih brez nadzorstva v eni noči
do 40, duha ne ostane, nastavlja se samo.
„Eclipse“, past za ščurke, ki jih
ujame v eni noči na tisoče. Stane fl. 120.
Povsod najboljši uspeh. Razpošlja po povzetju
J. Schüller, Dunaj II, Kurzbaugasse 4/30
Premnogo zahval in priznanj. 3120-8

Predilnica in tkalnica za bomba-
ževino v Litiji sprejme večje število

mladih deklic

v starosti od 14-18 let v stalno delo
ob dobrem zaslužku. Deklice dobe v
delavskih domih, ki leže v bližini tvor-
nice, zastoj stanovanje, kurjavo in sve-
čavo in je za vsako osebo določena
popolna postelja s predalnikom, ki se
zaklene. Deklice so pod strogim nad-
zorstvom, kjer se skrbi tudi za pravi
strah in red. 1423-3

Delavski domi se bodo odprli 1. junija,
vendar sprejema prijave že sedaj vod-
stvo predilnice in tkalnice v Litiji.

Zavaruje postopje in premičnine proti
pošarnim škodam po najnižjih cenah
Škoda cenjuje takoj in najkulantneje
Ustava najboljši sloves, koder postuje
Dovoljuje iz čistega dobička izdatne
podpore v narodne in obdobje koristne
namene.

Majhna gostilna

ali trgovina bodisi v Ljubljani ali na
deželi, se takoj sprejme.
Ponudbe pod „Takoj“ na upravn.
„Slov. Naroda“.

Sprejmete se takoj izurjena
šivilja in učenka

v Gorupovih ulicah št. 312
III. nadstr., desno. 1424-2

Nemeblovano
mesečno sobo

brez hrane in postrežbe, išče mirna
oseba, ki je ves dan odsotna.

Ponudbe na upravništvo „Slov.
Naroda“ pod „Mirosljubnost“.

Trgovski pomočnik

vajen prodajalec modnega in manu-
fakturnega blaga se sprejme pod zelo
dobrimi pogoji. 1385-3

Ponudbe na tvrdko V. Mihelčič,
Sisak. Hrvatsko.

Kontoristinja

s trgovskim izpitom želi službo pre-
meniti, bodisi v trgovini ali kaki pri-
vatni pisarni. Sprejme tudi službo
blagajničarke. Naslov: Kontoristinja
št. 21. Poste restante Ljubljana.
Glavna pošta. 1381-3

Prodajalka

z večletnimi izpričevani v prodaji špe-
cerijskega blaga se vsprejme pri
Ivanu Jelencu v Trzinu.

Odda se takoj ali za majev termin
prodajalnica

z vso opravo, zraven klet in skladišče.
Poizve se pri g. Martinu Raznož-
niku v Spodnji Šiški št. 219, I. nad-
stropje, levo. 1415-2

Gostilna.

Dve sestri želite za takoj ali po-
zneje v najem ali na račun gostilno kje
v mestu, trgu ali v vasi; najrajši blizu
farne cerkve ali kolodvora in sicer na
Kranjskem, Štajerskem, Primorskem ali
Hrvaškem. — Ponudbe upr. „Sl. Nar.“
pod „gostilna št. 70“.

Large advertisement for Ceres cereal, featuring a central image of a bowl of cereal and text in Slovenian and German promoting its health benefits.

Vrzite hrošča na papir in ga poškopite s
Ting-Tingom — takoj bo mrtev.

**Samo
TING-TING**

zamori vse stenice z zalogo vrh.

Povsod naj se zahteva po 60 h; v 1/2, 1/4 in 5 litrskih steklenicah ceneje.
Brizgalka 20 vin. 1438—1

Glavna zaloga v Ljubljani, Anton Mance, drogerija.
Druga sredstva odločno zavračate.

Razglas.

Jurjev semenj v Radečah na Dolenjskem je bil v koledarjih in pratikah pomotoma objavljen za 19. aprila.

Ta semenj pa ne bo omenjenega dne, ampak kakor že od nekdanj vsako leto, tako bo tudi letos

v ponedeljek pred sv. Jurjem, to je 23. aprila t. l.
kot navadni semenj v Radečah.

V Radečah, dne 21. aprila 1906.

1444

Za tržko predstojništvo: Rižnar.

Prva zaloga
vedno svežega

**dovskega in trboveljskega
Portland in Roman cementa**

je pri

FR. STUPICA, Ljubljana, Narije Terezije cesta št. 1.

1453—1

Poleg „Figabirta“.

G. kr. priv. zavarovalna družba.

G. kr. priv. zavarov. družba za življenje.

„Avstrijski Feniks“ na Dunaju.

Vplačana delniška glavica: K 6.000.000.

Družba zavaruje:

- proti škodam vsled ognja, strele in parne ali plinove razstrelbe, kakor tudi proti škodam vsled gašenja, podiranja poslopij in proti škodam vsled odnašanja premičnih reči, nadalje proti požarnim škodam živino, zaloge vsakovrstnega blaga, kmetijsko orodje, pridelke itd.;
- proti požarnim škodam poljske pridelke in kmetijsko orodje v posejanih in kopanih;
- proti škodam vsled slučajnega ubitja zračnega stekla;
- raznovrstno blago proti škodam, nastalim pri prevažanju po suhem in po vodi;
- proti škodam vsled tatinstva in vloma in vsled tatvine iz zaprtih in odprtih prostorov;
- proti vsakovrstnim telesnim nezgodam, nadalje sprejema jamstvena zavarovanja obrtnih podjetij, občin, lekarnarjev, hišnih posestnikov, voznikov, lovcev itd.

Natančnejša pojasnila daje radovoljno

Generalni zastop v Ljubljani

Sodnijske ulice šte. 6.

1372—2

Vodja generalnega zastopa: Jos. Prosenc.

L. Schwentner

knjigotržec

v Ljubljani, Prešernove ulice št. 3.

Naznanjam, da sem prevzel od „Narodne Tiskarne“ v Ljubljani v izključno razprodajo Jurčičeve brane spise, potem letnike in posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ in vse one knjige, katere so izšle v založbi „Narodne Tiskarne“. — Te knjige so:

Josipa Jurčiča zbrani spisi, zvezek I. do XI, broširan 60 kr., elegantno vezan 1 gld.
Posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ po 40 kr.
Zbirka zakonov. I. Kazenski zakonik, vezan 2 gld. 80 kr.
Zbirka zakonov. II. Kaz. pravni red, vezan 2 gld. 80 kr.
Zbornik zbrani spisi. I. zvezek, broširan 50 kr.
Dr. Nevešek: „4000“. Povest, broš. 50 kr.
A. Askerc: Izlet v Carigrad, broš. 40 kr.
Turgenjev: Otol in sinovi. Roman, broširan 50 kr.
— Štiri novele, broš. 20 kr.
Beneš-Třebizsky: Blodno dušo. Roman, broširan 70 kr.

Lefebvre: Pariz v Ameriki, broširan 50 kr.
Stat nominis umbra: Osmikarstvo in naši častniki, broširan 40 kr.
Jelinek: Ukrajinske dume. Povest, broširana 15 kr.
Halévy: Dnevnik, broširan 15 kr.
— Razne pripovedke, broširane 40 kr.
— Dve povesti, broš. 25 kr.
Theuriet: Undina. Povest, broš. 20 kr.
A. Trstenjak: Slovenske gledališče, broširan izvod 1 gld.
Jurčič: Listki, broš. 15 kr.
— Gregorčičevim kritikom, broš. 30 kr.
Avstrijski patrijot: „Parteiwesen der Slaven“, broširan 50 kr.

Po znižani ceni priporočam: Fran Kocbek, Pregovorci, prilike in reki. Prej 60 kr., sedaj samo 30 kr.

Sprejemam tudi naročila na vse modne žurnale, na vse domače in tuje časnike ter knjige.

Največja zaloga navadnih do najfinjših
otroških vozičkov

in navadne do najfinjše

žime.

M. Pakič

v Ljubljani.

Naznam naročnikom se pošlje s povzemanjem.

J. KEBER

v Ljubljani

na Starem trgu št. 9

in

na Sv. Petra cesti št. 31

priporočam

svojo tovarniško zalogo

suknenega, platnenega in

perilnega blaga

po izredno nizkih cenah.

Potrebščine za krojače

in šivilje.

Čisto in kakovostno blago.

G. ČADEŽ

v Ljubljani

Mestni trg št. 14

poleg Urbančeve manufakturne trgovine

priporočam 17

klobuke

čepice, razno moško perilo,
kravate, ovratnike itd.

Blago imam solidno, cene zmerno.

Postrežem točno.

Jos. Eberle

urar
trgovec z zlatino
in srebrnino

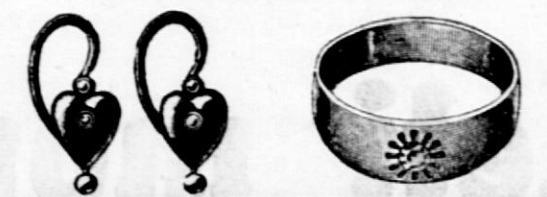
na Mestnem trgu št. 13

filijalka:

na Mestnem trgu št. 17

priporočam svojo veliko zalogo prečiščenih ur iz prvih tovarov, budlik, stenskih, salonskih in ur na nihalo, briljantov, zlatnine in srebrnine. Namizna oprava iz kitajskega srebra.

Lastna delavnica za popravila in vsa nova dela.

Jv. Seunig

trgovec z usnjem

na drobno in debelo

v Ljubljani, Stari trg št. 7

priporočam

olje zoper prah

dosedaj najboljšo, prosto bencina, smole, petroleja ter kislin brez konkurence, brez vsacega duha po najnižjih cenah:

1 kg. 60 h, več 70 h, pri nakupu večje množine še ceneje.

Novo! Patentirano Novo!

nepremočljivo mazilo

za počiščenje rujavih čevljev, usnja itd.

Doba hausse 1906.

Poravnava s Ogrsko. Konec maroške zadeve. 1400 5
Udeležitev Avstrije pri ruskem posojilu. Padanje obrestne mere
Industrijska veletržnica. Padanje obrestne mere
so za dunajsko borzo trenutki, ki jih ni podcenjevati in ki paš utegnejo najširše kroge zanje sanjati. Pojava o delnicah, ki utegnejo narasti, radovoljno dajem na podlagi zanesljivih informacij resnim interesom. Naročila za dunajske ali zunanje borze se izvršujejo najkvalitetneje in lahko kupljeni efekti do dviga ali do realiziranja dobitka ostanejo proti zmernim obrestim pri meni v varstvu.

Banka in menjalnica.

Ignacij Urbach

Dunaj IX. Währingerstr. 37.

(Firma obstoji od l. 1889.) Telefon št. 16.018. — Pošt. hranil. račun št. 852 633.

Pozor!

Pozor!

Jako važno za gosp. gostilničarje

Svetuje se vsakemu, kdor si namerava naročiti oziroma kupiti

avtomat za godbo

da se potrudijo poprej v gostilno „pri Pepetu Boštjančiču“ v kolo-dvorskih ulicah št. 29 v Ljubljani. Tam bo imel najlepšo priliko, se popolnoma prepričati kakšni so in kje se dobivajo najboljši in najmodernejši avtomati za godbo.

Tistim kupcem, ki bivajo zunaj Ljubljane, se povrne tudi vožnja v Ljubljano, seveda le v slučaju, ako se kupčija sklene.

SIMON KMETETZ

založnik v Ljubljani.

1445—1

Tovarna pohištva J. J. NAGLAS

Ljubljana, Turjaški trg št. 7.

255—17

Največja zaloga

pohištva

za spalne in jedilne sobe,
salone in gospodarske sobe,
Preproge, zastorji,
modroci na vzmeti,
žimnati modroci,
otroški vozički itd.

Najnižje cene. Najsolidnejše blago.

Senzacionalno!

Senzacionalno!

Gledišče živih podob.

Elektro-kinoskop

Davorina Rovška v Ljubljani.

Grand hotel „UNION“.

Otvoritvena predstava v soboto, dne 21. aprila 1906:

10 slik živih podob in 60 skioptičnih slik Petrograda in Moskve.

Druga predstava v nedeljo, dne 22. aprila 1906:

10 slik živih podob in 60 skioptičnih slik Avstralije.

Začetek vsakikrat ob 8. uri zvečer.

Skioptične slike v velikosti 5—6 metrov.

Sporedi na posebnih listih zastoj.

Cene prostorom: v parterju: I. prostor 1 K 60 v, II. prostor 1 K 20 v, stojišče 40 v; balkonski sedeži 1 K 60 v, galerijski se-deži 80 v, galerijsko stojišče 40 v.

Za obilen obisk prosi

Davorin Rovšek.

Št. 4.515

1429 3

Razglas o glavnem naboru leta 1906.

Podpisani mestni magistrat naznanja mladeničem v nabornih letih:

1. Glavni nabor za deželno stolno mesto Ljubljano se bo vršil letos 27., 28. in 30. aprila v „Mestnem domu“ na Cesarja Jožeta trgu, in sicer 27. aprila za mladeniče, ki so pristojni v Ljubljano, 28. in 30. aprila pa za one zunanje mladeniče, katerim se je dovolilo priti k naboru v Ljubljano.

Začetek ob 8. uri dopoldne.

2. Nabornikom, odnosno tudi njihovim moškim svojem, ki se pozovejo k naboru, je pri o pravem času treznim in snažnim na nabiralnišče, ter na vložo o pravem času potrebne dokaze, če se oglašajo za ugodnost:

- kot kandidatje duhovskega stana, kot posvečeni duhovniki in kot nameščeni dušni pastirji (§ 31 voj. zak.);
- kot podučitelji, učitelji in učiteljski kandidatje (§ 32 voj. zak.);
- kot posestniki podedovanih kmetij (§ 33 voj. zak.);
- iz rodbinskih razmer (§ 34 voj. zak.);
- enoletnega prostovoljstva (§§ 25 — 29 voj. zak.).

3. Naborniki, kateri žele ugodnosti §§ 31 — 34 voj. zak. in imajo tudi pravico do ugodnosti enoletnega prostovoljstva, se morejo zglašiti, ako bi se jih odklonila prošnja za kako prej omenjenih ugodnosti za ugodnost enoletnega prostovoljstva pri glavnem naboru.

4. Kdor zanemari naborno dolžnost, ali v obče katero iz vojenga zakona izviraajočih dolžnosti, se ne more izgovarjati, da mu ni bil znan ta razglas.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 6. februarja 1906.

Seno in slama

vse v balah, se ceno prodaja na skla-
dišču, **Martinova cesta št. 10.**
974-6

Najcenejše

se kupi

perilo, vence in
kravate, šopke
moderce, za neveste

ltd. ltd.

pri trvdki

J. KEBER

v Ljubljani

na Starem trgu št. 9

in

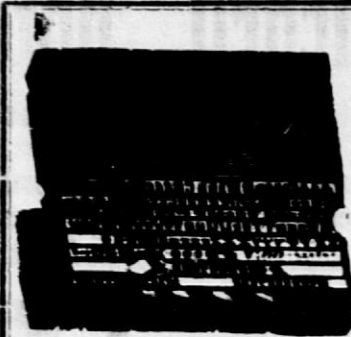
16

na Sv. Petra cesti št. 31.

Kako si upaš mi prinesiti kaj drugega,
nego preizkušeno dobri
„Ottoman“-cigaretni papir ali stročnice.

IV
3670 4

Odvisni niste več

od tiskarja, če se kupite moj aparat za tiskanje s tipami. Z njimi lahko
vsakdo tako tiska: vizitnice, adresne karte, avize, cirkularje, uradna
povabila, koverta, povabila na shode itd. Aparat ima več tip kakor drugi
tiskarski stroji in stane z vso opremo:

65 črkami n.	—70	253 črk n	2-40
90 " "	—85	354 " "	3-
127 " "	1-20	468 " "	3-60
140 " "	1-60	640 " "	5-
211 " "	2-	809 " "	6-

J. LEWINSON, tovarna štampilj in gumijevih tip, graverska dela.
Zastopniki se iščejo.

Dunaj I, Adlergasse 7
(telefon 12.179)

Neugajoče se vzame nazaj.

Zahtevajte

cenovnik o vsakovrst-
nih štampiljih. Najno-
vejši stroji za nime-
riranje, šablone, klešče
za plombe, vžigalni
pečati, pečatne marke
z vzbočenim tiskom
Preše za vzbočeni
tisk. Kličite po
vsaki predlogi, moderni monogrami
in zobci za perilo, solidno izvršeni

in **ODESA** na Ruskem,
Puškinskaja 16.
Cenovniki zastoj. 1072-5

Ustanovljeno l. 1870

SEB. UNTERHUBER

Lastnik FR. BENQUE

Tovarna cementa v Weissenbachu. — Tovarna cementnih izdelkov in umetnih
kamnov. — Podjetje za betonske naprave in naprave vodnjakov.

Glavna tovarna: v Beljaku, Schulstrasse št. 21.

Filijalka: v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 73

nasproti topničarske vojašnice

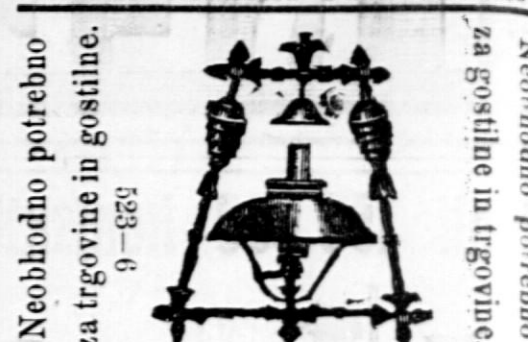
(telefon št. 273)

se priporoča v izvršitev vseh kamnoseških del iz umetnega kamnja (v raz-
ličnih imitacijah) kakor: posamezne dele za fasade, balkone, grobne spo-
menike itd. Stopnice po naročilu narejene z železno sestavo, cementne cevi
(rore) z vloženo žično pletenino za napravo vodotokov, vodovodov itd. itd. Plošče iz
cementa (metalique) preproste in z raznimi vzorci za tlak po cerkvah, hišah,
hodnikih, kuhinjah, trotoarjih itd. Prevzete betonskih naprav in vodnjakov na
podlagi posebnega patenta. — Portlandcement in romancement iz Weissen-
bacha. — Proračuni stroškov zastoj in poštne prosto.

1285-3

Pozor! Najlepša in
najcenejša POZOR!
RAZSVETLJAVNA

brez instalacije in nevarnosti je
IDEAL ŽARNA SVETILJKA

Glavni zastopnik in založnik
FRANC KENDA
trgovec v NOVI MESTU.

Nova trgovina

s suknem, plat-
nenim in manu-
faktornim
blagom

JOS. PETKOSIC

Ljubljana
Stari trg št. 4.
Vzorci na zahtevanje!

Od leta 1801. last dežele Štajerske.

Deželno zdravilišče

Rogaška Slatina

Sesona od maja do oktobra.

Priznано zdravilišče

za kronične črevesne in želodčne katarje, bolezni
na jetrih in obistih, debelost, sladkorno bolezen,
kamen, mehurno diatezo in protin.

Studenci Rogaške Slatine so na isti stopnji kot Karlovih varov in Marijinih varov.

Štirje zdravniki.

Carska kopel

povsem moderno opremljeno zdravilišče za zdravljenje z mrzlo
vodo, za splošno zdravljenje telesa z gimnastično dvorano.

Kopel Styria

s stranskim traktom ogljikovikisla jeklenaste kopeli, so-
linske in igličaste kopeli, mahoviti in fango-obkladki.

Zdravljenje z mlekom, kefirom in sprehodi po polju in gozdu.

V sezoni 1906 na novo otvorjen: hotel in restavracija s strogo dietetično kuhinjo
za bolnike, ki boleajo na želodčnih, črevesnih in sladkornih boleznih.

Nov vodovod iz gorskih studencev z od strokovnjakov priznано najboljšo vodo.

Izvrstne restavracije, veleelegantna kavarna.

Zdraviliška godba, športne igre, koncerti, sestanki i. t. d.

Brošure in vsa pojasnila daje ravnateljstvo zdravilišča

Rogaška Slatina

Železnična, poštna in brzojavna postaja Rogaška Slatina.

1436